

***PROJEKT
POMORAVIE
PROJEKT
POMORAVÍ***

Bratislava a Brno
2011

Obstarávateľ
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
Odbor štátnej stavebnej správy a územného plánovania
Námestie slobody č. 6, Bratislava
Odborný garant: Ing. arch. Želmíra Kalinová

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
Staroměstské náměstí 6, Praha
odborný garant: RNDr. Lubomír Horáček

Spracovateľ

AŽ PROJEKT s.r.o., Toplianska 28, Bratislava
Ústav územního rozvoje, jakubské nám. 3, Brno

Riešiteľský kolektív

AŽ PROJEKT, s.r.o.

Ing. Mária Krumpolcová
Ing. Vojtech Krumpolec
Ing. Ing. arch. Peter Derevenec
Ing. arch. Juraj Krumpolec
Mgr. Jana Sálková
Ing. arch. Vladimír Vodný
Ing. arch. Jakub Ůrge

Ústav územního rozvoje

RNDr. Jan Bína, CSc.
Ing. Igor Kyselka, CSc.
RNDr. Vladimíra Labounková
Ing. František Nantl
Ing. Alena Navrátilová
Ing. Marie Polešáková, PhD.

Obsah

ÚVOD	5
1. VÝCHODISKÁ PROJEKTU	5
1.1 Česko-slovenská spolupráca	5
1.2 Štúdia rozvoja slovensko-českého prihraničného územia	5
2. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA PROJEKTU POMORAVIE	6
2.1 Vymedzenie riešeného územia	6
3. HLAVNÉ CIELE	7
4. ÚČEL A CHARAKTER PROJEKTU	7
PODMIENKY A POTENCIÁLY ÚZEMIA	8
5. REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	8
5.1 Vodná turistika	8
5.2 Cykloturistika	12
5.3 Poznávací turistika – kultúrohistorický potenciál územia	13
6. SÍDELNÝ ROZVOJ	23
6.1 Veľkostná štruktúra obcí	27
6.2 Základní demografické údaje o obciach riešeného územia	28
7. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	30
7.1 Vodná doprava	30
7.2 Cestná doprava	31
7.3 Železničná doprava	32
7.4 Cyklistická doprava	33
7.5 Letecká doprava	33
8. KULTÚRNO-HISTORICKÉ DEDIČSTVO	34
8.1 Archeologické pamiatky a náleziská	34
8.2 Pamiatkové zóny a národné kultúrne pamiatky	34
PROJEKT POMORAVIE	3

8.3	Historická krajina	42
9.	OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY	43
9.1	Veľkoplošné chránené územia	43
9.2	Maloplošné chránené územia	44
9.3	NATURA 2000	46
9.4	Chránené stromy	49
9.5	Ramsarské lokality	50
9.6	Přírodní parky	50
9.7	Biosférické rezervace	51
9.8	Krajinná štruktúra	51
9.9	Zhodnocení současného stavu přírody a krajiny řešeného území a jejího rekreačního potenciálu	51
9.10	Protipovodňová ochrana	52
10.	SWOT ANALÝZA	56
10.1	Rekreácia a cestovný ruch	56
10.2	Osídlenie, obyvateľstvo ľudské zdroje a sídelná štruktúra	57
10.3	Kultúrno - historické dedičstvo	58
10.4	Ochrana prírody a tvorba krajiny	60
10.5	Doprava a dopravná infraštruktúra	62
11.	ROZVOJOVÁ STRATÉGIA	64
11.1	Rekreácia a cestovný ruch	64
11.2	Sídelný rozvoj	70
11.3	Rozvoj dopravnej infraštruktúry	73
11.4	Ochrana a prezentácia kultúrno-historického dedičstva	75
11.5	Ochrana prírody a tvorba krajiny	77
12.	PROJEKTY	79

1. Východiská projektu

1.1 Česko-slovenská spolupráca

Česko-slovenská (slovensko-česká) spolupráca vyplýva z dohody podpísanej v roku 2002 medzi Ministerstvom pro místní rozvoj ČR a MŽP SR (po prechode kompetencií MDVRR SR). Predmetom spolupráce je predovšetkým územnoplánovacia činnosť v rámci cezhraničnej spolupráce, územnoplánovacia činnosť v rámci mnohostrannej medzinárodnej spolupráce a koordinácia koncepcií riešení územnoplánovacích materiálov v prihraničných oblastiach.

1.2 Štúdiá rozvoja slovensko-českého prihraničného územia

Aktivity vyplývajúce zo spolupráce na obidvoch stranách hranice začali v roku 2004, pričom v roku 2008 vyvrcholili spoločným projektom – Urbanistickou štúdiou rozvoja slovensko-českého prihraničného územia, ktorého výstupom bola publikácia „Štúdiá rozvoja slovensko-českého prihraničného územia“ v slovensko-českej a anglickej verzii. Spoločná štúdiá formulovala:

1. Rozvojovú stratégiu slovensko-českého prihraničia
2. Súhrnné a špecifické ciele rozvoja
3. Najdôležitejšie výzvy a oblasti spolupráce

Za najdôležitejšie výzvy a oblasti spolupráce z hľadiska rozvoja priestorových štruktúr štúdiá určila päť kľúčových priestorov – spoločných cieľových území, ktoré si vyžadujú detailnejšie zhodnotenie a riešenie z pohľadu vzájomného rozvoja prihraničného územia:

1. Priestor severného Záhoria (Skalicka) a Hodonínska
2. Priestor Púchova a rozvojovej oblasti Zlín
3. Priestor Žiliny a rozvojovej oblasti Ostrava
4. Sídlné aglomerácie: Trenčín, Ostrava, Zlín
5. Sídlné centrá: Púchov, Břeclav

Obidve strany prejavili vôľu pokračovať ďalej na projekte a spoločne postupne vypracovávať dielčie projekty, ktoré budú riešiť a naplňať špecifikované ciele rozvoja stanovené v „Štúdii rozvoja slovensko-českého prihraničného územia“.

Po vzájomnej dohode bolo vybrané ako prioritné územie, ktoré sa bude spoločne riešiť ako „cieľové územie“, priestor severného Záhoria (Skalicko) a Hodonínsko s pracovným názvom „Pomoravie“.

2. Základná charakteristika projektu Pomoravie

Priestor severného Záhoria (Skalicko) a Hodonínska – „Pomoravie“ predstavuje fenomén s výnimočnou pozíciou v rámci slovensko-českého prihraničného územia, ktorá vyplýva z prírodných, sídelných, kultúrno-historických daností. Na rozdiel od ostatných priestorov identifikovaných v Štúdii v rámci celej slovensko-českej hranice, ktoré majú „pásový“ charakter. Priestor Pomoravia vytvára koncentrovanú priestorovú štruktúru s jasnou „kompozičnou osou“ - riekou Morava, rozdeľujúcou a zároveň spájajúcou obidve prihraničné časti.

2.1 Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie je definované v dvoch polohách:

Širšie riešené územie (ako širšie vzťahy). Na slovenskej strane je územie definované v rámci Trnavského kraja 2 okresmi: Senica, Skalica.

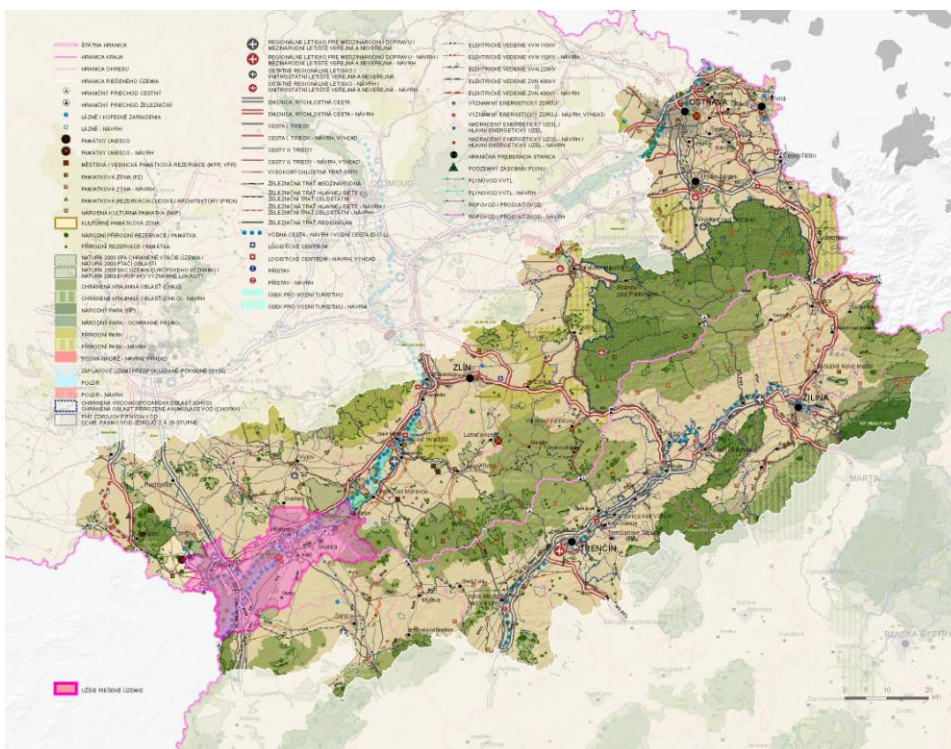
Na českom území je územie predbežne definované v rámci Juhomoravského kraja 3 obcami s regionálnou pôsobnosťou: Břeclav, Hodonín a Veselí nad Moravou.

Užšie riešené územie sa rozprestiera na obidvoch brehoch rieky Morava prevažne v Dolnomoravskom úvale, Borskej nížine a Chvojnickej pahorkatine.

Na slovenskej strane ho tvorí 10 obcí: Brodské, Gbely, Holíč, Kúty, Kopčany, Kátov, Prietržka, Skalica, Trnovec a Vrádište.

Na českej strane ho tvorí 16 obcí: Břeclav, Hodonín, Hrušky, Kostice, Ladná, Lanžhot, Lužice, Mikulčice, Moravská Nová Ves, Petrov, Radějov, Rohatec, Strážnice, Sutoměřice, Týnec a Tvrdonice.

Vymedzenie riešeného územia

3. Hlavné ciele

Hlavným cieľom spoločného cezhraničného projektu Pomoravie je v súlade so závermi Štúdie rozvoja slovensko-českého prihraničného územia:

Rozvoj územia v priestore Pomoravia s dôrazom na rekreáciu a cestovný ruch, pri využití sídelného, kultúrno-historického a krajinného potenciálu. Koordinácia a zosúladenie spoločných aktivít na oboch stranách rieky Moravy, pri zachovaní princípov vyváženého a trvalo udržateľného rozvoja.

Nosné témy projektu:

- **Rozvoj rekreácie a cestovného ruchu** s cieľom vzájomného previazania:
  - vodná turistika
  - vidiecka turistika a agroturistika
  - cykloturistika
  - poznávací turistika – kultúrohistorický potenciál územia
  - tradičné a moderné formy rekreácie
- **Sídelný rozvoj** s cieľom podpory vzájomných vzťahov
  - priestorová štruktúra – cezhraničná aglomerácia Skalica – Holíč – Hodonín
  - lokálne centrá a mikroregionálne vzťahy
- **Rozvoj dopravnej infraštruktúry** s dôrazom na zefektívnenie dopravných vzťahov
  - vodná doprava
  - cestná a železničná doprava
  - cyklistická doprava pešia a pod.
- **Ochrana a prezentácia kultúrno-historického dedičstva**
  - archeologické pamiatky a náleziská
  - pamiatkové zóny a národné kultúrne pamiatky
  - historická krajina
- **Ochrana prírody a tvorba krajiny** so zameraním na ekologický turizmus
  - prvky a územia ochrany prírody
  - krajina, krajinný obraz

4. Účel a charakter projektu

Na základe spoločnej dohody Projekt Pomoravie bude mať územnoplánovací charakter. Účelom tohto projektu je vytvoriť ideovú bázu najmä pre územnoplánovacie dokumentácie miest a obcí na oboch stranách republík. Vzhľadom na stanovené ciele a témy, projekt bude slúžiť hlavne pre podporu presadzovania regionálnych a lokálnych (komunálnych) aktivít v dotknutom území. Jeho hlavným prínosom sú spoločne formulované ciele a rozvojová stratégia prihraničného územia vrátane návrhov a odporúčaní.

Podmienky a potenciály územia

5. Rekreačia a cestovný ruch

5.1 Vodná turistika

V rámci vodnej turistiky má najväčšie predpoklady rieka Morava a jej ramená, ktorá ponúka možnosti rekreačnej plavby na existujúcej vodnej ceste, napojená na Baťov kanál v Českej republike. Práve splavnenie rieky Morava resp. Baťovho kanála vrátane jeho predĺženia tvorí nosný spoločný impulz pre rozvoj rekreácie v dotknutom území.

Zámer predĺženia Baťovho kanála o úsek Hodonín - sútok Morava/Dyje, ktorý sa pripravuje ako spoločný projekt Juhomoravského kraja a Trnavského samosprávneho kraja je významným projektom nadregionálneho významu, ktorý má zásadný význam pre rozvoj udržateľného cestovného ruchu v dotknutom území.

Dĺžka Baťovho kanála (od Otrokovíc do Skalice) je v súčasnosti približne 60 km. Na trase je postavených celkom 50 mostov, z ktorých niektoré sú unikátnymi technickými pamiatkami. Niektoré úseky vedú po rieke Morava, niektoré boli umelo vyhlbené. Celkovo je splavnený od Kroměříža po Hodonín, pričom v rámci riešeného územia projektu „Pomoravie“ je potrebné realizovať viacero opatrení ako napr. vybudovať chýbajúcu plavebnú komoru v Sudoměřiciach a do rozšírenia zahrnúť asi kilometrový úsek zatiaľ nesplavnej hraničnej rieky Radějovky, pri ktorej budú musieť byť zvýšené dva mosty.

Pobyt pri vode ako aj možnosti rybolovu poskytujú viaceré vodné nádrže a rybníky, z najvýznamnejších treba spomenúť na slovenskej strane rybníky pri Skalici, Adamovské rybníky, vodné plochy pri Kopčanoch – Boričky a štrkovisko pri Moravskej Novej Vsi. V rámci riešeného územia poskytuje rekreačné možnosti Zlatnícka dolina, ktorá sa nachádza na úpätí Malých Karpát cca 7 km od mesta Skalica. Rekreačná oblasť ponúka možnosti ubytovania a stravovania, letných i zimných športov a turistických vychádzok. Severne od obce Brodské sa nachádza rekreačná oblasť Adamov pri Adamovských rybníkoch, ktorá poskytuje možnosti ubytovania, pobytu pri vode a rybolovu.

Dobré predpoklady pro vodní turistiky nabízí i řeka Dyje. Plavby jsou uskutečňovány dvěma způsoby: komerčním (skupinovým) a individuálním. Skupinové plavby na výletně uzpůsobených lodích propojují Lednicko-valtický areál (přístaviště Minaret a Janův hrad) s Břeclaví, včetně pokračování na přístaviště u zámku Pohansko. Pro individuální provádění vodní turistiky na kanoích, kajacích či pramicích je využíván celý tok Dyje řešeným územím. (Samozřejmě se ale Dyje ve vodáckém ohledu nedá srovnat např. s jihočeskými řekami.)

Možnosti pro pobyt u vody a rekreační rybolov poskytuje zejména Mlýnský rybník u Lednice s odpovídajícím vybavením a zajímavými sousedícími atraktivitami (Apollonův chrám, rozhledna). Oproti minulosti poněkud poklesl rekreační věhlas vodní nádrže Lučina na říčce Radějovce. Naopak vzrůstající oblibu zaznamenávají vodní plochy vzniklé v prostoru ukončené těžby štěrkopísků; nejrozsáhlejší z nich se nachází u Moravské Nové Vsi.

5.1.1 Vidiecka turistika a agroturistika

V riešenom území sa nachádza niekoľko vinohradníckych oblastí, ktoré vytvárajú špecifický krajinný ráz krajiny a poskytujú možnosti rozvoja cestovného ruchu. Na Slovenskej strane v rámci centrálnej časti Záhoria sa nachádza Vínna cesta Záhorie, ktorá spája centrá Skalica – Holíč – Kopčany – Kováľov – Petrova Ves – Radošovce – Smrdáky – Štefanov – Unín. Riešené územie poskytuje vynikajúce možnosti na rozvoj turistiky na koňoch. Rozmanité prírodné podmienky územia s lužnými lesmi, meandrami, vinohradmi, borovicovými lesmi a poliami poskytujú možnosti aj pre náročných jazdcov. V obci Kopčany sa nachádza Jazdecké agroturistické centrum, ktoré poskytuje možnosti jazdenia na koňoch ako aj výcvik.

V riešenom území sa nachádza niekoľko náučných chodníkov, ako napr. náučný chodník pri Skalici - NCH Mŕtve rameno Lipa a Perúnska lúka.

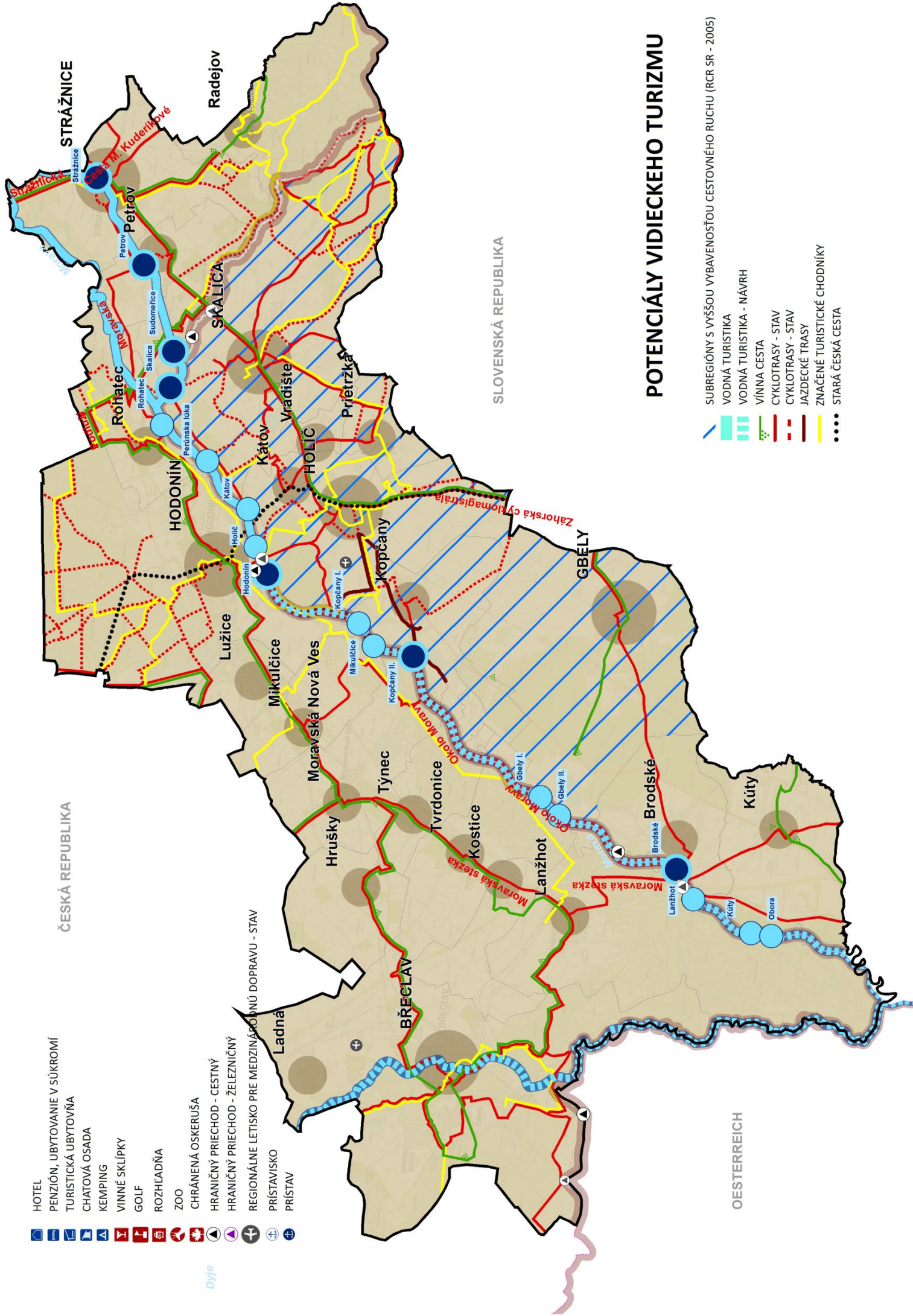
V rámci značených turistických trás sa v území nachádza červená značka, ktorá začína v Skalici a vedie na kopec Čupy v Bielych Karpatoch, kde sa napája na ďalšie turistické značky v okolí Zlatníckej doliny. Taktiež v Holíči sa nachádzajú značky - žltá, ktorá vedie k veternému mlynu a zelená, ktorá spája Holíč so Skalicom.

Slovenská Vinná cesta Záhorie se u Sudoměřic napojuje na síť moravských analogicky zaměřených cyklostezek. Hned první a atraktivní lokalita – unikátní soubor vinných sklepů Plže – se nachází necelé 2 km od státní hranice. Tematicky vinařské zaměření má rovněž cyklostezka Podluží s trasou Břeclav – Pohansko – Lanžhot – Tvrdonice – Moravská Nová Ves – Mikulčice – Hodonín – Rohatec. Sklepní vinařské kolonie v Moravské Nové Vsi, Mikulčicích či v blízkých Prušánkách jsou také velmi hodnotnými ukázkami tohoto druhu lidového umění v Česku.

Z naučných stezek v řešeném území stojí za zmínku stezka Ratíškovice – Bzenec-přívoz; vede nejrozsáhlejším územím vátých písků v ČR. Na úpatí Bílých Karpat byly vyznačeny dvě naučné stezky: Šumárnická (ze Strážnice do Velké nad Veličkou) a Oskerušová (z Radějova na vrch Žerotín a k rozhledně Travičná). Naučná stezka protíná též území Lednicko-valtického areálu.

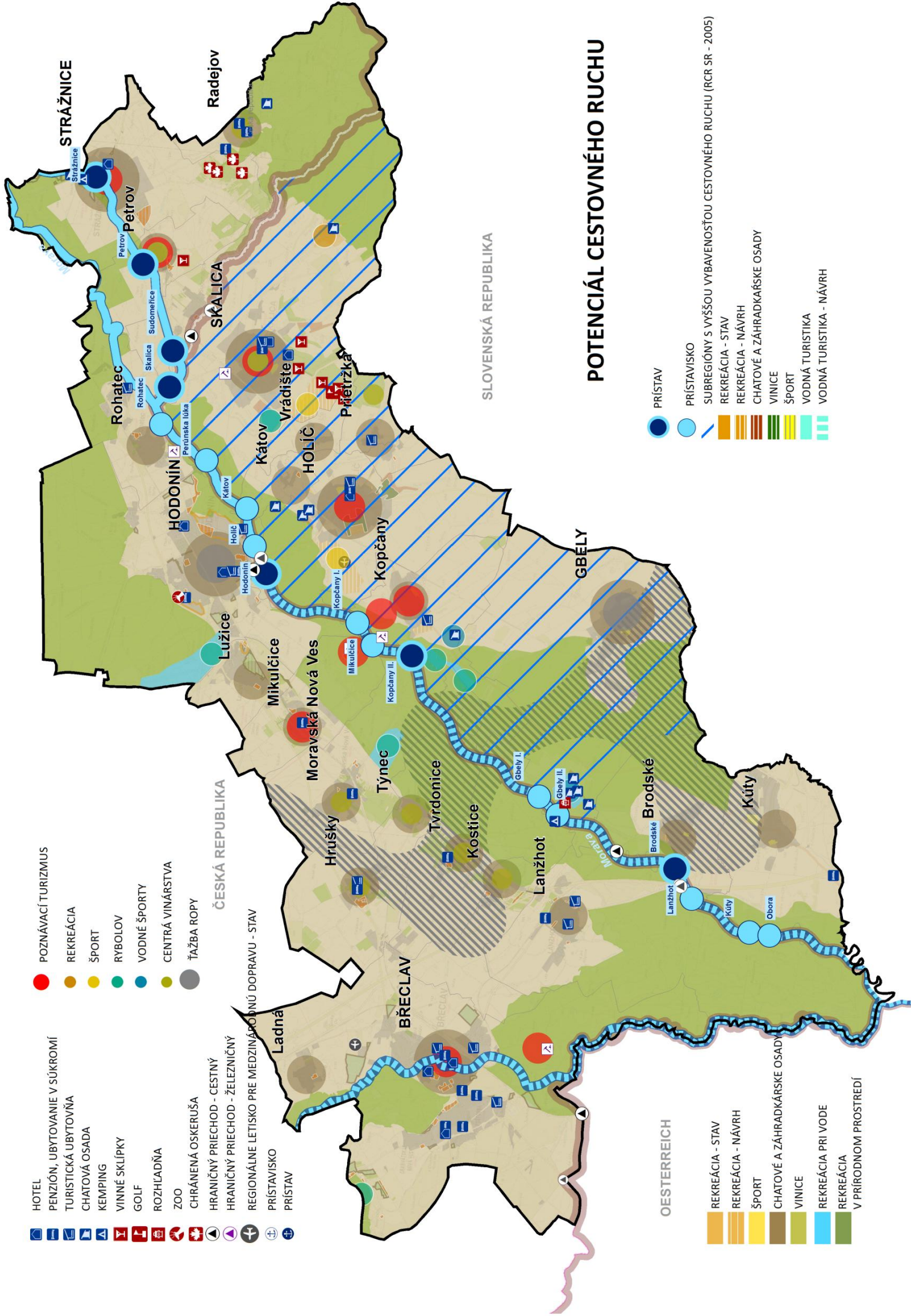
- HOTEL
- PENZIÓN, UBYTOVANIE V SÚKROMÍ
- TURISTICKÁ UBYTOVŇA
- CHATOVÁ OSADA
- KEMPING
- GOLF
- ROZHĽADŇA
- ZOO
- CHRÁNENÁ OSKERUŠA
- HRANIČNÝ PRIECHOD - CESTNÝ
- HRANIČNÝ PRIECHOD - ŽELEZNIČNÝ
- REGIONÁLNE LETISKO PRE MEDZINÁRODNÚ DOPRAVU - STAV
- PRÍSTAVISKO
- PRÍSTAV

Dyje

POTENCIÁLY VIDIECKEHO TURIZMU

- SUBREGIÓNY S VYŠŠOU VYBAVENOSŤOU CESTOVNÉHO RUCHU (RCR SR - 2005)
- VODNÁ TURISTIKA
- VODNÁ TURISTIKA - NÁVRH
- VÍNNÁ CESTA
- CYKLOTRASY - STAV
- CYKLOTRASY - STAV
- JAZDECKÉ TRASY
- ZNAČENÉ TURISTICKÉ CHODNÍKY
- STARÁ ČESKÁ CESTA

- HOTEL
- PENZIÓN, UBYTOVANIE V SÚKROMÍ
- TURISTICKÁ UBYTOVŇA
- CHATOVÁ OSADA
- KEMPING
- VINNÉ SKLÍPKY
- GOLF
- ZOO
- CHRÁNENÁ OSKERUŠA
- HRANIČNÝ PRIECHOD - CESTNÝ
- HRANIČNÝ PRIECHOD - ŽELEZNIČNÝ
- REGIONÁLNE LETISKO PRE MEDZINÁRODNÚ DOPRAVU - STAV
- PRÍSTAVISKO
- PRÍSTAV

- POZNÁVACÍ TURIZMUS
- REKREÁCIA
- ŠPORT
- RYBOLOV
- VODNÉ ŠPORTY
- CENTRÁ VINÁRSTVA
- ŤAŽBA ROPY

- REKREÁCIA - STAV
- REKREÁCIA - NÁVRH
- ŠPORT
- CHATOVÉ A ZÁHRADKÁRSKE OSADY
- VINICE
- REKREÁCIA PRI VODE
- REKREÁCIA V PRÍRODNOM PROSTREDÍ

- PRÍSTAV
- PRÍSTAVISKO
- SUBREGIÓNY S VYŠŠOU VYBAVENOSŤOU CESTOVNÉHO RUCHU (RCR SR - 2005)
- REKREÁCIA - STAV
- REKREÁCIA - NÁVRH
- CHATOVÉ A ZÁHRADKÁRSKE OSADY
- VINICE
- ŠPORT
- VODNÁ TURISTIKA
- VODNÁ TURISTIKA - NÁVRH

POTENCIÁL CESTOVNÉHO RUCHU

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

ČESKÁ REPUBLIKA

OESTERREICH

STRÁŽNICE

Radejov

Rohatec

Petrov

SKÁLICA

Kátov

Vrádišče

HOLIČ

Přetřezka

HODONÍN

Lužice

Mikulčice

Moravská Nová Ves

Týnec

Hrušky

Mikulčice

Kopčany I.

Kopčany II.

Kopčany I.

BŘECLAV

Tvrdonice

Kostice

Lanžhot

Gbeľy I.

Gbeľy II.

Brodské

Lanžhot

Kuťy

Obora

GBEĽY

BRATISLAVA

OBORA

5.2 Cykloturistika

Riešené územie má ideálne podmienky pre rozvoj cykloturistiky vďaka prevažne rovinatému charakteru. Sieť cyklotrás je na slovenskej strane územia rovnomerne rozmiestnená a hustá a samozrejmosťou je napojenie na cyklotrasy v Českej republike cez hraničné priechody Skalica, Holíč, Brodské a Moravský Sv. Ján. Sieť je napojená na Dunajskú cyklomagistrálu a na trasy v Malých Karpatoch.

V rámci siete cyklistických chodníkov na slovenskej časti riešeného územia tvoria základ 2 trasy a to:

- Záhorácka cyklotrasa - v trase Devín – Zohor – Malacky – Šaštín–Stráže – Holíč – Skalica – Senica,
- cyklotrasa popri Morave - od mesta Holíč až po Moravský Svätý Ján, kde sa napája Moravskú cyklotrasu.

Značené cyklotrasy v okolí Skalice a širšieho okolia:

- Záhorská cyklomagistrála – červená – Devín – Zohor – Malacky – Gajary – Závod – Šaštín–Stráže – Holíč – Skalica – Senica
- Trasa "A" Skalica – Zlatnícka dolina – modrá
- Trasa "B" Skalica – Baťov kanál – žltá
- Trasa "C" Skalica – Skalické vinohrady – Prietržka – Vrádište – zelená

Lokálne doporučené trasy v okolí Skalice:

- Skalica - rybníky — Morava – rybníky
- Skalica - vinohrady - Vrádište - rybníky
- Skalica - Baťov kanál - rybníky (Morava - rybníky) - Skalica
- Skalica - Zlatnícka dolina
- Skalica - Sudoměřice - Petrov - Strážnice - Skalica
- Skalica - Holíč - Kopčany - Skalica
- Skalica - Mokry Háj - Radošovce - Holíč - Skalica
- Skalica - rybníky - hrádza Moravy - smer Kopčany - Kopčany - Holíč - Skalica
- Skalica - Holíč - Radimov - Unín - Smrdáky - Oreské - Skalica
- Skalica - Mlýnky - Skalica
- Skalica - Kopečnica - Skalica
- Skalica - Zlatnícka dolina - Mlýnky - Radějov - Lučina - Skalica
- Skalica - Zlatnícka dolina - Mlýnky - Strážnice - Petrov - Sudoměřice - Skalica
- Skalica - Radošovce - Kovalovec - Zlatnícka dolina - Skalica
- Skalica - Baťov kanál - hrádza Moravy smer Kopčany - rybníky - Vrádište - vinohrady - Skalica

Na české straně jsou páteří sítě cyklostezek trasy vedoucí z Lednicko-valtického areálu do prostoru Břeclavi a dále různými variantami územím Dolnomoravského úvalu, zejména:

- cyklotrasa Podluží (součást Moravských vinných stezek) v trase Břeclav – Hodonín – Rohatec,

- kde opouští řešené území a severním obloukem se vrací do Břeclavi
- cyklotrasa při Moravě; v jižním úseku sleduje pravobřežní říční hráz od mostu na silnici Lanžhot – Brodské do Mikulčic, v severním úseku probíhá z Rohatce do Strážnice a dále do Veselí nad Moravou
- cykloturistická spojnice Břeclavi s Lednicko-valtickým areálem (Břeclav – Janohrad)

Lokální doporučené cyklotrasy v okolí Břeclavi:

- Břeclav – Janohrad – Lednice – Mlýnský rybník (Apollonův chrám) – Břeclav
- Břeclav – Janohrad – Lednice – Hraniční zámeček – Mlýnský rybník – Břeclav
- Břeclav – Janohrad – Ladaná – Břeclav
- Břeclav – Mlýnský rybník – Tři Grácie – Rendez-vous – Břeclav
- Břeclav – Mlýnský rybník – Rybníční zámeček – Hraniční zámeček – Tři Grácie – Břeclav
- Břeclav – Františkův rybník – Valtice – Břeclav
- Břeclav – Františkův rybník – Pohansko – Břeclav
- Břeclav – Pohansko – Lány – Břeclav
- Břeclav – Pohansko – Lanžhot – Tvrdonice – Moravská Nová Ves – Hrušky – Břeclav

Lokální doporučené cyklotrasy v okolí Hodonína:

- Hodonín – Mikulčice – hradiště Mikulčice – Hodonín
- Hodonín – Komárovský rybník – Dubňany – Hodonín
- Hodonín – Komárovský rybník – Mutěnice – Dolní Bojanovice – Hodonín
- Hodonín – Dolní Bojanovice – Prušánky – Moravská Nová Ves – Mikulčice – Hodonín
- Hodonín – Rohatec – Plže – Petrov – Rohatec – Hodonín
- Hodonín – Rohatec – Ratíškovice – Hodonín
- Hodonín – Holíč – Kopčany – kostel sv. Margity – Holíč – Hodonín
- Hodonín – Holíč – Kátov – akvadukt – PR Kátovské rameno – Hodonín
- Hodonín – Holíč – Skalica – Sudoměřice – Rohatec – Hodonín

Lokální doporučené cyklotrasy v okolí Strážnice:

- Strážnice – Petrov – Plže – Baťův kanál – Strážnice
- Strážnice – Petrov – Plže – Sudoměřice – Skalica – Petrov – Baťův kanál – Strážnice
- Strážnice – Radějov – rekreační areál Lučina – Tvarožná Lhota – Strážnice
- Strážnice – Vnorovy – Veselí nad Moravou – Baťův kanál – Strážnice
- Strážnice – Žeraviny – Kozojídky – Hroznová Lhota – Kněždub – Tvarožná Lhota – Strážnice

5.3 Poznávacia turistika – kultúrnohistorický potenciál územia

Poznávací turizmus sa realizuje prevažne v medzisezónnom období, čo prispieva k zmierneniu sezónnych výkyvov, zároveň vyvažuje zaťaženosť územia a znižuje tlak na prírodné prostredie.

Potenciál pre rozvoj poznávacieho turizmu predstavujú pamiatky a pamätihodnosti miest a obcí v dotknutom území na slovenskej strane:

Skalica

• **Sakrálné pamiatky**

- Františkánsky kostol Panny Márie Sedembolestnej s kláštorom františkánov - pôvodne z 15. storočia,
- Farský kostol sv. Michaela - gotický kostol z 14. storočia, neskoršie prestavaný; pri kostole gotický karner sv. Anny, barokovo upravený,
- Jezuitský kostol sv. Františka Xaverského so školou - komplex vystavaný na prelome 17. a 18. storočia, kostol dnes nie je využívaný pre cirkevné účely, v interiéri mohutný oltárny obraz; v budove školy sídli gymnázium, jedno z najstarších na Slovensku.
- Evanjelický kostol - klasicistická stavba tolerančného zboru s vežou podľa projektu Dušana Jurkoviča (1938),
- klasicistická kalvária z roku 1823, ktorá sa nachádza neďaleko rotundy,
- Karner sv. Anny - Neodmysliteľnou súčasťou námestia je popri farskom kostole i karner sv. Anny – pôvodne gotická, oktogonálna stavba so štvorcovou apsidou. Postavili ju koncom 14. storočia. Gotický pôvod prezrádza ostenie pôvodného vstupu a pultové oporné piliere na nárožiach. Barokové úpravy – okná, vstupný portál a zaklenutie kupolou, pochádzajú zo 17. a 18. storočia.

• **Svetské pamiatky**

- Rotunda sv. Juraja: starobylá románska stavba, asi zo začiatku 13. storočia, neskoršie prestavaná. Súčasť bývalého mestského opevnenia; v bezprostrednej blízkosti klasicistickej kalvárie,
- Mestské hradby - dochovaných niekoľko úsekov opevnenia z 1. polovice 15. storočia,
- Mariánsky stĺp na námestí a budova synagógy, ktorá je súčasťou mestských hradieb,
- neskororenesančná radnica z prvej tretiny 17. Storočí,
- renesančná Gvadányiho kúria (dnes mestská knižnica) a niekoľko meštianskych domov,
- secesná budova kultúrneho domu v ktorom sídli Záhorské múzeum. Ide o budovu bývalého Spolkového domu, ktorá patrí medzi najoriginálnejšie na Slovensku podľa návrhu S. Jurkoviča,

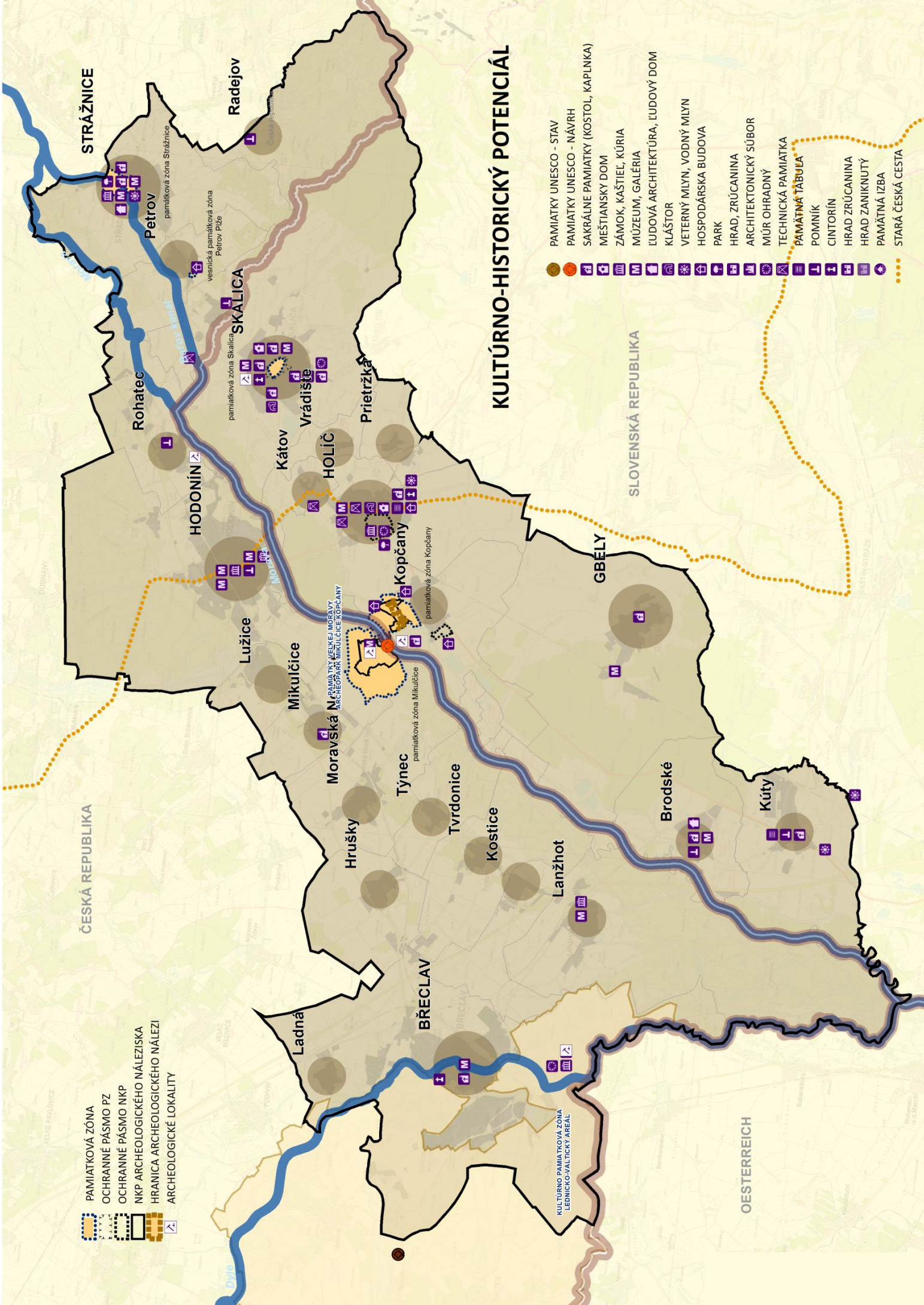
• **Technické pamiatky**

- Mlyn bratov Pilárikových – postavený v roku 1927 na mieste starého menšieho mlyna ako moderný trojposchodový na elektrický pohon. Pamiatka bola kompletne zrekonštruovaná, v ktorej je inštalovaná expozícia poľnohospodárskeho náradia a strojov a od roku 2005 sprístupnená verejnosti.

- PAMIAKOVÁ ZÓNA
- OCHRANNÉ PÁSMO PZ
- OCHRANNÉ PÁSMO NKP
- HRANICA ARCHEOLOGICKÉHO NÁLEŽISKA
- ARCHEOLOGICKÉ LOKALITY

KULTÚRNO-HISTORICKÝ POTENCIÁL

- PAMIATKY UNESCO - STAV
- PAMIATKY UNESCO - NÁVRH
- SAKRÁLNE PAMIATKY (KOSTOL, KAPLANKA)
- MEŠTIANSKY DOM
- ZÁMOK, KAŠTEĽ, KÚRIA
- MÚZEUM, GALÉRIA
- ĽUDOVÁ ARCHITEKTÚRA, ĽUDOVÝ DOM
- KLÁŠTOR
- VETERNÝ MLYN, VODNÝ MLYN
- HOSPODÁRSKA BUDOVA
- PARK
- HRAD, ZRÚCANINA
- ARCHITEKTONICKÝ SÚBOR
- MŮR OHRADNÝ
- TECHNICKÁ PAMIATKA
- PAMÄTNÁ TABUĽA
- POMNÍK
- CINTORÍN
- HRAD ZRÚCANINA
- HRAD ZANIKNUTÝ
- PAMÄTNÁ IZBA
- STARÁ ČESKÁ CESTA

Zaujímavosti mesta

- za mestom na okraji vinohradníckej oblasti stojí od 18. storočia kostolík, zasvätený sv. Urbanovi - patrónovi vinohradníkov,
- Mestský chudobinec – Štibor. V roku 1431 bol založený v Skalici vojvodom Ctiborom zo Ctiboríc. Gotická stavba bola obnovená v roku 1640 a upravená v 2. polovici 19. storočia. V pivničných priestoroch sa zachovali pôvodné valené kamenné klenby. Prízemie a prestavaná kaplnka sv. Alžbety sú zaklenuté neskororenesančnými krížovými klenbami. Stavba si dodnes uchovala sociálnu funkciu a slúži ako Mestské centrum sociálnych služieb pre viacero organizácií so zameraním na sociálnu činnosť a pre seniorov,
- Mittákovský dom - Vznikol renesančnou prestavbou dvoch starších domov v 1. tretine 17. storočia. Neorenesančnú podobu získal na prelome 19. a 20. storočia. Dnes je sídlom Záhorského múzea.

Holíč

• Svetské pamiatky

- barokovo-klasistický kaštieľ s opevnením -národná kultúrna pamiatka. Bol postavený na starých základoch pôvodne strážneho hradu z 11.storočia na západnom okraji mesta,
- objekt manufaktúry na výrobu fajansy, neskôr i kameniny a porcelánu, založil v areáli letného sídla habsburgovcov v rokoch 1736 až 1743 František I. Lotrinský. V súčasnosti je budove bývalej manufaktúry Múzeum keramiky,
- pálenica,
- židovský cintorín.

• Technické pamiatky

- posledná budova veterného mlyna na Slovensku z 19.storočia,
- vodný mlyn so zariadením,
- súbor cestných mostov.

• Sakrálne pamiatky

- rímsko-katolícky barokovo-klasický kostol Božského Srdca Ježišovho z roku 1755,
- kláštor kapucínov štvorcového pôdorysu s jednoduchou fasádou. Najstarší kostol v Holíči je gotický kostol sv. Martina z roku 1387, ktorý upravili koncom 17.storočia,
- tolerančný klasicistický kostol s evanjelickou školou a farou,
- baroková kaplnka panny Márie na cintoríne z prvej polovice 18.storočia,
- barokovo-klasicistická kaplnka sv. Floriána postavená v roku 1762,
- Holíčska baroková plastika patrí k najcennejším umeleckým dielam svojho druhu v strednej Európe. Súsošie má vyše 300 rokov. Je zhotovené z dreva a koncom XIX. storočia bolo pokryté novšou neoslohovou polychrómiou,
- Holíčsky betlehem – ide o drevený vyrezávaný Betlehem v životnej veľkosti, ktorého autorom je rezbár Andrej Irša. Toto dielo významným spôsobom ovplyvnilo predvianočnú náladu v meste už pri svojej premiére v roku 2003, kedy sa po prvýkrát uskutočnili Adventné dni.

- **Zaujímavosti mesta**

- Holíčske megality - pochádzajú z kultového objektu objaveného na Slovensku v roku 1988 v priestore pod Kalváriou, ktorý bol súčasťou pravekého rondelu o priemere 60 metrov. Súbor pozostáva z 22 zachovaných kultových kameňov, ktoré sú rozdelené na mužské a ženské. Najväčší kameň má dĺžku 6,8 metra. Viaceré kamene boli dekorované obrazcami s mytologickou funkciou. Na najväčšom kameni sa ich dodnes zachovalo najviac, je tu napr. zreteľne vidieť kladivo, atribút v celom indoeurópskom priestore známeho boha hromu. Aj keď kultové kamene sa nachádzajú v mnohých krajinách, na Slovensku sú doteraz prezentované len v Holíči.
- mestské múzeum Jaroslava Prílučika - nachádza sa v historickej manufaktúrnej budove. Súčasťou múzea je i Galéria Otu Kroupu, ktorá prezentuje takmer 60 ročnú výtvarnú tvorbu tohto neprofesionálneho maliara. Expozícia mestského múzea je zameraná na život remeselníkov a poľnohospodárov, priblíži históriu obcí patriacich do slávneho c. k. panstva Holíč a v neposlednom rade sa venuje výrobkom holíčskej manufaktúry. Súčasťou expozície sú i makety historických budov Holíča, ktorých autorom je Jozef Kuruc,
- mestská galéria – bola otvorená v roky 2005 a nachádza sa v priestoroch zámku.

Kopčany

- **Osídlenie aglomerácie slovanského hradiska**

- archeologické nálezisko z obdobia Veľkej Moravy - archeologické nálezisko pohrebísk a sídlisk predpolia slovanského hradiska v Mikulčiciach je vyhlásené ako Pamiatková zóna s územnou ochranou, spolu s veľkomoravským kostolom sv. Margity s cintorínom, ktoré sú vyhlásené za Národnú kultúrnu pamiatku. Užšie územie predstavuje jadrové územia nominovaného miesta na zápis do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO, definované predpokladanou veľkomoravskou cestou s kostolom sv. Margity a archeologickým náleziskom v oblasti Novej struhy, ako aj areálom barokovej Kačenárne s rybníkom. **Ide o potenciál, ktorý má predpoklady rozvoja len vo väzbe na slovanské hradisko v Mikulčiciach.**

- **Kultúrna baroková krajina**

- kultúrna baroková krajina s unikátnymi objektami tvoriacimi krajinoobraz územia, ktoré tvoria monumentálna budova barokového Žrebčína, určená pre chov koní pre cisársky dvor a komplex horárne Kačenáreň s rybníkom a sústavou kanálov, ktoré slúžili na chov a odchyt divých kačíc. Najvýznamnejším objektom bol areál kaštieľa v Holíči, koncipovaný pôvodne ako vodný hrad, s príľahlým francúzskym parkom a bažantnicou. Kaštieľ bol so spomínanými hospodárskymi objektami v Kopčanoch ako aj so samotnou obcou pospájaný komunikáciami s alejami. V súčasnosti sú objekty kaštieľa a Žrebčína vyhlásené za NKP spolu s ochranných pásmom. Ruina Kačenárne a technické dielo rybníka sú vytipované na zápis za NKP. **Ide o potenciál, ktorý má predpoklady rozvoja len vo väzbe na mesto Holíč.**

- **Významné objekty v obci Kopčany**

- navrhnuté ako miestne pamätihodnosti - kostol sv. Štefana-Kráľa, prícestné sochy sv. Floriána a sv. Vendelína, Masarykov dom, Damborského dom, socha sv. Jána Nepomuckého,

Masarykova škola, starostov dom, zvonica, prepriaháreň koní, Božie muky a prícestné kríže, ľudová architektúra.

Gbely

- **Sakrálne pamiatky**

- neskoro klasicistický rímsko-katolícky kostol sv. Michala Archanjela, postavený v rokoch 1844 až 1853, neskôr upravený, s obrazmi od vienského maliara F. Rutteho,
- Mariánsky stĺp z druhej polovice 18. storočia a klasicistický trojičný stĺp z druhej polovice 19. storočia, zrenovovaný v roku 1893.

- **Svetské pamiatky**

- barokovo-klasicistická kúria zo začiatku 19. storočia.

- **Zaujímavosti mesta**

- naftárske múzeum a skanzen založené v roku 1989. Múzeum je jediné svojho druhu na Slovensku.

Brodské

- **Sakrálne pamiatky**

- Kostol sv. Antona Pustovníka - postavený v rokoch 1721-1750 s použitím múrov staršej gotickej stavby,
- Rímsko-katolícka fara pri kostole – dom č. 91, ktorý vytvára urbanistický celok so stavbou kostola,
- Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie,
- Božia muka na križovatke ulíc 1. mája a Letnej ul.,
- Súsošie Piety pred kostolom, pomník obetiam 1. a 2. svetovej vojny, s pieskocovou sochou so sakrálnym námetom, resp. ostatné artefakty a kamenné kríže a pomníky v priestoroch cintorínov.

- **Svetské pamiatky**

- Dom s barokovými štípmi, tzv. dedinské baroko (v časti Hámre, č. d. 108),
- Rodný dom Martina Čulena s pamätnou tabuľou (č. d. 795).

Na území obce sa pôvodná dobová zástavba vyskytuje iba ojedinele a je charakterizovaná typickými prvkami ľudovej architektúry, domy orientované pozdĺžne, gazdovské domy orientované na šírku parcely, domy so zachovanými plastickými fasádami a pôvodnými výplňami.

Vrádište

- **Sakrálne pamiatky**

- Rímskokatolícky kostol - z roku 1754,
- Kaplnka - neskorobaroková z konca 18. storočia.

Kátov

- **Sakrálné pamiatky**

- Kostol sv. Imricha - filiálny katolícky kostol postavený a vysvätený 5. novembra 1910 na mieste bývalého kostolíka postaveného v neskorobarokovom štýle okolo roku 1790.
- Evanjelická zvonica - jednoposchodová stavba, postavená pravdepodobne v roku 1930.
- Božia muka - so sedlovou strieškou a nikou na čelnej stene, orámovanou dvoma pilastrami, v ktorej je umiestnená in situ poňatá socha sv. Vendelína.

Prietržka

- **Sakrálné pamiatky**

- Rímskokatolícky kostol - klasicistický kostol z roku 1832,
- Zvonica - baroková zvonica z konca 18. storočia.

Trnovec

- **Pamiatky**

- Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie.

Potenciál pre rozvoj poznávacieho turizmu predstavujú pamiatky a pamätihodnosti miest a obcí v dotknutom území na českej strane:

Hodonín:

- **Sakrální památky**

- Farní kostel sv. Vavřince, 13. stol., přestavěn barokně (1780-86)
- Hřbitovní kaple sv. Kříže (1720, dnes galerie)
- Mariánský sloup na Masarykově nám. (1716)

- **Světské památky**

- Hrad, 15. stol., barokně upravený, 1783 pronajatý tabákové továrně, která jej v l. 1819-21 přestavěla pro své potřeby
- Zámek (1642), barokně přestavěný (dnes muzeum T. G. Masaryka)
- Radnice (secese, 1904)
- Galerie výtvarného umění (secese, 1913)

Břeclav:

- **Sakrální památky**

- Kostel sv. Václava (na místě původního barokního kostela zničeného r. 1944, novodobá avantgardní architektura, 1995)
- Kostel Navštívení P. Marie (1898, městská část Poštorná)
- Kaple sv. Cyrila a Metoděje (novogotika 19. stol.)
- Synagoga (1868)

- Židovský hřbitov (18. stol.)
- **Světské památky**
  - Zámek (1560) na místě hradu založeného knížetem Břetislavem I. před r. 1046
  - Zámek Pohansko (1811)

Strážnice:

- **Sakrální památky**
  - Kostel sv. Martina (15. stol.), barokně upravený
  - Kostel Nanebevzetí P. Marie (18. stol.)
  - Kaple sv. Rocha (18. stol.)
  - Židovská synagoga se hřbitovem (17. stol.)
- **Světské památky**
  - Zámek, původně vodní hrad ze 13. stol. (dnes Národní ústav lidové kultury)
  - Městské brány (16. stol., pozůstatek opevnění města)
  - Zámecký park (19. stol.)
  - Skanzen – Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy (1981)

Lanžhot

- **Sakrální památky**
  - Kostel Povýšení sv. Kříže (1550, novogoticky upravený)
- **Světské památky**
  - Lovecký zámeček (19. stol., dnes sídlo polesí Soutok)

Rohatec

- **Sakrální památky**
  - Kostel sv. Bartoloměje, pův. gotický, v dnešní podobě z r. 1911

Lužice

- **Sakrální památky**
  - Kostel sv. Cyrila a Metoděje (1874)

Moravská Nová Ves

- **Sakrální památky**
  - Kostel sv. Jakuba staršího (1773)
  - Socha sv. Jana Nepomuckého (1740)

Tvrdonice

- **Sakrální památky**
  - Kostel sv. Mikuláše (1884)
  - Socha sv. Jana Nepomuckého (1841)

Týnec

- **Sakrální památky**
  - Kostel Stětí sv. Jana Křtitele (18. stol.)
  - Pomník T. G. Masaryka

Mikulčice

- **Sakrální památky**
  - Kostel Nanebevzetí P. Marie (14. stol. barokně přebudovaný)
  - Kaple sv. Rocha
- **Světské památky**
  - Slovanské hradiště ze 7. stol., zřejmě politické centrum Velké Moravy
  - Památník Velké Moravy (1963)

Kostice

- **Sakrální památky**
  - Kaple sv. Terezy se zvonící (1857)
  - Kaple sv. Kříže (1861)
  - Socha sv. Jana Nepomuckého

Ladná

- **Sakrální památky**
  - Kostel sv. Michala (1913)

Hrušky

- **Sakrální památky**
  - Kostel sv. Bartoloměje (1861)
  - Socha sv. Jana Nepomuckého

Sudoměřice

- **Sakrální památky**
  - Kostel Krista Krále (funkcionalismus, 1933)
- **Světské památky**
  - Podunajské hlíněné domky – Panský dvůr a zvonice z 18. stol.

- **Technické památky**
  - Výklopník (1939, zařízení na překládání lignitového uhlí)

Petrov

- **Sakrální památky**
  - Kaple P. Marie (19. stol.)
  - Zvonice (18. stol.)
- **Světské památky**
  - Soubor vinařských sklepů v místní části Plže (vesnická památková rezervace)

6. Sídelný rozvoj

Ako vyplýva z naznačených trendov v koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001, v znení KÚRS 2011 Zmeny a doplnky č.1 smernej časti, centrá Skalica a Holíč v dôsledku ich predchádzajúceho spoločného vývoja s centrami na moravskej strane (Břeclav, Hodonín, Strážnice), by mali aj naďalej tvoriť rovnováhu voči týmto centram a spolu s nimi aj tvoriť základ cezhraničnej aglomerácie.

Územie aglomerácie na slovenskej strane možno v širších súvislostiach vymedziť ako región Záhoria (okresy Skalica, Senica), pričom práve centrá Skalica a Holíč môžu tvoriť bipolárne centrá cezhraničnej aglomerácie.

Sídelnú štruktúru na slovenskej strane riešeného územia v zmysle záväznej časti KÚRS 2001 tvoria ťažiská osídlenia, centrá osídlenia a rozvojové osi.

Ťažiská osídlenia

V sídelnej sieti Slovenska sa navrhuje podporovať vytváranie ťažísk osídlenia v troch úrovniach, pričom v rámci úrovni sú modifikované podskupiny. V riešenom území sú vymedzené len ťažiská osídlenia tretej úrovne druhej podskupiny:

- senické ťažisko osídlenia,
- skalicko-holíčske ťažisko osídlenia.

Hlavne ťažisko osídlenia skalicko-holíčske, vzhľadom na jeho cezhraničnú pôsobnosť aglomeračných aspektov je potrebné študovať a rozvíjať v tesnej spolupráci s príslušnými partnermi z ČR.

Centrá ťažísk osídlenia

Dôležitú úlohu v medzinárodných súvislostiach budú zohrávať najvýznamnejšie centrá na Slovensku. Koncepcia územného rozvoja Slovenska v dotknutom území charakterizovala tieto skupiny centier, ktoré sú ďalej členené do podskupín:

Centrá osídlenia tretej skupiny

Do tretej skupiny sú zaradené mestá v dvoch podskupinách:

Prvá podskupina je tvorená mestami, ktoré sú sídlami súčasných okresov a možno ich tiež charakterizovať ako centrá regionálneho až nadregionálneho významu s veľkosťou v rozmedzí 12 tis. až 25.tis. obyvateľov. Ide o mestá: **Senica a Skalica**.

Centrá osídlenia štvrtej skupiny

Predstavujú mestá, ktoré v zásade plnia funkciu regionálneho významu. V rámci riešeného územia ide o mesto: **Holíč**. Tieto mestá predstavujú centrá s funkciou pracoviskových, obslužných a obytných centier vo svojom regióne. Ich ďalší rozvoj bude podmienený polohou v systéme regionálnych vzťahov. Vo všetkých centrách regionálneho významu sa očakáva posilnenie ich terciárnych služieb.

Centrá osídlenia šiestej skupiny

Centrá osídlenia šiestej skupiny boli špecifikované v rámci záväzných častí ÚPN VÚC. Pre územie Trnavského kraja v ide o nasledovné obce ako obce lokálneho významu:

- V okrese Skalica: Radošovce a Unín
- V okrese Senica: Smrdáky, Borský Mikuláš, Jablonica, Kúty, Moravský Svätý Ján a Sobotište.

Rozvojové osi

V riešenom území možno identifikovať nasledovné sídelné rozvojové osi - urbanizačný pás, celoštátneho resp. nadregionálneho významu:

Sídelná rozvojová os prvého stupňa

Rozhodujúcimi rozvojovými osami v sídelnej štruktúre Slovenska sú rozvojové osi prvého stupňa. Prepájajú centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, pričom zahŕňajú minimálne jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu.

- záhorská sídelná rozvojová os: Bratislava - Malacky - Kúty - hranica ČR.

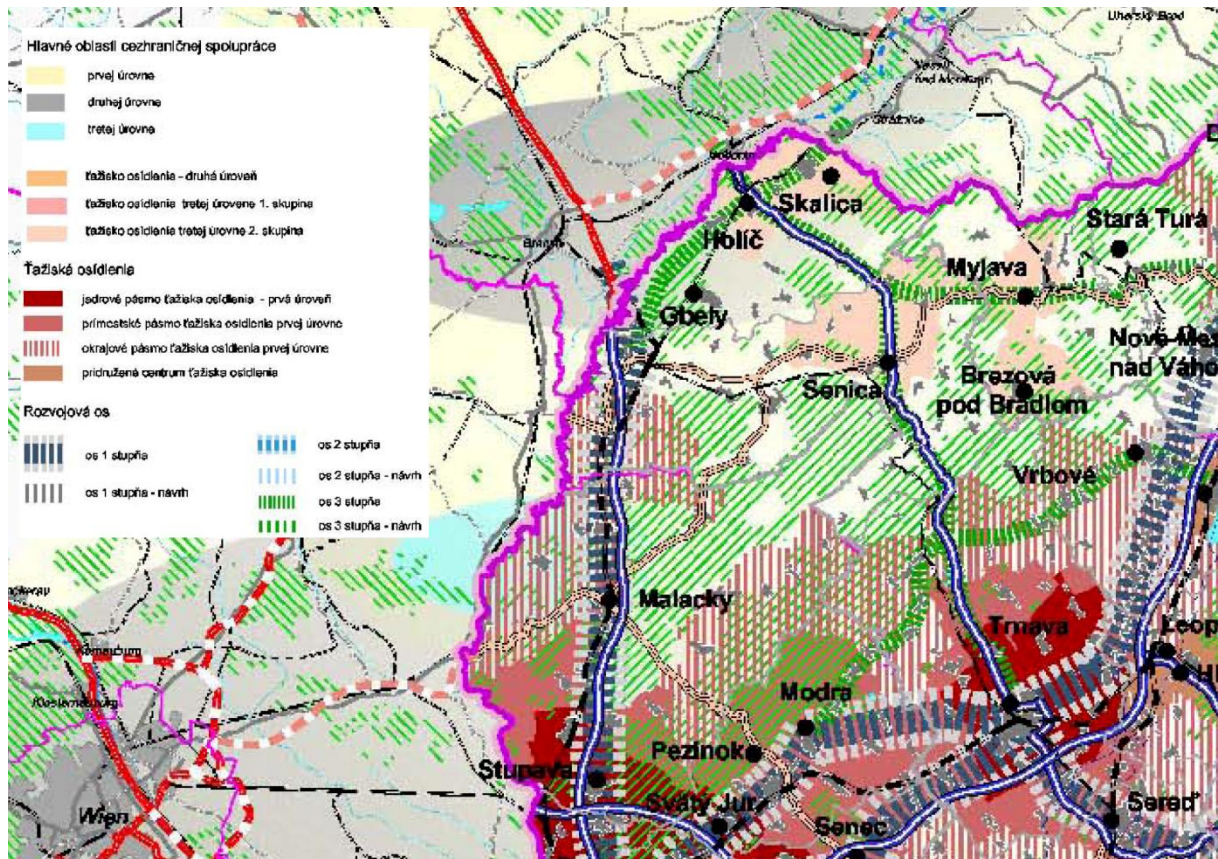
Sídelná rozvojová os tretieho stupňa

Prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny,

- záhorsko-trnavská sídelná rozvojová os: Skalica - Holíč - Senica - Trnava
- dolnomoravská sídelná rozvojová os: Kúty - Holíč - Skalica

Sídelná štruktúra (KURS 2001)

Na českej strane řešeného území jsou stanoveny rozvojové oblasti a osy celostátního a mezinárodního významu, které vymezuje Politika územního rozvoje ČR (2008), (dále jen PÚR), schválená usnesením vlády č. 929 ze dne 20.7.2009. Jsou významným soustředěním obyvatelstva, ekonomiky, vybavenosti a služeb, které stabilizuje a posiluje socioekonomické funkce v území. Centra osídlení v příhraničním území dávají šance k rozvoji a vazbám s blízkými centry na opačné straně hranice. V rozvojových oblastech a osách se projevuje zvýšená koncentrace aktivit mezinárodního a republikového významu, resp. výrazná vazba na významné dopravní osy a existují v nich zvýšené požadavky na změny v území při umísťování aktivit celostátního významu. PÚR stanovila na území ČR 12 rozvojových oblastí a 13 rozvojových os. V řešeném území se nenacházejí žádné specifické oblasti, vymezené v PÚR.

Dotčené rozvojové osy

Z rozvojových oblastí a os, vymezených v PÚR a upřesňovaných v Zásadách územního rozvoje (dále jen ZÚR) kraje se dotýkají řešeného území následující rozvojové osy:

- OS10 Rozvojová osa (Katowice–) hranice Polsko/ČR/ – Ostrava – Lipník nad Bečvou – Olomouc – Brno – Břeclav – hranice ČR/Slovensko (– Bratislava)

Jde o území ovlivněné dálnicemi D47, D1 v úseku Vyškov–Brno a D2 v úseku Brno–Břeclav–hranice ČR/Slovensko, rychlostními silnicemi R35 v úseku Lipník nad Bečvou–Olomouc a R46, připravovanou rychlostní silnicí R48 v úseku Frýdek–Místek–Běloutín, železničními tratěmi č. 270 v úseku Bohumín–Lipník nad Bečvou (III. tranzitní železniční koridor), č. 250 v úseku Brno–Břeclav

(I. tranzitní železniční koridor) a spolupůsobením center Kopřivnice, Nový Jičín, Hranice, Prostějov, Vyškov a Břeclav.

- OS11 Rozvojová osa Lipník nad Bečvou – Přerov – Uherské Hradiště – Břeclav – hranice ČR/Rakousko

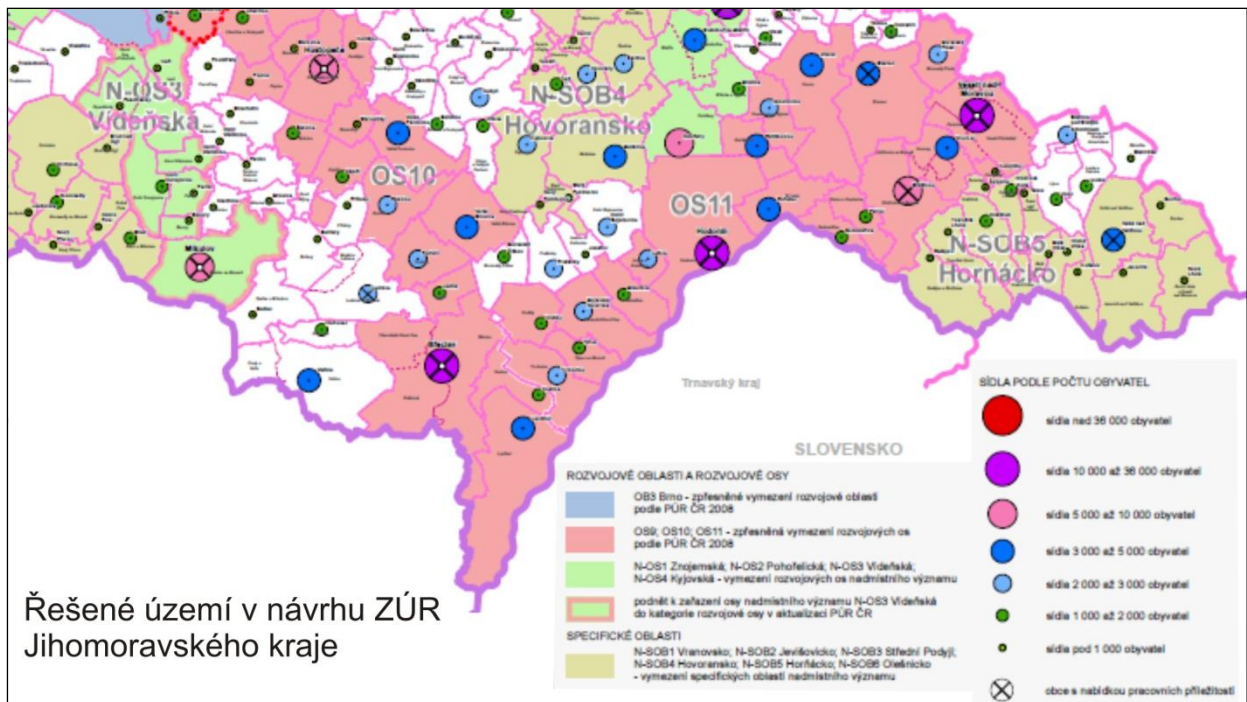
Území ovlivněné připravovanou rychlostní silnicí R55 v úseku Přerov–Uherské Hradiště–Břeclav, železničními tratěmi č. 270 v úseku Lipník nad Bečvou–Přerov (III. tranzitní železniční koridor), č. 330 Přerov–Břeclav (II. tranzitní železniční koridor) a spolupůsobením center Přerov, Uherské Hradiště, Veselí nad Moravou, Hodonín a Břeclav.

Návrh Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje

Krajský úřad JM kraje v ZÚR zpřesňuje vymezení rozvojových os a oblastí dle PÚR ČR 2008 a vymezuje další specifické oblasti nadmístního významu. V ZÚR JM kraje nebyly na řešeném území vymezeny oproti PÚR žádné další rozvojové osy a oblasti nadmístního významu.

V ZÚR JM kraje byla na řešeném území vymezena oproti PÚR navíc **Specifická oblast nadmístního významu N-SOB5 Hornácko**, která se týká v řešeném území katastru obce Radějov. Ve výkresu oblastí, ploch a koridorů nadmístního významu, u nichž je uloženo prověření změn jejich využití územní studií, je vymezeno zpracování územní studie pro – **Rozvoj a rekreace v širším prostoru Baťova kanálu**.

Rozvojové oblasti a rozvojové osy

6.1 Velikostná struktúra obcí

Slovenská republika

Do užšie riešeného územia na slovenskej strane patrí 10 obcí. Najviac obyvateľov riešeného územia žije v dvoch sídlach veľkostnej kategórie 10 000 - 19 999 a v jednom sídle veľkostnej kategórie 5 000 - 9 999 s celkovým zastúpením 73,75 % obyvateľov. Vo veľkostnej kategórii 2 000 - 4 999 sa nachádzajú tri obce s zastúpením 21,31 % obyvateľov.

Tab. 1 Veľkostná štruktúra obcí (2009)

Veľkostná kategória	Obce			Obyvateľstvo	
	Počet (abs.)	Počet (rel. v %)	Z toho počet miest	Počet (abs.)	Počet (rel. v %)
do 199	-	-	-	-	-
200 - 499	1	10	-	307	0,71
500 - 999	3	30	-	1 826	4,22
1 000 - 1 999	-	-	-	-	-
2 000 - 4 999	3	30	-	9 225	21,31
5 000 - 9 999	1	10	1	5 192	11,99
10 000 - 19 999	2	20	2	26 733	61,76
20 000- 49 999	-	-	-	-	-
nad 50 000	-	-	-	-	-
Spolu:	10	100	3	43 283	100

Zdroj: ŠÚ SR, 2011

Česká republika

V užšom územnom členení se na straně ČR nachází celkem 16 obcí. Sídelní struktura vymezeného území Pomoraví je charakteristická zastoupením větších. Podíl obcí do 1000 obyvatel činí na sledovaném území 6,25 % a v této velikostní kategorii žije jen 0,99 % obyvatel. Jedná se o jedinou obec, a sice Radějov. Katastr obce je poměrně vzdálený od řeky Moravy a svým charakterem se podobá spíše obcím v Bílých Karpatech a jejich podhůří.

Všechny ostatní obce spadají do velikostní kategorie nad 1000 obyvatel. Ve velikostní kategorii do 500 obyvatel se na české straně nenachází ani jedna obec.

Nejvíce obyvatel, a sice 61,22 %, žije ve dvou sídlech velikostní kategorie od 20 000-50 000 obyvatel, a to v Hodoníně a Břeclavi. Tato bývalá okresní města jsou navíc nejvýznamnějšími centry osídlení sledovaného území. I přes rozdělení ČSR si udržel Hodonín výrazné vazby na centra osídlení v SR, a sice Holíč a Skalici.

Vysoký podíl a sice 20,6 % obyvatel žije rovněž v sídlech velikostní kategorie 2000-5000 obyvatel. Co do počtu jsou nejvíce zastoupeny obce ve velikostních kategoriích 1 000-2 000 a 2 000-5 000 obyvatel, které činí shodně 37,5 % z celkového počtu obcí.

Tab. 2 Velikostní struktura obcí v užším řešeném území v ČR (stav k 31.12.2009)

Velikostní skupina	Počet obyvatel	Počet obcí	Podíl obyvatel v %	Podíl obcí v %
20 000-50 000	49 690	2	61,22	12,5
10 000-20 000	0	0	0	0
5 000-10 000	5 755	1	7,09	6,25
2 000-5 000	16 719	6	20,6	37,5
1 000-2 000	8 196	6	10,1	37,5
500-1 000	811	1	0,99	6,25
200-500	0	0	0	0
do 200	0	0	0	0
Celkem	81 171	16	100	100

6.2 Základní demografické údaje o obcích řešeného území

Tab. 3 Základné demografické údaje o obciach riešeného územia (2009)

Obec	Narodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok	Celkový prírastok	Počet obyvateľov
Brodské	27	-27	0	-2	2 447
Gbely	55	-51	4	19	5 192
Holíč	126	-100	26	38	11 728
Kúty	46	38	84	11	4 205
Kopčany	31	-30	1	14	2 573
Kátov	10	-6	4	6	598
Prietržka	7	-3	4	9	512
Skalica	171	-131	40	17	15 005
Trnovec	0	-2	-2	-7	307
Vrádište	5	12	17	-3	716
Spolu:	478	-300	178	102	43 283

Zdroj: ŠÚ SR, 2011

Řešené území patří, stejně jako celá ČR, k oblastem, kde populace stárne. Území jako celek je v posledních letech rovněž charakteristické mírným úbytkem obyvatel. Úbytek je způsoben především migracemi a to zejména migracemi z větších sídel, kde je migrační saldo posledních let záporné. Naopak většina menších obcí migracemi mírně získává.

Přirozený přírůstek byl v roce 2009 z větších sídel nad 2000 obyvatel kladný pouze v Hodoníně, Tvrdomicích a Mikulčicích, z nichž jediná obec Tvrdomice měla zároveň kladný i migrační přírůstek. Okres Břeclav jako celek má nejvyšší podíl obyvatel v produktivní složce ze všech okresů JMK. Částečně se to týká i řešeného území.

Tab. 4 Základní demografické údaje o obcích řešeného území - údaje za rok 2009

Obec	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěh.	Vystěh.	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
Hodonín	25 687	292	260	379	572	32	-193	-161	25 526
Břeclav	24 242	267	277	398	466	-10	-68	-78	24 164
Strážnice	5 792	47	63	57	78	-16	-21	-37	5 755
Lanžhot	3 764	33	44	49	56	-11	-7	-18	3 746
Rohatec	3 466	24	25	92	61	-1	31	30	3 496
Lužice	2 765	19	29	79	50	-10	29	19	2 784
Moravská N. Ves	2 545	28	31	61	43	-3	18	15	2 560
Tvrdonice	2 090	25	14	59	31	11	28	39	2 129
Mikulčice	1 999	17	8	45	49	9	-4	5	2 004
Kostice	1 842	23	22	46	45	1	1	2	1 844
Hrušky	1 483	26	22	39	25	4	14	18	1 501
Petrov	1 314	10	19	24	18	-9	6	-3	1 311
Ladná	1 243	8	16	36	17	-8	19	11	1 254
Sudoměřice	1 209	17	11	28	14	6	14	20	1 229
Týnec	1 049	10	10	29	21	-	8	8	1 057
Radějov	804	5	5	17	10	-	7	7	811
Spolu:	81 294	851	856	1 438	1 556	-5	-118	-123	81 171

Na řešeném území se sdružují obce v zájmu meziobecní spolupráce do Dobrovolných svazků obcí (DSO) tzv. mikroregionů, jejichž území se v některých případech překrývá. Do řešeného území zasahuje svou částí celkem 5 DSO, a sice Lednicko- valtický areál (LVA) - obce Břeclav a Ladná, Podluží - obce Lanžhot, Kostice, Tvrdonice, Hrušky, Týnec, Moravská Nová Ves a Lužice, Hodonínsko - obce Mikulčice, Hodonín a Rohatec, Strážnicko, Bařův kanál - obce Hodonín, Rohatec, Sudoměřice, Petrov a Strážnice. Některé jmenované mikroregiony mají pořízeny za účelem rozvoje svého území rozvojové strategie (viz podklady).

7. Dopravná infrastruktúra

Sledovaná oblast Pomoraví je díky přírodním danostem historickým přirozeným dopravním uzlem, což se projevilo již při prvním formování představ o dopravě v Evropě po pádu železné opony, kdy byl do sledovaného území vložen IV. transevropský multimodální koridor na konferenci ministrů dopravy na Krétě v roce 1994, který v roce 1997 v Helsinkách doplnil transevropský multimodální koridor VI.B v železniční dopravě (alternativa ke koridoru VI.A Pokysucím a V. Povážím na Slovensku), který se ve sledovaném území spojuje se IV. transevropským multimodálním koridorem v železničním uzlu Břeclav. To Břeclav předurčuje k možnosti umístit veřejné logistické centrum na území tohoto významného dopravního uzlu a mít významnou dopravní roli v IDS JMK.

7.1 Vodná doprava

Súčasťou rozvoja vodnej dopravy je aj rozvoj športovej a turistickej plavby. Tieto aktivity je potrebné vybaviť podpornými technickými a servisnými zariadeniami, ako sú prístavné móla, lodenice, čerpace stanice pohonných látok, ubytovacie a stravovacie zariadenia.

V zmysle dokumentov na celoštátnej a regionálnej úrovni je v ďalekom výhľade potrebné uvažovať so splavnením Moravy ako alternatívnym prepojením sever-juh vo väzbe na Vážsku vodnú cestu na Odru (Žilina – Odra) a v tejto súvislosti vytvoriť územnú rezervu pre budúce prístavy Brodské a Holíč.

V súčasnosti má vodná doprava v riešenom území výlučne rekreačný charakter – Baťov kanál.

V súčasné dobe je vodní doprava na sledovanom území spíše potenciální příležitostí a hrozbou současně. Jedná se o po staletí sledovaný záměr možného průplavního spojení řek Dunaj – Odra – Labe (dále jen D-O-L), který od 70-tých let minulého století nabyl podobu konkrétně sledovaného dlouhodobého záměru, který však z velké části stále pouze čeká na možnou realizaci. Projekt je součástí Evropské dohody o hlavních vnitrozemských vodních cestách mezinárodního významu AGN, které je ČR signatářem od roku 1997 a do právního pořádku ČR byla zapsána Sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 163/1999 Sb., a též součástí dopravní infrastruktury TEN-T v rámci EU. Přestože je často na mnoha místech proklamována podpora vnitrozemské vodní plavbě, má záměr D-O-L i mnoho odpůrců ze strany ekologických organizací a aktivistů, navíc i zájmy jednotlivých států se různí a zdaleka není jasné, zda bude mít nákladní doprava dostatečné objemy pro přepravu. Proto lze bez nadsázky konstatovat, že výsledek snažení je zatím nejasný. Byl však již učiněn krok k nápravě, a to zahájením kontaktů zúčastněných českou stranou (viz. Usnesení vlády ze dne 19. ledna 2011 č. 49 k prověření potřebnosti průplavního spojení Dunaj – Odra – Labe), aby se vyjádřili jak k podobě záměru, tak i k jeho smysluplnosti, případně horizontu kroků následujících, neboť se nejedná o záměr, který vyřeší pouze jeden stát. Celou tuto záležitost zahájil koordinační dokument územního plánování pro území ČR „Politika územního rozvoje ČR 2008“, který v usnesení vlády ČR z 20. 7. 2009 č. 929 k tomuto materiálu stanovil v bodě 4 zajištění územní ochrany tohoto záměru do doby rozhodnutí vlády o tomto záměru a projednání potřebnosti tohoto spojení na mezinárodní úrovni se sousedními zeměmi, signatáři dohody AGN a v rámci dopravní sítě TEN-T na úrovni evropských souvislostí. Bod 4 byl splněn a vyřešen Usnesením vlády ze dne 24. května 2010 č. 368 k návrhu způsobu další územní ochrany koridoru průplavního spojení Dunaj – Odra – Labe.

Zato určitě existuje ve sledovaném území tzv. malá plavba, která má převážně rekreační charakter. Lze dokonce konstatovat, že na rozdíl od průplavního spojení D-O-L musela být pro tzv. Baťův kanál vytvořena zvláštní plavební třída 0, neboť třídy dle dohody AGN tato stávající stavba na a kolem řeky Moravy nespĺňovala. Baťův kanál je vodní cesta dopravně významná využívaná 0. třídy. Délka Baťova kanálu v současné době od Otrokovic ve Zlínském kraji až do Skalice (Slovensko) je asi 60 km, některé úseky vedou řekou Moravou, jiné uměle vyhloubenými kanálovými úseky. Rezervy jsou tyto:

- na severní straně chybí plavební komora na bělovském jezu u Otrokovic, což značí, že plavební úsek od tohoto jezu po Kroměříž je samostatný, není napojen na zbytek cesty;
- na jižní části Baťova kanálu (námi sledované území) chybí plavební komora v Sudoměřicích, což znemožňuje plavbu do Hodonína, což je samostatný splavný úsek.

Rozdíl výšek na stávající vodní cestě je 18,6 m a vyrovnává je 13 zdymadel, hloubka Baťova kanálu je v průměru 1,5 m (ponor lodi do 0,8 m), šířka lodi dle plavebních komor nesmí být větší než 5 m a průměrná šířka kanálu je 12 m. Nejmenší rozměry plavební komory 38,4 x 5,3 m (vyhláška č. 222/1995 Sb., vodních cestách, plavebním provozu v přístavech, společné havárii a dopravě nebezpečných věcí).

7.2 Cestná doprava

Riešeným územím prechádza IV. multimodálny koridor v smere D - CZ - SK, pre automobilovú dopravu v trase Berlín / Praha - Brno / Bratislava (D8 - D1 - D2), pre železničnú dopravu v trase Berlín / Praha - Kolín - Česká Třebová - Brno - Břeclav / Bratislava (I. železničný koridor podľa národného číslovania), s doplnkovou trasou Děčín - Střekov - Mělník - Všetaty - Lysá nad Labem - Nymburk - Kolín - Havlíčkův Brod - Brno.

Najdôležitejšie cestné prepojenie riešeného územia zabezpečujú diaľnica, cesty I a II. triedy, ktoré plošne pokrývajú dopravnú obsluhu Záhoria s vyústením na štátnej hranici SR/ČR:

- diaľnica D2 Bratislava – Kúty – Brodské – ČR
- cesta I/2 Bratislava – Kúty - Holíč
- cesta I/51 Trnava – Senica – Holíč - ČR
- cesta II/426 Skalica - ČR
- cesta II/590 Malacky – Šaštín-Stráže - Holíč
- cesta II/500 Kúty - Šaštín-Stráže – Senica – Sobotište – Vrbovce – ČR

Páteční komunikací silniční sítě je jednoznačně dálnice D2, která je součástí IV. transevropského multimodálního koridoru. Na rozdíl od železnice však transevropský multimodální koridor VI.B sledované území míjí, neboť je veden k Brnu a odsud pokračuje na Vídeň. Přesto bude pomyslný železniční kříž v Břeclavi doplněn silničním uzlem ve tvaru T, kdy do stávající dálnice D 2 Brno – Břeclav – Lanžhot – hranice ČR/SR (Kúty – Bratislava) bude napojena rychlostní silnice R55, která vytváří na české straně spolu se železniční tratí č. 330 pomyslnou osu sledovaného území. Také její stopa ve stopě stávající silnice I/55 způsobila přidání obce Hrušky do řešeného území, aby z pohledu silniční, ale i železniční sítě tvořilo logický celek. Přesto nedostatek peněz i problém s nevyjasněností průchodu oblastmi NATURA 2000 tuto významnou nadregionální stavbu odsouvá do pozadí až někde za rok 2025, ale uvažuje se alespoň s obchvatem sidel ve stopě nové R55. V současnosti však tvoří páteř stávající silnice I/55, která nekončí na dálnici jako R55, ale pokračuje přes Břeclav až na hranice

s Rakouskem (Reintal). Z rakouské strany však tato silnice neměla nikdy větší význam, proto i plánovaný obchvat Břeclavi po diskuzích zůstal pouze u dvoupruhého řešení. Základní kostru silnic I. třídy doplňují silnice I/40 spojující Břeclav a Mikulov, kde projednávaná ZÚR JM kraje předpokládá přestavbu územím tzv. Lednicko-valtického areálu (dále pouze LVA), dále odkloněný pozůstatek silnice I/51 spojující silnici I/55 se státní hranicí ČR/SR v Hodoníně směrem na Holíč a Senicu a ještě na severovýchodě silnice I/70, která tvoří spojnici od silnice I/55 k hranici ČR/SR západně od Sudoměřic směrem na slovenskou Skalicu. Jedinou disproporcí mezi českou a slovenskou stranou je zatřídění silnic na české straně do I. třídy (I/70) a na slovenské do II. třídy II/426 (hraniční přechod Sudoměřice-Skalica), což ale nemá vliv na samotný dopravní provoz.

Silnice I. třídy doplňuje poměrně hustá síť silnic II. třídy. Tato skutečnost je dána poměrně hustým osídlením kolem řeky Moravy, případně Dyje. Jsou to především silnice II/424 a II/425 připojující Lanžhot na silnici I/55, dále silnice II/423 od Lužice do Velkých Bílovic, silnice II/380 (bývalá silnice I/51 spojující Brno a Hodonín), do ní ústí silnice II/431 od Kyjova, zatímco východně od obou silnic přes silnici I/55 míří od Kyjova do Hodonína silnice II/432. Ze Strážnice pak míří téměř na sever silnice II/426 do Bzence.

7.3 Železničná doprava

Hlavné dopravné ťahy:

- H 110 Bratislava - Kúty - Břeclav - Brno
- H 116 Galanta - Trnava - Jablonica - Kúty - Břeclav
- H 114 Kúty - Holíč - (Hodonín), Skalica - Veselí n. Moravou

Využívanie železníc v súčasnej dobe je veľmi nízke a nepredpokladá sa prekročenie kapacít železničných tratí vo výhľade. Zároveň sa nepredpokladá úprava a budovanie dopravných zariadení železničnej dopravy. V rámci modernizácie sa uvažuje s úpravou trate 110 na traťovú rýchlosť 160 km/h. V súvislosti s ekologickou výhodnosťou železníc voči automobilovej doprave a zmenami v priestorovom usporiadaní územia sa uvažuje (ÚPN VÚC Trnavského kraja s výhľadovým zdvojkolajnením trate 116 Kúty – Trnava.

Hlavnou traťou v riešenom území je trať 110 Bratislava – Kúty – Brno, ku ktorej sa pripája trať 116 Kúty – Trnava, zabezpečujúca prepojenie okresu na krajské sídlo. Ďalšími traťami sú trate 114 Kúty – Holíč – Skalica, a v rámci okresu Senica aj trať č. 117 Jablonica – Brezová pod Bradlom.

Železničná doprava na české straně je soustředěna do dvou transevropských multimodálních koridorů (viz výše), které jsou součástí již rekonstruovaných státních tratí I. a II. tranzitního železničního koridoru (I. – SRN/ČR (Bad Schandau) – Děčín – Ústí nad Labem – Praha – Kolín – Pardubice – Česká Třebová – Brno – Břeclav – hranice ČR/SR (Kúty) z Brna na hranice jako trať č. 250 a II. – hranice ČR/Polsko (Petrovice u Karviné – Bohumín – Ostrava – Hranice na Moravě – Přerov – Hulín – Otrokovice – Staré Město u Uherského Hradiště – Hodonín – Břeclav – hranice ČR/Rakousko (Hohenau), od Přerova jako trať č. 330), které právě v tomto území patří momentálně k nejrychlejším úsekům v celé ČR (úsek Modřice – Břeclav rychlost 160 km/h).

Ve výhledu se podle PÚR (kapitola 5 čl. 83), drží nový koridor pro vysokorychlostní železniční trať (dále VRT) na Vídeň s rychlostí 300 – 350 km/h. V současné době držený nový koridor však v rámci úspor nemusí být v budoucnu aktuální, je pravděpodobná úspornější alternativa využití stávajícího

koridoru a jeho přestavba na rychlost 230 (250) km/h. Dříve bylo uvažováno s možností větvení VRT u Břeclavi na Vídeň a Bratislavu, v současnosti je v PÚR sledována pouze větev na Vídeň. V poslední době příprava VRT nabývá na intenzitě.

Dalšími železničními tratěmi celostátního významu je železniční trať č. 246 Břeclav – Hrušovany nad Jevišovkou – Znojmo a č. 343 Rohatec – Sudoměřice nad Moravou – Veselí nad Moravou – Velká nad Veličkou – hranice ČR/SR (Myjava). Regionálními tratěmi potom 255 Zaječí – Mutěnice – Hodonín a 247 Břeclav – Lednice, která směřuje do území LVA a je vyloženě rekreačního charakteru.

7.4 Cyklistická doprava

Cyklistická doprava formou cyklostezek a cyklotras i pěší doprava po turistických cestách je řešena v části rekreace. S ohledem na rovinatost terénu je třeba upozornit, že mnohé cyklotrasy, které přímo spojují jednotlivé obce, jsou využívány též k cestám do zaměstnání a za službami.

7.5 Letecká doprava

Na riešenom území je letecká doprava realizovaná neverejným civilným letiskom pre vnútroštátne lety na letisku Holíč s nepravidelnou dopravou. Pristávacia dráha RWY 04/22 s povrchom tráva s rozmermi 1200x100 m (únosnosť: 5500 kg / 0,55 MPa). Letisko v Holíči je možné výhľadovo využívať pre služby aerotaxi a pre športové účely.

Letecká doprava je ve sledovaném území zastoupena veřejným vnitrostátním letišťem v Břeclavi, které leží 3,5 km severně od města (dráha délky cca 800 m travnatá, zázemí budov, stanoviště s odstavenými letadly 160 m n. m.), s možnou pilotní školou a se 4 menšími letadly aeroklubu k dispozici k pronájmu přímo na letišti. Dále se v území ještě nalézá letiště Strážnice mezi Strážnicí a Petrovem s tzv. plochou pro sportovní létající zařízení (SLZ) neověřenou (dráha délky cca 450 m, travnatá, 190 m n. m.).

8. Kultúrno-historické dedičstvo

8.1 Archeologické pamiatky a náleziská

Osídlenie aglomerácie slovanského hradiska

Archeologické nálezisko z obdobia Veľkej Moravy – Súbor významných archeologických nálezísk z 9.-10. storočia, na základe ktorých sa v súčasnosti zaužíval pre osídlenie Mikulčického hradiska a jeho najbližšieho zázemia nový názov – „Mikulčicko - Kopčianska aglomerácia“.

Medzi archeologickými náleziskami je dominantná poloha „Za jazerom pri sv. Margite“ na ktorej stojí jediný dnes známy zachovaný stojaci veľkomoravský kostol sv. Margity Antiochijskej s cintorínom, zvyškami unikátneho stavebného - pravdepodobne panského sídla a pozostatky osady s pohrebiskom. Ide o prirodzené centrum sídliskovej štruktúry tvorenej ďalšími veľkomoravskými sídliskami pozdĺž historickej cesty do Mikulčického hradiska z východu. Územie predstavuje jadrové územia, ktoré sa pripravuje na nominovanie na zápis do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO, definované predpokladanou veľkomoravskou cestou s kostolom sv. Margity a archeologickým náleziskom v oblasti Novej struhy, ako aj areálom barokovej Kačenárne s rybníkom.

8.2 Pamiatkové zóny a národné kultúrne pamiatky

Pamiatková zóna mesta Skalica

Ide o historické jadro mesta, ktoré bolo 25. 09. 1990 vyhlásené za pamiatkovú zónu. Centrum mesta tvorí unikátne trojuholníkové námestie lemované viacerými historickými sakrálnymi i svetskými stavbami, z ktorých niektoré sú aj v priľahlých uličkách. Širšie okolie lemuje torzo stredovekého opevnenia, ktoré je najlepšie zachované pri františkánskom komplexe. Minulými stáročiami dýcha okolie Rotundy sv. Juraja, tzv. podhradie s úzkymi uličkami vydláždenými kameňom.

Pamiatková zóna Kopčany

Archeologická pamiatková zóna - predstavuje aglomeráciu neopevnených sídlisk s pohrebiskom a pravdepodobne dvorca s kostolom a cintorínom z 9.-10. storočia. Na území PZ sa nachádza národná kultúrna pamiatka – kostol sv. Margity Antiochijskej evidovaný v ÚZPF pod č. 10820/1-2. Celková rozloha pamiatkovej zóny je 1 695 196,84 m².

Národné kultúrne pamiatky

Riešené územie je charakteristické množstvom pamiatok, ktoré sú zapísané v ÚZPF SR ako národné kultúrne pamiatky, alebo ako pamiatky predstavujúce významné pamätihodnosti, tvoriace génus loci miest a obcí ležiacich v dotknutom území:

Tab. 5 Prehľad národných kultúrnych pamiatok v riešenom území

P. č.	Okres	Obec	Č. ÚZPF	Unifikovaný názov NKP
1.	Skalica	Skalica	712/0	náhrobník
2.	Skalica	Skalica	713/0	náhrobník
3.	Skalica	Skalica	714/0	náhrobník
4.	Skalica	Skalica	731/0	Cintorín židovský
5.	Skalica	Skalica	732/0	mohylník
6.	Skalica	Skalica	715/0	Opevnenie mestské
7.	Skalica	Skalica	11275/0	Dom meštiansky
8.	Skalica	Skalica	705/1	Dom meštiansky
9.	Skalica	Skalica	705/2	Dom pamätný a pam. tab.
10.	Skalica	Skalica	711/0	pomník
11.	Skalica	Skalica	716/1	Starobinec a kaplnka
12.	Skalica	Skalica	716/2	Starobinec a kaplnka
13.	Skalica	Skalica	723/1	Kláštor františkánov
14.	Skalica	Skalica	723/2	Kláštor františkánov
15.	Skalica	Skalica	708/0	pomník
16.	Skalica	Skalica	709/0	pomník
17.	Skalica	Skalica	729/0	kostol
18.	Skalica	Skalica	695/1	Dom pamätný a pam. tab.
19.	Skalica	Skalica	695/2	Dom pamätný a pam. tab.
20.	Skalica	Skalica	718/0	kostol
21.	Skalica	Skalica	10629/0	Dom meštiacky
22.	Skalica	Skalica	706/1	Dom pamätný a pam. tab.
23.	Skalica	Skalica	706/2	Dom pamätný a pam. tab.
24.	Skalica	Skalica	701/1	Fara a pam. tabuľa
25.	Skalica	Skalica	701/2	Fara a pam. tabuľa
26.	Skalica	Skalica	697/1	Dom pamätný a pam. tab.
27.	Skalica	Skalica	697/2	Dom pamätný a pam. tab.
28.	Skalica	Skalica	725/1	Kláštor Pavlínov
29.	Skalica	Skalica	725/2	Kláštor Pavlínov
30.	Skalica	Skalica	11420/0	Dom meštiacky
31.	Skalica	Skalica	721/1	Kláštor Milosrdných
32.	Skalica	Skalica	721/2	Kláštor Milosrdných
33.	Skalica	Skalica	11260/0	Dom meštiacky
34.	Skalica	Skalica	699/1	Dom pamätný a pam. tab.
35.	Skalica	Skalica	699/2	Dom pamätný a pam. tab.
36.	Skalica	Skalica	11332/1	Socha na stĺpe
37.	Skalica	Skalica	11332/2	Socha na stĺpe

P. č.	Okres	Obec	Č. ÚZPF	Unifikovaný názov NKP
38.	Skalica	Skalica	11332/3	Socha na stípe
39.	Skalica	Skalica	727/1	Kláštor Jezuitov
40.	Skalica	Skalica	727/2	Kláštor Jezuitov
41.	Skalica	Skalica	733/0	Dom meštiacky
42.	Skalica	Skalica	710/1	Kostol s areálom
43.	Skalica	Skalica	710/2	Kostol s areálom
44.	Skalica	Skalica	710/3	Kostol s areálom
45.	Skalica	Skalica	710/4	Kostol s areálom
46.	Skalica	Skalica	710/5	Kostol s areálom
47.	Skalica	Skalica	734/0	Radnica
48.	Skalica	Skalica	736/0	Dom meštiacky
49.	Skalica	Skalica	11418/0	Dom meštiacky
50.	Skalica	Skalica	2191/0	Dom meštiacky
51.	Skalica	Skalica	735/0	Dom meštiacky
52.	Skalica	Skalica	10744/0	Dom meštiacky
53.	Skalica	Skalica	703/1	Dom pamätný a pam. tab.
54.	Skalica	Skalica	703/2	Dom pamätný a pam. tab.
55.	Skalica	Gbely	601/0	Socha
56.	Skalica	Gbely	11106/0	Súsošie na stípe
57.	Skalica	Holíč	10537/0	Hrob s pomníkom
58.	Skalica	Holíč	2140/0	Mlyn veterný
59.	Skalica	Holíč	10536/0	Kaplnka
60.	Skalica	Holíč	610/0	Pomník
61.	Skalica	Holíč	614/1	Manufaktúra na majoliku
62.	Skalica	Holíč	614/2	Manufaktúra na majoliku
63.	Skalica	Holíč	10534/0	Dom meštiacky
64.	Skalica	Holíč	609/0	Tabuľa pamätná
65.	Skalica	Holíč	10533/0	Dom meštiacky
66.	Skalica	Holíč	611/1	Kostol s areálom
67.	Skalica	Holíč	611/2	Kostol s areálom
68.	Skalica	Holíč	611/3	Kostol s areálom
69.	Skalica	Holíč	10676/0	Mlyn vodný
70.	Skalica	Holíč	2474/0	Pálenica
71.	Skalica	Holíč	10539/0	Sýpka
72.	Skalica	Holíč	10532/0	Súsošie na st
73.	Skalica	Holíč	10530/0	Kostol
74.	Skalica	Holíč	10531/0	Kaplnka
75.	Skalica	Holíč	10538/0	Studňa hradná

P. č.	Okres	Obec	Č. ÚZPF	Unifikovaný názov NKP
76.	Skalica	Holíč	10540/0	Mosty cestné - súbor
77.	Skalica	Holíč	615/1	Kláštor kapucínov
78.	Skalica	Holíč	615/2	Kláštor kapucínov
79.	Skalica	Holíč	10535/0	Dom bytový
80.	Skalica	Holíč	613/1	Kaštieľ s areálom
81.	Skalica	Holíč	613/2	Kaštieľ s areálom
82.	Skalica	Holíč	613/3	Kaštieľ s areálom
83.	Skalica	Holíč	613/4	Kaštieľ s areálom
84.	Skalica	Holíč	613/5	Kaštieľ s areálom
85.	Skalica	Holíč	613/6	Kaštieľ s areálom
86.	Skalica	Holíč	613/7	Kaštieľ s areálom
87.	Skalica	Holíč	613/8	Kaštieľ s areálom
88.	Skalica	Holíč	613/9	Kaštieľ s areálom
89.	Skalica	Holíč	613/10	Kaštieľ s areálom
90.	Skalica	Holíč	613/11	Kaštieľ s areálom
91.	Skalica	Holíč	613/12	Kaštieľ s areálom
92.	Skalica	Holíč	613/13	Kaštieľ s areálom
93.	Skalica	Holíč	613/14	Kaštieľ s areálom
94.	Skalica	Holíč	613/15	Kaštieľ s areálom
95.	Skalica	Holíč	613/16	Kaštieľ s areálom
96.	Skalica	Holíč	613/17	Kaštieľ s areálom
97.	Skalica	Holíč	613/18	Kaštieľ s areálom
98.	Skalica	Holíč	613/19	Kaštieľ s areálom
99.	Skalica	Holíč	613/20	Kaštieľ s areálom
100.	Skalica	Holíč	613/21	Kaštieľ s areálom
101.	Skalica	Holíč	613/22	Kaštieľ s areálom
102.	Skalica	Holíč	613/23	Kaštieľ s areálom
103.	Skalica	Holíč	613/24	Kaštieľ s areálom
104.	Skalica	Holíč	613/25	Kaštieľ s areálom
105.	Skalica	Holíč	613/26	Kaštieľ s areálom
106.	Skalica	Holíč	613/27	Kaštieľ s areálom
107.	Skalica	Holíč	613/28	Kaštieľ s areálom
108.	Skalica	Holíč	613/29	Kaštieľ s areálom
109.	Skalica	Holíč	613/30	Kaštieľ s areálom
110.	Skalica	Holíč	613/31	Kaštieľ s areálom
111.	Skalica	Kopčany	10820/1	Kostol s areálom
112.	Skalica	Kopčany	10820/2	Kostol s areálom
113.	Skalica	Kopčany	2132/1	Žrebčinec a budova reprez.

P. č.	Okres	Obec	Č. ÚZPF	Unifikovaný názov NKP
114.	Skalica	Kopčany	2132/2	Žrebčinec a budova reprez.

Zdroj: Krajský pamiatkový úrad

Městská památková zóna Strážnice

Historické jádro města bylo prohlášeno městskou památkovou zónou dne 20. 11. 1990 vyhláškou Jihomoravského krajského národního výboru čj. 1990704. Z původních hradeb se dochovaly tři brány: Veselská, Skalická a V šancích. Po vypálení Zikmundovými vojsky bylo založeno v polovině 15. stol. nové město kolem hradu. Na místě původního gotického hradu stojí renesanční žerotínský zámek, několikrát přestavovaný, naposledy po r. 1850. Z církevních památek je nejdůležitější kostel sv. Martina s městskou zvonící a bývalý piaristický kostel P. Marie z 18. stol. s komplexem budov někdejšího kláštera.

Vesnická památková rezervace Petrov - Plže

Vesnická památková rezervace byla vyhlášena výnosem MK ČSR čj. 14.442/83-VI/1 ze dne 15. 9. 1983. Předmětem ochrany je unikátní soubor vinných sklepů z 18. a 19. stol. Nachází se na západním okraji části obce Plže.

Archeologická památková rezervace Břeclav - Pohansko

Jde o rozsáhlé blatné hradiště s osídlením od 6. do 9. stol. Statut rezervace byl přiznán výnosem MŠK čj. 47.779/65-V/2 .

Národní kulturní památka Slovanské hradiště v Mikulčicích

Tento statut byl mikulčickému hradišti přiznán usnesením vlády ČSR č. 251/62 ze dne 30. 3. 1962. Jde o jednu z největších a neznámějších velkomoravských lokalit v mísech nazývaných Valy či na Valech. V rovinatém terénu uprostřed lužního lesa stávalo od 7. stol. blatné hradiště, které zprvu chránila jen říční ramena, od počátku 9. stol. i smíšené dřevěno-kamenné hradby. Podle množství a významu staveb lze usuzovat, že hradiště bylo jedním z hlavních, ne-li hlavním, politickým centrem Velké Moravy.

Národní kulturní památka Soubor movitých archeologických nálezů z hradiště Mikulčice

Ucelený soubor tvořený 417 movitými archeologickými nálezy zejména z drahých kovů z 9. století a 1. poloviny 10. století byl vyhlášen NKP Nařízením vlády č. 422/2005 ze dne 29. září 2005.

Tab. 6 Přehled nemovitých kulturních památek řešeného území

P.č.	Okres	Obec	Číslo ÚSKP ČR	Památka	Poznámka
1.	Břeclav	Břeclav	12363 / 7-8507	synagoga	
2.	Břeclav	Břeclav	24852 / 7-1164	kaple	
3.	Břeclav	Břeclav	46142 / 7-1162	kaple sv. Cyrila a Metoděje	
4.	Břeclav	Břeclav	33579 / 7-1165	kaple sv. Rocha	
5.	Břeclav	Břeclav	15076 / 7-1163	kaple Vzkříšení Páně	
6.	Břeclav	Břeclav	35355 / 7-7128	židovský hřbitov	
7.	Břeclav	Břeclav	47218 / 7-1167	boží muka	
8.	Břeclav	Břeclav	104161	železniční most - bývalý	

P.č.	Okres	Obec	Číslo ÚSKP ČR	Památka	Poznámka
9.	Břeclav	Břeclav	22702 / 7-1169	výšinné opevněné sídliště - hradiště Pohansko, archeologické stopy	
10.	Břeclav	Břeclav	30718 / 7-1158	zámek	
11.	Břeclav	Břeclav	25379 / 7-1161	zámek - zámeček Lány	
12.	Břeclav	Břeclav	19654 / 7-1160	zámek - zámeček Pohansko	
13.	Břeclav	Kostice	44927 / 7-1313	kaple sv. Kříže	
14.	Břeclav	Kostice	30234/ 7-1312	kaple sv. Terezie se zvonící	
15.	Břeclav	Kostice	22384 / 7-1336	kaplička	Přední díly
16.	Břeclav	Kostice	35015 / 7-1314	socha sv. Jana Nepomuckého	
17.	Břeclav	Ladná	20216 / 7-1332	kaple sv. Michala	
18.	Břeclav	Ladná	16031 / 7-1333	výklenková kaplička - poklona sv. Vendelína	
19.	Břeclav	Ladná	20625 / 7-1334	boží muka	
20.	Břeclav	Lanžhot	23352 / 7-1335	socha rudoarmějce	
21.	Břeclav	Lanžhot	36131 / 7-1338	venkovská usedlost	
22.	Břeclav	Lanžhot	100095	venkovská usedlost	
23.	Břeclav	Moravská N. Ves	20806 / 7-1570	kostel sv. Jakuba Staršího	
24.	Břeclav	Moravská N. Ves	30421 / 7-1573	socha sv. Jana Nepomuckého	
25.	Břeclav	Moravská N. Ves	17057 / 7-1571	sousoší sv. Anny	
26.	Břeclav	Tvrdonice	32687 / 7-1737	boží muka	
27.	Břeclav	Tvrdonice	50954 / 7-8967	socha sv. Jana Nepomuckého	
28.	Břeclav	Tvrdonice	35013 / 7-1738	venkovská usedlost	Kostická 111
29.	Břeclav	Týnec	17014 / 7-1740	kostel Stětí sv. Jana Křtitele	
30.	Hodonín	Hodonín	17465 / 7-2218	kostel sv. Vavřince	
31.	Hodonín	Hodonín	16249 / 7-2221	kaple sv. Kříže	
32.	Hodonín	Hodonín	101528	kaplička sv. Alžběty	
33.	Hodonín	Hodonín	31405 / 7-2231	hřbitov	
34.	Hodonín	Hodonín	47845 / 7-2235	židovský hřbitov	
35.	Hodonín	Hodonín	33433 / 7-2229	památník obětem fašismu	
36.	Hodonín	Hodonín	46241 / 7-2226	socha sv. Rocha	
37.	Hodonín	Hodonín	31246 / 7-2227	socha sv. Vendelína	
38.	Hodonín	Hodonín	45070 / 7-2225	sousoší Piety pod Křížem	
39.	Hodonín	Hodonín	15531 / 7-2224	sousoší sv. Anny	
40.	Hodonín	Hodonín	45557 / 7-2223	sloup se sochou P. Marie	
41.	Hodonín	Hodonín	27590 / 7-7000	pomník generální stávky r. 1920	
42.	Hodonín	Hodonín	11351 / 7-8694	pomník Tomáše Garrigue Masaryka	
43.	Hodonín	Hodonín	31706 / 7-2228	socha hajníka	
44.	Hodonín	Hodonín	94930 / 7-2236	jiné drobné dílo - náhrobní kámen Jana Veselého	před domem Velko-moravská

P.č.	Okres	Obec	Číslo ÚSKP ČR	Památka	Poznámka
					29
45.	Hodonín	Hodonín	25548 / 7-2222	galerie Dům umění	
46.	Hodonín	Hodonín	27138 / 7-2217	zámek	
47.	Hodonín	Hodonín	11143 / 7-8659	radnice	
48.	Hodonín	Hodonín	47895 / 7-7207	měšťanský dům	Národní tř. 261
49.	Hodonín	Hodonín	47896 / 7-7208	fara	
50.	Hodonín	Hodonín	10443 / 7-8510	základní škola	Mírové nám. 2244
51.	Hodonín	Lužice	16357 / 7-2311	sousoší Piety s křížem	
52.	Hodonín	Mikulčice	28188 / 7-2313	kostel Nanebevzetí P. Marie	
53.	Hodonín	Mikulčice	50460 / 7-8893	kaple sv. Rocha	
54.	Hodonín	Mikulčice	47899 / 7-7211	socha sv. Ondřeje	
55.	Hodonín	Mikulčice	11792 / 7-2312	slovanské opevněné sídliště - hradiště, archeologické stopy	NKP
56.	Hodonín	Petrov	11668 / 7-8737	kaplička P. Marie	
57.	Hodonín	Petrov	39061 / 7-2350	zvonice	
58.	Hodonín	Petrov	23932 / 7-7127	vinný sklep	Plže čp.9
59.	Hodonín	Petrov	23983 / 7-2351	vinný sklep	Plže čp.11
60.	Hodonín	Petrov	35049 / 7-2352	vinný sklep	Plže čp.12
61.	Hodonín	Petrov	17127 / 7-2353	vinný sklep	Plže čp.13
62.	Hodonín	Petrov	26759 / 7-2354	vinný sklep	Plže čp.14
63.	Hodonín	Petrov	33889 / 7-2355	vinný sklep	Plže čp.16
64.	Hodonín	Petrov	16271 / 7-2356	vinný sklep	Plže čp.17
65.	Hodonín	Petrov	36300 / 7-2357	vinný sklep	Plže čp.18
66.	Hodonín	Petrov	17808 / 7-7127	vinný sklep	Plže čp.19
67.	Hodonín	Petrov	26973 / 7-2358	vinný sklep	Plže čp.20
68.	Hodonín	Petrov	20968 / 7-2359	vinný sklep	Plže čp.21
69.	Hodonín	Petrov	41583 / 7-2360	vinný sklep	Plže čp.24
70.	Hodonín	Petrov	18093 / 7-7127	vinný sklep	Plže čp.25
71.	Hodonín	Petrov	29504 / 7-7127	vinný sklep	Plže čp.26
72.	Hodonín	Petrov	36570 / 7-2361	vinný sklep	Plže čp.27
73.	Hodonín	Petrov	24539 / 7-7127	vinný sklep	Plže čp.28
74.	Hodonín	Petrov	20214 / 7-7127	vinný sklep	Plže čp.32
75.	Hodonín	Petrov	37255 / 7-2362	vinný sklep	Plže čp.35
76.	Hodonín	Petrov	29061 / 7-2363	vinný sklep	Plže čp.36
77.	Hodonín	Petrov	21509 / 7-2364	vinný sklep	Plže čp.38
78.	Hodonín	Petrov	32502 / 7-7127	vinný sklep	Plže čp.39
79.	Hodonín	Petrov	37119 / 7-7127	vinný sklep	Plže čp.40
80.	Hodonín	Petrov	27561 / 7-7127	vinný sklep	Plže čp.41

P.č.	Okres	Obec	Číslo ÚSKP ČR	Památka	Poznámka
81.	Hodonín	Petrov	18796 / 7-2365	vinný sklep	Plže čp.43
82.	Hodonín	Petrov	32213 / 7-2366	vinný sklep	Plže čp.48
83.	Hodonín	Petrov	22957 / 7-7127	vinný sklep	Plže čp.59
84.	Hodonín	Radějov	41188 / 7-2375	kříž	
85.	Hodonín	Rohatec	22469 / 7-2379	kaple	
86.	Hodonín	Rohatec	31882 / 7-2380	kaple	
87.	Hodonín	Rohatec	15039 / 7-2381	kříž	
88.	Hodonín	Rohatec	10324 / 7-8562	crucifix	
89.	Hodonín	Strážnice	11326 / 7-2399	kostel sv. Martina	
90.	Hodonín	Strážnice	46120 / 7-2402	kaple sv. Rocha	
91.	Hodonín	Strážnice	32480 / 7-2413	kaplička sv. Jana Nepomuckého	
92.	Hodonín	Strážnice	12556 / 7-8549	kaplička sv. Rozálie	
93.	Hodonín	Strážnice	103809	kaplička Všech svatých	
94.	Hodonín	Strážnice	35287 / 7-2412	hřbitov, z toho jen: pomník rodiny Doležalovy	
95.	Hodonín	Strážnice	36744 / 7-2411	židovský hřbitov se synagogou	
96.	Hodonín	Strážnice	29575 / 7-2406	městské opevnění - Skalická brána	
97.	Hodonín	Strážnice	16045 / 7-2407	městské opevnění - Veselská brána	
98.	Hodonín	Strážnice	15952 / 7-2414	boží muka	
99.	Hodonín	Strážnice	34332 / 7-2415	kříž	
100.	Hodonín	Strážnice	31562 / 7-2408	socha P. Marie Immaculaty	
101.	Hodonín	Strážnice	10206 / 7-8602	pomník lesního Maxmiliána Haigera	
102.	Hodonín	Strážnice	33434 / 7-2410	socha vinaře	
103.	Hodonín	Strážnice	15492 / 7-7002	pivovar	
104.	Hodonín	Strážnice	100767	měšťanský dům	Panská 478
105.	Hodonín	Strážnice	26982 / 7-2405	měšťanský dům	Panská 482
106.	Hodonín	Strážnice	20841 / 7-2403	měšťanský dům	nám.Svobody 486
107.	Hodonín	Strážnice	31851 / 7-2404	měšťanský dům	nám.Svobody 507
108.	Hodonín	Strážnice	11327 / 7-2401	fara	
109.	Hodonín	Strážnice	42079 / 7-2390	zámek	
110.	Hodonín	Strážnice	29355 / 7-7076	měšťanský dům	Staré město 725
111.	Hodonín	Strážnice	100319	vodní mlýn Strážnický	
112.	Hodonín	Strážnice	24791 / 7-3559	venkovská usedlost - přemístěna z Vyškovce pův. čp. 12, okr. Uherské Hradiště	
113.	Hodonín	Strážnice	35217 / 7-2397	kolej piaristická	
114.	Hodonín	Sudoměřice	10930 / 7-8645	zemědělský dvůr	čp. 126
115.	Hodonín	Sudoměřice	12361 / 7-8777	venkovská usedlost	čp. 377

8.3 Historická krajina

Kultúrna baroková krajina

Kultúrna baroková krajina s unikátnymi objektmi tvoriacimi krajinoobraz územia, ktoré tvoria monumentálna budova barokového Žrebčína, určená pre chov koní pre cisársky dvor a komplex horárne Kačenáraň s rybníkom a sústavou kanálov, ktoré slúžili na chov a odchyt divých kačíc. Najvýznamnejším objektom bol areál kaštieľa v Holíči, koncipovaný pôvodne ako vodný hrad, s príľahlým francúzskym parkom a bažantnicou. Kaštieľ bol so spomínanými hospodárskymi objektmi v Kopčanoch ako aj so samotnou obcou pospájaný komunikáciami s alejami. V súčasnosti sú objekty kaštieľa a Žrebčína vyhlásené za NKP spolu s ochranných pásmom. Ruina Kačenárne a technické dielo rybníka sú vytipované na zápis za NKP. **Ide o potenciál, ktorý má predpoklady rozvoja len vo väzbe na mesto Holíč**

9. Ochrana prírody a tvorba krajiny

Územná ochrana v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov predstavuje ochranu prírody a krajiny na území Slovenskej republiky alebo jej časti. Pre územnú ochranu je stanovených 5 stupňov ochrany, pričom rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje. Prvý stupeň ochrany platí všeobecne na území Slovenskej republiky, ktorému sa neposkytuje územná ochrana podľa § 17 až 31, čiže na území mimo osobitne vyhlásených chránených území. Chránené územia predstavujú lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu, biotopy národného významu, biotopy druhov európskeho významu, biotopy národného významu a biotopy vtákov vrátane sťahovavých druhov.

Ciele a úkoly ochrany prírody a krajiny jsou definovány v aktualizovaném Státním programu ochrany přírody a krajiny ČR, který v roce 2009 schválila vláda ČR Usnesením č. 1497. Základním legislativním dokumentem, upravujícím problematiku ochrany přírody a krajiny, je zákon č. 114/1992 Sb., v platném znění, a jeho prováděcí vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., v platném znění. Územní ochrana cenných lokalit či oblastí je zajištěna zejména prostřednictvím:

1. kategorií chráněných území (zvláště chráněná území, kategorie obecné ochrany),
2. územního systému ekologické stability (ÚSES),
3. soustavy NATURA 2000.

9.1 Velkoplošné chránené územia

Chránená krajinná oblasť predstavuje územie s rozlohou nad 1 000 ha, ktoré je vyhlásené z dôvodu ochrany ekosystémov, významných pre zachovanie biologickej rozmanitosti a ekologickej stability, s charakteristickým vzhľadom krajiny alebo so špecifickými formami historického osídlenia. V chránenej krajinskej oblasti platí druhý stupeň ochrany, ak nie je stanovené inak.

V rámci veľkoplošných chránených území sa v riešenom území nachádzajú 3 chránených krajinné oblasti s celkovou rozlohou 22 602 ha, čo predstavuje 23 % rozlohy riešeného územia. Najväčšiu časť územia zaberá Chránená krajinná oblasť Záhorie, ktorá sa skladá z dvoch častí: severovýchodnej a západnej.

Tab. 7 Prehľad veľkoplošných chránených území na slovenskej strane

Názov	Rok vyhlásenia	Rozloha (ha)	Predmet ochrany
CHKO Záhorie	1988	13 278 (27 522)	ochrana mŕtvych ramien s lužnými lesmi, lúk s jedinečnou vegetáciou ako aj faunou
CHKO Malé Karpaty	1976	5 221 (64 610)	ochrana lesných komplexov, teplomilných druhov rastlín a živočíchov a krasových oblastí
CHKO Biele Karpaty	1979	4 103 (44 568)	ochrana lesných a lúčnych komplexov, rastlinných a živočíšnych druhov

Zdroj: ŠOP SR, 2010

Pozn.: - v zátvorke je uvedená v rozloha celého chráneného územia – zasahuje do viacerých krajov
- tučným písmom sú vyznačené CHÚ v užšom riešenom území

Chráněná krajinná oblast (CHKO) Bílé Karpaty v řešeném území zaujímá katastrální území obcí Strážnice, Sudoměřice, Petrov a Radějov. Vyhlášena byla dne 3. 11. 1980. Nachází se na hranici se Slovenskem na území okresů Zlín, Uherské Hradiště a Hodonín, celková rozloha činí 74 530 ha (GIS).

Území CHKO představuje jihozápadní okraj vnějšího karpatského oblouku. Je budováno flyšovými horninami (zejména pískovce, jílovce, slínovce), elevace vytvářejí jeden hlavní hřbet, tvořící česko-slovenskou hranici. Lesní porosty pokrývají necelou polovinu CHKO, většinou se jedná o listnaté porosty s přirozenou druhovou skladbou. Charakteristické jsou odlesněné polohy s květnatými loukami a jednotlivými soliterními stromy. Území CHKO je od roku 1996 biosférickou rezervací UNESCO. Na slovenské straně navazuje CHKO Biele Karpaty obdobného rozsahu a charakteristiky.

Tab. 8 Přehled velkoplošných chráněných území na české straně

Název	Rok vyhlášení	Rozloha (km ²)	Předmět ochrany
CHKO Bílé Karpaty	1980	715	Společenstva přirozených listnatých lesů a unikátních "orchidejových" luk. Cenná je rovněž zachovalá struktura rozptýleného (tzv. kopaničářského) osídlení ve střední části CHKO

9.2 Maloplošné chráněné územia

V rámci chráněných území zaradených do kategorií podľa zákona 543/2002 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov je v riešenom území evidovaných 20 maloplošných chráněných území, ktoré zaberajú 583,69 ha, teda 0,6 % rozlohy riešeného územia. Najväčší podiel v rámci maloplošných chráněných území predstavujú prírodné pamiatky (9) a chráněné areály (6).

Tab. 9 Přehled maloplošných chráněných území v řešeném území

Kategória	název	Rozloha (ha)	Rok vyhlášení	Stupeň ochrany	Správca územia	Poznámka
Prírodná pamiatka	Chvojnic	31,65	1991	4	ŠOP - S-CHKO Biele Karpaty	-
	Kyseřová	18,13	1990	4	ŠOP - S-CHKO Záhorie	-
	Mníchova úboč	25,26	1190	4	ŠOP - S-CHKO Záhorie	-
	Zrubárka	13,25	1993	5	ŠOP - S-CHKO Malé Karpaty	-
	Rieka Myjava	34,94	1996	4	ŠOP - S-CHKO Záhorie	-
	Chropovská strž	47,66	1993	4	ŠOP - S-CHKO Záhorie	-
	Ivanské rameno	3,08	1986	5	ŠOP - S-CHKO Záhorie	-
	Kátovské rameno	6,05	1986	5	ŠOP - S-CHKO Záhorie	-
	Raková	8,6	1992	4	ŠOP - S-CHKO Biele Karpaty	-
Národná prírodná pamiatka	Červený rybník	118,91	1966	4	ŠOP - S-CHKO Záhorie	-
	Zelienka	82,52	1980	5	ŠOP - S-CHKO Záhorie	-
Prírodná rezervácia	Kamenec	61,62	1988	5	ŠOP - S-CHKO Malé Karpaty	
	Šmatlavé uhliisko	8,44	1996	4	ŠOP - S-CHKO Biele Karpaty	

Kategória	názov	Rozloha (ha)	Rok vyhlásenia	Stupeň ochrany	Správca územia	Poznámka
	Veterník	18,46	1983	5	ŠOP - S-CHKO Záhorie	
Chránený areál	Jubilejný les	14,98	1986	4	ŠOP - S-CHKO Záhorie	
	Lipnica	0,65	1992	4	ŠOP - S-CHKO Záhorie	
	Búdkovianske rybníky	14,07	1994	4	ŠOP - S-CHKO Záhorie	
	Kátovské jazero	6,83	1993	4	ŠOP - S-CHKO Záhorie	
	Štepnické rameno	2,14	1989	3+4	ŠOP - S-CHKO Záhorie	ochranné pásmo 5,43 ha
	Vodná nádrž Petrova Ves	34,8	1996	4	ŠOP - S-CHKO Záhorie	

Zdroj: ŠOP SR, 2009

Pozn.: tučným písmom sú vyznačené CHÚ v užšom riešenom území

V nasledujúcej tabuľke sa nachádza prehľad všetkých kategórií MZCHÚ v základnom riešenom území.

Tab. 10 Prehľad maloplošných zvlášte chránených území na českej strane

Kategorie	Název	Rozloha (ha)	Rok vyhlášení	Správce území	Předmět ochrany
Národní přírodní rezervace	Cahnov – Soutok	13,46	1949	AOPK Brno	Zbytek pralesního tvrdého i měkkého luhu, významné hnízdiště ptactva
	Ranšpurk	19,20	1949	AOPK Brno	Zbytek pralesního tvrdého i měkkého luhu, významné hnízdiště ptactva
	Lednické rybníky	552,53	1953	AOPK Brno	Soustava šesti velkých rybníků, jedna z nejvýznamnějších ptačích rezervací na Moravě
Přírodní rezervace	Františkův rybník	19,51	1994	AOPK Brno	Protáhlý, botanicky, ornitologicky i batrachologicky významný rybník
	Stibůrkovská jezera	28,62	1994	AOPK Brno	Komplex vlhkých luk, vodních ploch a lužního lesa, zoologicky významná lokalita
	Oskovec I	6,08	1956	AOPK Brno	Lužní les, kolonie vodního ptactva
	Oskovec II	2,88	1991	AOPK Brno	120 let starý lužní les, významná ornitologická lokalita
	Kútky	66,42 + 113,40 ochranné pásmo	1987	Správa CHKO Bílé Karpaty	Orchidejové louky s mnoha chráněnými druhy rostlin uprostřed lesů - vysoká krajinařská hodnota
	Skařiny	13,24	1956	AOPK Brno	Na jaře zaplavovaný dubový lužní les, hnízdiště čápů bílých a volavek popelavých
	Stupava	53,54	1996	AOPK Brno	Teplomilná doubrava na vátých píscích s pestrou květenou
NPP	Váté písky	99,80	1990	AOPK Brno	60 m široký pruh po obou stranách železnice lemovaný borem. Bohatá lokalita teplomilného hmyzu a rostlin
PP	Žerotín	1,86	1987	Správa CHKO Bílé Karpaty	Fragment šípákové doubravy s teplomilnou lesostepní květenou

Kategorie	Název	Rozloha (ha)	Rok vyhlášení	Správce území	Předmět ochrany
PP	Osypané břehy	75,90	1999	AOPK Brno	Neregulovaný, meandrující tok Moravy s borem na písčité terase, záplavovou loukou a lužním lesem
PP	Očovské louky	34,32	1990	AOPK Brno	Vlhké ostřicové louky, s řadou vlhkomilných druhů rostlin, obojživelníků a ptáků

9.3 NATURA 2000

NATURA 2000 je soustava chráněných území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej zabezpečenie ochrany najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín. Voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov.

Sústava NATURA 2000 je tvorená 2 typmi území

- osobitne chránené územia (Special Protected Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtácoch, v národnej legislatíve **chránené vtáacie územia/ptačí oblasti**,
- osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch, v národnej legislatíve **územia európskeho významu/evropský významné lokality**.

9.3.1 Chránené vtáacie územia

Národný zoznam navrhovaných chráněných vtáčích území bol schválený vládou Slovenskej republiky uznesením č. 636 zo dňa 9. júla 2003. V riešenom území sú vyhlášené 2 chránené vtáacie územia - Chránené vtáacie územie Záhorské Pomoravie (Vyhláška MŽP SR 202/2010 z. z.) a Chránené vtáacie územie Malé Karpaty (Vyhláška MŽP SR 216/2005 Z. z.), ktoré zasahuje iba okrajovo do okresu Senica.

Tab. 11 Prehľad chráněných vtáčích území v riešenom území

P. č.	Kód	Název CHVÚ	Rozloha (ha)	Správca územia	Predmet ochrany
1.	SKCHVU014	Malé Karpaty	(55 764)	ŠOP - S-CHKO Malé Karpaty	ochrana lesných komplexov, teplomilných druhov rastlín a živočíchov a krasových oblastí
2.	SKCHVU016	Záhorské Pomoravie	(28 486)	ŠOP - S-CHKO Záhorie	ochrana vyvinutých mokradí (toky, ramená, kanály, močiare, mokré lúky, lužné lesy a periodické mláky a ochrana rôznych druhov vtáctva

Zdroj: ŠOP SR, 2009

Pozn.: tučným písmom sú vyznačené CHVÚ v užšom riešenom území

Vládou ČR bylo v závěru roku 2004 schváleno celkem 38 z navrhovaných 41 ptačích oblastí na území ČR, k 31.12. 2004 z nich bylo celkem 18 vyhlášeno uveřejněním ve Sbírce zákonů ČR formou nařízení vlády. V řešeném území se nachází celkem 3 ptačí oblasti:

Tab. 12 Prehľad ptačích oblastí na českej strane

P. č.	Kód	Název	Rozloha (ha)	Správce území	Předmět ochrany
1.	CZ0621025	Bzenecká Doubrava - Strážnické	11 792	AOPK Brno	Ochrana biotopů šesti druhů hlavních a mnoha dalších ohrožených druhů

P. č.	Kód	Název	Rozloha (ha)	Správce území	Předmět ochrany
		Pomoraví			ptáků
2.	CZ0621027	Soutok - Tvrdonicko	9 576	AOPK Brno	Jedna z nejbohatších ornitologických lokalit na Moravě. Ochrana biotopů devíti druhů hlavních a mnoha dalších ohrožených druhů ptáků
3.	CZ0621028	Lednické rybníky	685	AOPK Brno	Jedna z nejbohatších ornitologických lokalit na Moravě. Ochrana biotopů čtyř druhů hlavních a mnoha dalších ohrožených druhů ptáků

9.3.2 Územia európskeho významu

Národný zoznam území európskeho významu bol schválený výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004. V riešenom území je evidovaných a 19 Území európskeho významu s celkovou rozlohou 20 608 ha.

Tab. 13 Prehľad Území európskeho významu v riešenom území

P. č.	Kód	Název	Rozloha (ha)	Správca územia
1.	SKUEV0115	Bahno	153,67	CHKO Záhorie
2.	SKUEV0267	Biele hory	10168,78	CHKO Malé Karpaty
3.	SKUEV0278	Brezovské Karpaty	2699,79	CHKO Malé Karpaty
4.	SKUEV0179	Červený rybník	416,68	CHKO Záhorie
5.	SKUEV0213	Gazarka	261,39	CHKO Záhorie
6.	SKUEV0162	Grgás	88,71	CHKO Záhorie
7.	SKUEV0120	Jasenácke	52	CHKO Záhorie
8.	SKUEV0311	Kačenky	241,27	CHKO Záhorie
9.	SKUEV0173	Kotlina	491,51	CHKO Záhorie
10.	SKUEV0165	Kútsky les	626,87	CHKO Záhorie
11.	SKUEV0314	Rieka Morava	372,33	CHKO Záhorie
12.	SKUEV0163	Rudava	2257,75	CHKO Záhorie
13.	SKUEV0220	Šaštínsky potok	1,82	CHKO Záhorie
14.	SKUEV0226	Vanišovec	668,42	CHKO Záhorie
15.	SKUEV0171	Zelienka	410,91	CHKO Záhorie
16.	SKUEV0166	Cíglát	171,93	CHKO Záhorie
17.	SKUEV0113	Dlhé lúky	17,02	CHKO Záhorie
18.	SKUEV0125	Gajarské alúvium Moravy	1256,81	CHKO Záhorie
19.	SKUEV0315	Skalické alúvium Moravy	249,63	CHKO Záhorie

Zdroj: ŠOP SR, 2009

Pozn.: tučným písmom sú vyznačené ÚEV v užšom riešenom území

Dne 22.12. 2004 schválila vláda ČR návrh národního seznamu evropsky významných lokalit. V následujícím přehledu uvedeno EVL (celkem 10), které se nacházejí v řešeném území.

Tab. 14 Přehled evropsky významných lokalit

P. č.	Kategorie	Název	Rozloha (ha)	Rok vyhlášení	Správce území	Předmět ochrany
1.	CZ0624099	Niva Dyje	3 249,04	2004	AOPK Brno	Lužní lesy, nivní louky, páchník hnědý
2.	CZ0624119	Soutok - Podluží	9 699,52	2004	AOPK Brno	Rozsáhlý komplex lužních lesů a luk, výskyt mnoha chráněných druhů rostlin a živočichů
3.	CZ0623003	Břeclav - kaple u nádraží	0,04	2004	AOPK Brno	Letní kolonie netopýra velkého na půdě kaple
4.	CZ0620009	Lednické rybníky	617,94	2004	AOPK Brno	Soustava šesti velkých rybníků, jedna z nejvýznamnějších ptačích rezervací na Moravě, výskyt řady chráněných druhů dalších živočichů a rostlin
5.	CZ0623797	Strážnicko	181,45	2004	AOPK Brno	Komplex vlhkých luk, stojatých vod a rákosin, botanicky i zoologicky významná lokalita
6.	CZ0624070	Hodonínská doubrava	3 029,08	2004	AOPK Brno	Rozsáhlý komplex panonských dubohabřin na písku. Výskyt typických ohrožených druhů rostlin a živočichů
7.	CZ0624068	Strážnická Morava	658,61	2004	AOPK Brno	Porosty měkkého a tvrdého luhu kolem neregulovaného toku Moravy s mnoha slepými a mrtvými rameny. Významná botanická a zoologická lokalita.
8.	CZ0624071	Očov	292,20	2004	AOPK Brno	Vlhké ostřicové louky, s řadou vlhkomilných druhů rostlin, obojživelníků a ptáků
9.	CZ0620024	Váté písky	63,43	2004	AOPK Brno	60 m široký pruh po obou stranách železnice, největší a dobře zachovalá ukázka společenstev hmyzu a rostlin vátých písků v ČR.
10.	CZ0624072	Čertoryje	4 852,29	2004	AOPK Brno	Nejrozsáhlejší komplex typických botanicky a entomologicky bohatých bělokarpatkých luk se solitérními stromy a vysokou krajinářskou hodnotou

9.4 Chránené stromy

Stromy alebo skupiny stromov chránené v zmysle § 49 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov predstavujú stromy s významnou kultúrnou, vedeckou a krajinotvornou funkciou. V riešenom území sa nachádzajú 3 lokality chránených stromov s 6 jedincami dubov a lúp.

Tab. 15 Prehľad chránených stromov v riešenom území

P. č.	Názov	Vedecký názov taxónu	Obec	Počet ks
1.	Dub v Pustom Mlyne	Quercus robur L.	Cerová-Lieskové	1
2.	Osuská lipa	Tilia platyphyllos Scop.	Osuské	1
3.	Radimovské lipy	Tilia cordata Mill.	Radimov	4

Zdroj: ŠOP SR, 2009

9.5 Ramsarské lokality

Celosvetovo rozšírená je rovněž speciální ochrana vodního ptactva a jeho stanovišť - mokřadů - prostřednictvím Ramsarské konvence. V Ramsaru byla 2. 2. 1971 sjednána Úmluva o mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva. V platnost vstoupila v roce 1975. Slovenská republika k ní přistoupila v roce 1993 a Česká republika k ní přistoupila v roce 1990. V současnosti dochází k částečnému překryvu ramsarských lokalit (Ramsar Site) s dalšími formami ochrany ptactva, zejména s ptačími oblastmi soustavy NATURA 2000.

Tab. 16 Prehľad Ramsarských lokalít v riešenom území

P. č.	Názov	Dátum zapísania	Rozloha (ha)	Okres	Charakteristika
1.	Alúvium Rudavy (SR)	1998	560	Malacky, Senica	ochrana neregulovaných častí tokov Rudavy a Rudávky – meandrujúce nižinné toky a príslušné mokrade, močiare a rašeliniská
2.	Niva Moravy (SR)	1993	5 380	BA I., Malacky, Senica, Skalica	zachovalý komplex tokov, riečnych ramien, kanálov, periodických mlák, druhovo bohatých aluviálnych lúk, ostricových porastov, lužných lesov, pasienkov a pieskových dún
3.	Niva na sútoku Dunaja, Moravy a Dyje (SR-ČR-AT)	2007	55 800	BA I., Malacky, Senica, Skalica, Břeclav, Niederösterreich	trilaterálna ramsarská lokalita , ktorá pozostáva z 3 mokradí Niva Moravy, Mokrade dolného Podují a Donau-March-Auen
4.	Lednické rybníky (ČR)	1990	691	Břeclav	ochrana komplexu rybníkov, pri rybníku Nesyt sa vyskytuje najvýznamnejšie slanisko v ČR
5.	Mokrade dolného Podují (ČR)	1993	11 525	Břeclav	ochrana lužných lesov s dubom letným , jaseňom úzkolistým, brestom hrabolistým, na vlhších miestach s vrúbami a topoľmi bielymi a ochrana lúčnych porastov a vodných nádrží, ktoré sú významným hniezdiskom vodného vtáctva a najvýznamnejším zimoviskom

9.6 Přírodní parky

V přímém kontaktu se státní hranicí se Slovenskem se nacházejí dva přírodní parky:

4. **Strážnické Pomoraví** - vyhlášen na okrese Hodonín dne 19. 8. 1993, výměra 2 817 ha. Poslední úsek neregulovaného toku řeky Moravy mezi Strážnicí a Rohatcem se zbytky starých

slepých ramen, meandry, mokřými loukami, odkrytými písčnými břehy, fragmenty periodicky zaplavovaného lužního lesa a starými sady na okrajích. Hnízdiště mnoha chráněných druhů ptáků a bobra evropského.

5. **Mikulčický luh** - vyhlášen na okrese Hodonín dne 11. 1. 1999, výměra 789 ha. Lužní lesy a nivní louky s bohatou flórou a faunou, zejména hnízdiště vodních ptáků. Odříznuté meandry Moravy a mrtvá ramena. Součástí přírodního parku je rezervace Skařiny, a známé archeologické naleziště.

9.7 Biosférické rezervace

Do riešeného územia zasahuje biosférická rezervácia:

6. **Biosférická rezervácia Dolní Morava** - vyhlášena r. 2003, výměra 354 km². Zahrnuje CHKO Pálava, Lednicko - valtický areál a lužní lesy v nivách dolní Dyje a Moravy. Jediná biosférická rezervace ČR, která je spravována neziskovou organizací.

9.8 Krajinná struktura

Řešené území patří jednoznačně k nejteplejším, nejúrodnějším a současně od paleolitu souvisle osídleným regionům v České republice. Převažuje v něm rovinný reliéf široké údolní nivy využívané intenzivně zemědělsky. Územím jsou také vedeny významné evropské dopravní koridory i koridory technické infrastruktury, které se kříží v městě Břeclavi. Krajinná struktura a celé životní prostředí území jsou rovněž citelně poznamenána těžbou ropy, zemního plynu, štěrkopísků a donedávna také lignitu. Z uvedených důvodů je zřejmé, že převážnou část území zabírá orná půda, ale také díky příznivým přírodním podmínkám také ovocné sady a vinice, které jsou spolu s bohatým a živým folklórem nejvýraznějším znakem a turistickým lákadlem celého území. Aktivita, které souvisí s pěstováním vinné révy a s vinařstvím vůbec (např. účelově zaměřené hospodaření v krajině a její vyvolané úpravy, zpracování vinné révy, společný marketing v rámci EU, vliv na strukturu osídlení, doplňkové a související ekonomické aktivity, rekreační potenciál vázaný na folklór, vinařství a lázeňství) mohou představovat jeden z výrazných společných zájmů české i slovenské strany.

Přes intenzivní zemědělské využití a poměrně husté osídlení a tedy i zastavěnost území, zůstal zde zachován díky soutoku dvou největších moravských řek poměrně vysoký podíl lesů a to navíc lesů převážně přírodě blízkých. Jedná se zejména o nejrozsáhlejší lužní lesy v ČR pokrývající souvisle široké pásy podél obou řek s výjimkou zástavby Břeclavi a Hodonína. Přírodě blízkou druhovou skladbu má i rozsáhlý lesní komplex Hodonínská doubrava na vátých pískách a teplomilné doubravy na okraji Bílých Karpat, jediné menší členité části řešeného území s výjimkou říčních teras podél Moravy v obcích Podluží.

Jak již bylo uvedeno, převážná většina řešeného území má charakter ploché říční nivy. Nejnižším bodem území je soutok Moravy a Dyje (150 m. n. m.), nejvyšším bodem území je vrchol Tlstá hora (556 m n. m.) na hřebenu Bílých Karpat hraničícím se Slovenskou republikou.

9.9 Zhodnocení současného stavu přírody a krajiny řešeného území a jejího rekreačního potenciálu

Pás podél česko – slovenské státní hranice, je s výjimkou města Hodonína a prostoru Sodoměřice - Skalica prakticky bez přerušování územím s vysokou přírodovědnou, krajinářskou, komplexně environmentální a ekologicko-stabilizační hodnotou. Je to dáno zejména tím, že do nedávna silně

podmáčená a zaplavovaná část nivy přiléhající k širokému toku Moravy s řadou slepých a mrtvých ramen byla nejlépe využitelná jako lužní les, mnohde obtížně přístupný a obhospodařovatelný a tento stav zůstal zachován prakticky podél celého hraničního toku Moravy. Podobně je tomu i v řešené části Bílých Karpat, kde přirozené teplomilné doubravy, habrové doubravy a botanicky pestré lužní enklávy pokrývají hraniční území.

I část území navazující na hraniční pás má své vysoké přírodovědné kvality. Jde zejména o rozsáhlý lužní prales Obora - Soutok a prakticky celou řešenou část nivy Dyje, kam zasahuje i okraj cenné vyvážené kulturní krajiny - Lednicko - valtický areál. Unikátním územím je i specifický biotop oblasti vátých písků - Hodonínská doubrava. O kvalitě celého území svědčí řada maloplošných chráněných území, území zařazených do soustavy Natura 2000, chráněná krajinná oblast Bílé Karpaty, biosférická rezervace dolní Morava a dva přírodní parky. Plochý charakter území umožňuje velmi dobře jeho turistickou přístupnost zvláště na kole, ale v případě nivy Moravy i plavbami po Baťově kanále.

Větší část území je však intenzivně hospodářsky, zejména zemědělsky využita a zastavěna obytnou i výrobní zástavbou, dopravními stavbami a stavbami technické infrastruktury. Ekologická stabilita a přírodní atraktivita této části území je tedy velmi nízká. Nicméně spolu s četnými historickými a kulturními památkami, živým a bohatým folklórem a letitou vinařskou tradicí tvoří přírodní hodnoty z tohoto území velmi kvalitní region s dosud ne zcela využitým rekreačním potenciálem.

9.10 Protipovodňová ochrana

Vymezené území v tomto projektu na straně České republiky leží na soutoku řeky Moravy a Dyje. Oba vodní toky spadají do režimu podléhajícímu mezinárodním smlouvám, a to jak vodní tok Dyje s Rakouskem, tak i vodní tok Morava se Slovenskou republikou, kde navíc Morava tvoří i státní hranici.

Oborové dokumenty, které řeší ochranu před povodněmi v ČR, vycházejí z vodního zákona č. 254/2001 Sb., § 24, přičemž se jedná o následující plány povodí:

1. mezinárodní plán povodí Dunaje a mezinárodní plán pro zvládání povodňových rizik;
2. národní plán povodí Dunaje;
3. plány dílčích povodí Moravy a plán dílčích povodí Dyje.

Plány pro zvládání povodňových rizik pořizuje Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s příslušnými správci povodí a místně příslušnými krajskými úřady. Plány pro zvládání povodňových rizik schvaluje vláda.

Plány dílčích povodí pořizují správci povodí podle své působnosti ve spolupráci s příslušnými krajskými úřady a ve spolupráci s ústředními vodoprávními úřady. Plány dílčích povodí schvalují podle své územní působnosti kraje.

Dále z vodního zákona vyplývá, že hodnocení povodňových rizik a vymezení oblastí s významným povodňovým rizikem musí být provedeno nejpozději do 22. prosince 2011. Mapy povodňového nebezpečí a mapy povodňových rizik budou dokončeny do 22. prosince 2013. Národní plány povodí a plány pro zvládání povodňových rizik musí být schváleny nejpozději do 22. prosince 2015.

Plán hlavních povodí (dále PHP) České republiky (schválený usnesením vlády ČR č. 562 dne 23. května 2007), který je strategickým dokumentem vztahujícím se k mezinárodními oblastem povodí řek Labe, Odry a Dunaje, má závaznou část vyhlášenou nařízením vlády č. 262/2007 Sb. V Příloze č. 2 PHP je mezi prioritní oblasti k řešení ochrana před povodněmi u hlavního povodí Moravy zařazena jednak rekonstrukce suchých nádrží (poldrů) a řízených inundací pod vodním dílem Nové Mlýny a dále zvýšená retenční na soutoku Moravy a Dyje. V seznamu vybraných prioritních oblastí ke zpracování koncepce přírodně blízkých protipovodňových opatření u hlavního povodí Moravy je zařazeno povodí Dyje.

V současné době jsou správci vodních toků pořízeny i Plány oblastí povodí, které mají začleněnou kapitolu „D“, a ta obsahuje návrhy opatření ke splnění cílů ochrany před povodněmi. V tomto případě se jedná o Plán oblasti povodí Moravy (<http://pmo.cz/pop/2009/morava/end/index.html>) a Plán oblasti povodí Dyje (<http://pmo.cz/pop/2009/dyje/end/index.html>).

Zásady pro ochranu před povodněmi stanovuje dle stavebního zákona č. 183/2006 Sb., § 32, strategický dokument Politika územního rozvoje ČR 2008, přičemž kapitola 2 obsahuje Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území. Jedná se o priority obsažené zejména v čl. (25)1 a (26)2. Tyto priority musí být respektovány a promítnuty do územně plánovací dokumentace, což jsou zásady územního rozvoje a územní plány.

V současné době se zpracovávají Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (dále ZÚR JMK), kde v části Protipovodňové ochrany se vymezují plochy a koridory pro protipovodňová opatření nadmístního významu (veřejně prospěšné stavby a veřejně prospěšná opatření). Pro řešené území v projektu Pomoraví to jsou zejména již výše uvedené prioritní oblasti z PHP uvedené v Příloze č. 2, a to s označením v ZÚR JMK PO1, vztahující se k Břeclavi a Hodonínu (suché poldry a řízená inundace). Dále protipovodňová ochrana PO2 vztahující se k Břeclavi a Hodonínu (zvýšení retenční na soutoku Moravy a Dyje).

Ochrana před povodněmi musí být součástí i územních plánů, přičemž musí být v souladu jak se zásadami územního rozvoje tak i PÚR.

Na Slovensku Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík a zákon č. 7/2010 Z. z. spolu so všeobecne záväznými predpismi, ktoré ustanovujú podrobnosti jeho vykonávania, obsahujú komplexný systém plánovania manažmentu povodňových rizík, ide najmä o:

1. Na celom území Slovenskej republiky vykonať najneskôr do 22. 12. 2011 predbežné hodnotenie povodňového rizika s cieľom určiť oblasti, v ktorých existujú potenciálne významné povodňové riziká,

---

¹ Vytvárať podmienky pro preventívni ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze atd.) s cílem minimalizovat rozsah případných škod. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umístování staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlivům povodní. Vytvárať podmienky pro zvýšení přirozené retenční srážkových vod v území s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu jako alternativy k umělé akumulaci vod. V zastavěných územích a zastavitelných plochách vytvárať podmienky pro zadržování, vsakování i využívání dešťových vod jako zdroje vody a s cílem zmírňování účinků povodní.

² Vymezovat zastavitelné plochy v záplavových územích a umísťovat do nich veřejnou infrastrukturu jen ve zcela výjimečných a zvlášť odůvodněných případech. Vymezovat a chránit zastavitelné plochy pro přemístění zástavby z území s vysokou mírou rizika vzniku povodňových škod.

2. Pre oblasti, v ktorých bola identifikovaná existencia významných povodňových rizík a oblasti s predpokladom ich pravdepodobného výskytu, najneskôr do 22. 12. 2013 vyhotoviť:
  - mapy povodňového ohrozenia, ktoré zobrazia rozsah záplav územia povodňami s priemernou dobou opakovania raz za tisíc rokov ($Q_{max.1000}$) až po raz za päť rokov ($Q_{max.5}$),
  - mapy povodňového rizika, ktoré zobrazia pravdepodobné následky povodní na obyvateľstvo, hospodárske aktivity, kultúrne dedičstvo a životné prostredie. Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika sa prehodnotia a v prípade potreby aktualizujú do 22. 12. 2019 a potom každých 6 rokov.
3. Pre oblasti, v ktorých boli identifikované existujúce alebo potenciálne povodňové riziká, stanoviť na základe vyhodnotenia informácií z predbežného hodnotenia povodňového rizika a povodňových máp vhodné ciele manažmentu povodňových rizík a najneskôr do 22. 12. 2015 vypracovať plány manažmentu povodňových rizík. Plány manažmentu povodňových rizík sa prehodnotia a v prípade potreby aktualizujú do 22. 12. 2021 a potom každých 6 rokov.

Podľa ustanovení smernice 2007/60/ES a zákona č. 7/2010 Z. z. budú plány manažmentu povodňových rizík súčasťou komplexného a na medzištátnej úrovni, v celých medzinárodných povodiach koordinovaného systému plánovania a realizácie opatrení na ochranu pred povodňami. Oblasť realizácie preventívnych protipovodňových opatrení v období do roku 2015 vymedzujú dva základné dokumenty:

1. Konceptia vodohospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2015 (uznesenie vlády SR č. 117 z 15. februára 2006).
2. Program revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí Slovenskej republiky (uznesenie vlády SR č. 744 z 27. októbra 2010).

Uvedené dva dokumenty v súčasnosti vytvárajú základný rámec na realizáciu efektívnych opatrení na ochranu pred povodňami v Slovenskej republike.

Ďalšími koncepčnými materiálmi sú:

- Program revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí SR (schválený uznesením vlády SR č. 744 zo dňa 27.10.2010). Cieľom programu je vytvoriť, aktivovať a dlhodobo vytvárať podmienky pre spoločensky užitočné a makroekonomicky efektívne fungovanie komplexného a integrovaného systému opatrení pre zabezpečenie prevencie pred povodňami, pre znižovanie ich rizík, rizík vysušovania krajiny a ostatných rizík náhlych živelných pohrôm.
- Vodný plán Slovenska - V rámci implementačného procesu pri zavádzaní spoločnej vodnej politiky členských štátov Európskej únie v Slovenskej republike bol vládou Slovenskej republiky schválený (2009) Vodný plán Slovenska. Vodný plán SR predstavuje súhrnný dokument vodného plánovania, ktorý pozostáva z plánov manažmentu čiastkových povodí správneho územia povodia Dunaja a správneho územia povodia Visly.
- Program protipovodňovej ochrany SR (aktualizovaný na roky 2008-2015)

V súčasnosti sa pre územie Trnavského kraja prerokováva Zadanie pre Územný plán regiónu Trnavského kraja, v ktorom pre oblasť ochrany pred povodňami sú opatrenia vyplývajúce z vyššie uvedených právnych predpisov a dokumentov špecifikované nasledovné požiadavky na riešenie:

- Vychádzať v riešení z požiadaviek zákona č.7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami a zo záväzkov vyplývajúcich z členstva SR v Európskej únii.
- V súlade so zákonom č. 7/2010 o ochrane pred povodňami premietnuť do Návrhu územného plánu inundačné územia, územia s retenčným potenciálom a tiež ochranné hrádze a poldre.
- Zaoberať sa v riešení problematikou inundačných území a regulatívmi priestorového usporiadania a funkčného využívania týchto území.
- Zaoberať sa v návrhu územiami ohrozenými/zasiahnutými povodňami a prívalovými vodami vo väzbe na preventívne krajinárske opatrenia v kombinácii s technickými opatreniami ochrany.
- Rešpektovať aktuálny Povodňový plán Trnavského kraja a následne implementovať novovznikajúci Povodňový plán, , ako aj aktuálne Plány záchranných prác na ochranu pred povodňami.

10. SWOT analýza

SWOT analýza projektu Pomoravie je spracovaná podľa dohodnutých základných problémových okruhov:

- rekreácia a cestovný ruch
- osídlenie, obyvateľstvo (ľudské zdroje) a sídelná štruktúra
- doprava a dopravná infraštruktúra
- kultúrno-historické dedičstvo
- ochrana prírody a tvorba krajiny

10.1 Rekreácia a cestovný ruch

TÉMA: REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • špecifická poloha troch štátov Slovenská republika - Česká republika - Rakouská republika a významná geografická poloha v blízkosti evropsky dôležitých komunikácií, • vysoký rekreačný potenciál pre rozvoj vodnej turistiky, atraktivity plavieb po Baťovom kanáli, možnosti splavnenia rieky Morava, • veľmi vhodný krajinný typ pro rozvoj cykloturistiky, • veľmi vhodný krajinný typ pro: agroturistiku, vinařskou turistiku, hipoturistiku a letní rekreaci u vody, • výborné podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu, na báze využitia miestnych špecifik, remesiel, vinohradníctva, • vhodné podmienky pre tranzitný turizmus, čo vyplýva z polohy prihraničného regiónu, • významné podmienky pre rozvoj poznávacieho turizmu najmä: <ul style="list-style-type: none"> • Skalica, Holíč, Hodonín, Břeclav, Mikulčice, Kopčany (unikátne územie Mikulčicko – Kopčianskej aglomerácie vyspelej rannej slovanskej štátnosti - Veľká Morava), • kultúrne podujatia, folklórne rozvinutá oblasť (Strážnice,) • hustota malých a stredných sídiel so zachovanými prvkami národnej a ľudovej kultúry, • významné kúpeľné miesto v širšie riešenom území Smrdáky, • rozvíjajúca sa lázeňská funkcia Hodonína a Lednice, • rozširujúca a fungujúca sieť turistických informačných kancelárií, • zvyšujúca sa aktivita miestnych samospráv a združení obcí, • rozširovanie spolupráce prihraničných regiónov a ostatných regiónov a obcí s partnermi na Slovensku, príp. i v Rakousku v oblasti cestovného ruchu. 	<ul style="list-style-type: none"> • nízka kvalita základných a doplnkových služieb cestovného ruchu, • nedostatečná vybavenosť väčšiny stredísk CR dopravnou športovne-rekreačnou infraštruktúrou, • nedostatečná údržba a obnova historických objektov a kultúrno-historického dedičstva, • zatiaľ nedostatočné obklopenie Baťova kanálu obslužnými aktivitami, • nedostatočne vybudovaný systém cyklotrás – cyklotrasy vedú prevažne po štátnych cestách, • nedostatok moderných informačných technológií v cestovnom ruchu, • nedostatok multifunkčných centier voľného času v prihraničných rekreačných oblastiach, • málo rozvinutý marketing v cestovnom ruchu, kvalita manažmentu, väčšinou slabý image, • nedostatok finančného kapitálu na propagáciu cestovného ruchu v zahraničí, • neodbornosť pracovníkov v zariadeniach CR, slabá znalosť cudzích jazykov, • značnej časti kapacít cestovného ruchu chýba požadovaný vyšší štandard, • nízky podiel zamestnanosti v cestovnom ruchu, • sezónnosť využívania kapacít cestovného ruchu, • zatiaľ nedokonalá úroveň spolupráce subjektov cestovného ruchu, najmä medzi verejnou a súkromou sférou, • veľký podiel nedostatočne pripravených rozvojových projektov, čo má za následok nepridelenie dotácie.

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> zámer predĺženia Baťovho kanála o úsek Hodonín - sútok Morava/Dyje, (spoločný projekt Juhomoravského kraja a Trnavského samosprávneho kraja) ako významný projekt pre rozvoj udržateľného cestovného ruchu v dotknutom území, prosazovanie nových technológií ve všetkých segmentech cestovného ruchu, existujúca podpora malého a stredného podnikání ve vazbě na tvorbu nových pracovných miest, tedy i v cestovnom ruchu, zvyšovanie kvality ľudských zdrojov vo všetkých oblastiach cestovného ruchu na vidieku, zapojenie kapacít cestovného ruchu do hotelových sietí a rezervačných systémov, dôslednejší využívaní programů podpory rekreace a cestovného ruchu, existujúca podpora vybraných příměstských zón volnočasových aktivit, existujúca podpora zapojovania podnikateľských subjektov do organizačních štruktúr v cestovnom ruchu, existujúca podpora rozvoje přeshraniční spolupráce se Slovenskem a Rakouskem v cestovnom ruchu, zejména v tvorbě společných produktů cestovného ruchu. 	<ul style="list-style-type: none"> nízka podpora aktivít na rozvoj cestovného ruchu z celoštátnej úrovne, přetrvávající nedostatečná kvalita doprovodné infrastruktury rekreace a cestovného ruchu, podceňování údržby kulturních a technických památek jako atraktivit cestovného ruchu, podceňování péče o přírodní bohatství a krajinný ráz jako podmínky atraktivity území pro CR, pokles domácího cestovného ruchu ako dôsledok vývoja životnej úrovne, konflikt rozvoja cestovného ruchu so záujmami ochrany prírody, nedoriešenie kompetencií a na ne viazaných financií viazaných v regionálnej politike cestovného ruchu, riziko podnikania v službách z titulu zmien legislatívy a nestability podnikateľského prostredia, zatím nedostatečná schopnost vzdělávacího systému pružněji reagovat na požadavky informační společnosti a na vývojové trendy společnosti a CR, zatím nedostatečná orientace vzdělávacího systému na praktické znalosti cizích jazyků.

10.2 Osídlenie, obyvateľstvo ľudské zdroje a sídelná štruktúra

TÉMA: OSÍDLLENIE, OBYVATELSTVO (ĽUDSKÉ ZDROJE) SÍDELNÁ ŠTRUKTÚRA	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> výhodná geografická poloha, existencia ťažiska osídlenia tretej úrovne – druhá skupina: skalicko-holíčske ťažisko osídlenia, územím prechádza rozvojová os prvého stupňa: záhorska rozvojová os: Bratislava – Malacky – Kúty – hranica ČR, zapojení všech obcí řešeného území do rozvojových os vymezených PÚR s výjimkou Radějova, zapojení do Specifické oblasti nadmístního významu N-SOB5 Horňácko, pokrytí celého řešeného území zpracovanými strategickými rozvojovými dokumenty na mikroregionální úrovni (pro DSO), stabilná sídelná sieť, tvorená skôr väčšími obcami (ČR), silný vzťah občanů k regionu i k obcím, patriotismus, bohatá tradícia tradičných remeselných živnostenských výroba a služieb, rozvinutá sieť profesných združení, agentúr a poradenských centier, rozvíjajúca sa cezhraničná spolupráca s možnosťou realizácie spoločných programov (Slovensko-Česko) a aktivity podporujúce túto spoluprácu, potenciál nových zdrojov zamestnanosti v sektore služieb a malého a stredného podnikania, bohatý kultúrny a spoločenský život v sídloch, ctění tradic, 	<ul style="list-style-type: none"> pokles prirodzeného prírastku obyvateľstva, záporný prirodzený prírastok obyvateľstva vo väčšine obcí na českej strane, stárnutie obyvateľstva (zvyšovanie poproduktívnej zložky a znižovanie predproduktívnej zložky obyvateľstva), stálý mírný úbytok obyvateľov, spôsobený nízkou porodnosťou a vysokou emigráciou zejména mladých vzdelaných ľudí, nízka úroveň vzdelanosti obyvateľov, zejména nízký počet vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov, vysoká nezamestnanosť, odliv kvalitných ľudských zdrojov z územia, hlavne do veľkých miest (Brno, Praha, Bratislava), nedostatek kvalifikovaných pedagogických pracovníků, vyššie zastúpenie obcí v kategórii 500 – 999 širšie riešené územie (SR), nedostatočná efektivita súkromného sektora, nízky vplyv aktívnej politiky trhu práce na podporu zamestnateľnosti nezamestnaných a skupín ohrozených sociálnou exklúziou, vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných a absolventov stredných škôl - najmä SOU, zhoršování vzdelanostní struktury obyvateľstva, nízky stupeň koordinácie systémov verejných služieb,

TÉMA: OSÍDLLENIE, OBYVATELSTVO (ĽUDSKÉ ZDROJE) SÍDELNÁ ŠTRUKTÚRA	
<p>činnosť zájmových organizácií a spolková činnosť,</p> <ul style="list-style-type: none"> historicky dané silné socioekonomické a sídelnohospodárske vzťahy prihraničných obcí, súčasť euroregiónu Pomoravie a euroregiónu Biele – Biele Karpaty (česká strana), zapojenie všetkých obcí riešeného územia do medziobecnej spolupráce formou DSO (tzv. mikroregióny), relatívne dobrá úroveň zdravotníckej péče a sítě zdravotníckych zariadení, dostatočná sieť škôl na všetkých stupňoch. 	<p>sociálnych služieb a školstva,</p> <ul style="list-style-type: none"> ztráta jedinečnosti vzhľadu sídel, zánik tradičného sídelného rázu.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> predpoklady pre funkčnú cezhraničnú aglomeráciu Skalica – Hodonín - Holíč, vytváranie spoločných nástrojov politiky zamestnanosti na úrovni samospráv, stabilizácia populácie v sídlach, motivácia mladých ľudí atraktívnou spoločenskou nabídkou a nabídkou pracovných príležitostí v obciach, posilnenie systémov a štruktúr na zníženie dlhodobej nezamestnanosti a nezamestnanosti znevýhodnených účastníkov na trhu práce, prehĺbenie spolupráce so sociálnymi a regionálnymi partnermi pri rozvíjaní miestnej zamestnanosti, rozvíjanie nových, progresívnych foriem služieb zamestnanosti hlavne na podporu cestovného ruchu, intenzívnejšia spolupráca školského systému a podnikateľskej sféry s cieľom prispôsobiť obsah a rozsah vzdelávania požiadavkám trhu práce, rozvoj celoživotného vzdelávania ako záruky rozvoja adaptability pracovnej sily, optimalizácia strategického plánovania na obecnej a mikroregionálnej úrovni, spracovanie kvalitných strategických rozvojových dokumentov, aktualizácia dokumentov, rozvoj cezhraničnej spolupráce na úrovni obcí a regiónov, využitie a koordinácia partnerstiev, atraktivita územia a jeho navštevovanosť, využití možností a prostriedkov štruktúrnych fondov a přeshraničných programů EU, využití projektů vzdělávání pedagogických pracovníků, možnosti rozvoje a posilování socioekonomických funkcí vyplývajících ze zapojení obcí do rozvojových os vymezených v PÚR, KURS a VÚC, využití lidského potenciálu, využití potenciálu starších obyvatel jako nositelů-obnovení tradic v životě sídel. 	<ul style="list-style-type: none"> prehlbovanie nerovnováhy na trhu práce a rast dlhodobej nezamestnanosti prehlbovanie štruktúrnych rozdielov medzi dopytom a ponukou práce stagnácia verejných služieb zamestnanosti a nerozvinutosť nových foriem služieb zamestnanosti prehlbovanie izolovanosti vzdelávacej sústavy od potrieb trhu práce zníženie kvality odborného vzdelávania a prípravy pokračujúci odchod pedagogických pracovníkov zo školstva pokračujúci odchod ľudí s vyšším vzdelaním do ekonomicky silnejších oblastí Európy nízka podpora a administratívne bariéry rozvoja malého a stredného podnikania nízka podpora aktivít podporujúcich rozvoj cestovného ruchu nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie technickej infraštruktúry, najmä dopravnej nedostatečná pripravenosť rozvojových projektů, narůstající míra sociálně patologických jevů, zánik tradiční kultury a rázu sídel, vliv globalizace, neschopnosť a nechota komunikácie medzi ľidmi i obcami, rozvoj obcí bez koncepcie, nezájem o spolupráci, neochota prodat nevyužitú nemovitosti.

10.3 Kultúrne - historické dedičstvo

TÉMA: KULTÚRNO - HISTORICKÉ DEDIČSTVO	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> poloha oblasti v jádrovém území vyspělého slovanského státního útvaru - Velkomoravské říše a s tím související impuls národní hrdosti, 	<ul style="list-style-type: none"> selektce zájmu účastníků cestovního ruchu na mediálně nejznámější kulturní památky a opomíjení ostatních, nevyužití objekty kulturních památek (napr. pro rozvoj

<ul style="list-style-type: none"> • značný výskyt archeologických stôp, nemovitých i movitých artefaktov z doby Veľkej Moravy (Mikulčicko-Kopčianska aglomerácia) • vysoká rozmanitosť a atraktivita historického a kultúrneho dedičstva, slohová rôznorodosť kultúrnych pamiatok a súčasnej kultúry, • kultúrna baroková krajina s unikátnymi objektmi tvoriacimi krajinoobraz územia (Holíč – Kopčany) • zachovaný fond kultúrno-historických pamiatok - od sakrálnych cez profánne až po ľudovú architektúru • existencia sídiel s historicky cennou urbanisticko-architektonickou štruktúrou (PZ Skalica, Kopčany, VPR Petrov- Plže, APR Břeclav – Pohansko) • existencie renomovaných slavností a festivalů rozvíjajúcich folklórny i vinařský profil oblasti, • kultúrne tradície, folklór a ľudové remeslá, • transformácia vinařských aktivít do cenných nemovitých hodnôt (vinné sklepy), • vyhlásená vinorodá oblasť • široká škála kultúrnych inštitúcií (múzeá, galérie, folklórne súbory) a významných osobností • rozvíjajúca sa spolupráca kultúrne spoločenských organizácií s obcami a mikroregiony • zvyšujúca sa aktivita miestnych samospráv a združení obcí, teda i v oblasti kultúrne pamiatkových hodnôt • zvyšujúca sa marketingová aktivita cestovných agentúr propagujúcich kultúrne historické dedičstvo 	<p>cestovného ruchu, agroturizmu, sociálnej infraštruktúry príp. bývania),</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedostatočná propagácia možností využitia objektov kultúrnych pamiatok, • zdĺhavosť procesu vyhlasovania pamiatkovo chránených území a objektov, • zatiaľ nepříliš výkonný konkrétny management miestnych samospráv v péči o pamiatky, • nedostatok finančných prostriedkov obcí v regióne na starostlivosť a obnovu kultúrnych pamiatok, vrátane vybudovania technickej infraštruktúry ich zázemia, • kritický stavebno-technický stav viacerých pamiatkových objektov a ich areálov (Žrebčín Kopčany), • slabá úroveň spolupráce samospráv a podnikateľského sektoru pri financovaní starostlivosti o kultúrne-historické dedičstvo, • zatiaľ nevelké úspechy v pôsobení na podnikateľov v regióne, aby podporovali i kultúrne pamiatky, • zastaralý stav technických prostriedkov pre péču o kultúrne pamiatky, • zatiaľ nedostatočné spektrum aktivít, ktoré by približovali kultúrne historické dedičstvo z mnoha rôznych pohľadů cílených na rôzne vrstvy rekreatív a účastníkov cestovného ruchu.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • podmienky pre rozvoj cestovného ruchu zameraného na poznávací historický turizmus v regióne, • záujem turistov o kultúrne pamiatky, • minimálna jazyková bariéra pre rozvoj cezhraničnej spolupráce, • možnosti dislokácie verejných služieb, obchodov a ubytovania do atypických pamiatkových objektov so špecifickou atmosférou, • znovaoživenie a rozvíjanie starej „Českej cesty“ Brno – Hodnín – Skalica, • prispôsobenie objektov ľudovej architektúry pre ubytovanie v cestovnom ruchu, vytváranie pracovných príležitostí v agroturizme, • komplexná obnova a revitalizácia v areáli kaštieľa Holíč, obnova objektu (koniareň) v areáli NKP kaštieľa Holíč – vytvorenie zámockého múzea, projekt „Obnova Domu remeselníkov – Fajansy“ (holíčska keramika -fajansa), • komplexná revitalizácia a obnova žrebčína v Kopčanoch, • návrh na archeopark Mikulčicko-Kopčianskej aglomerácie, • obecné povedomie o bohatstve kultúrne historického dedičstva v Česku, • existencie schopných mladých odborníkov - absolventů VŠ s humanitným zaměřením, ktorí v budúcnosti prevzmu management péče o pamiatky, • existujúca podpora rozvoja kultúrnych aktivít miest, mikroregionů i nevládných organizácií, • angažovaní sa spoločenských organizácií i vlivných 	<ul style="list-style-type: none"> • nevyjasnenosť problematiky ochranných pásiem chránených lokalít, areálov a objektov kultúrneho dedičstva, • komplikované majetkovo-právne vzťahy brzdiace proces obnovy a využitia pamiatok, • nedostatočná dotačná politika pre investorov rekonštrukcií pamiatkových objektov, • neexistujúce daňové úľavy pre investorov obnovy kultúrnych pamiatok, • nevybudovaná technická infraštruktúra najmä vidieckych pamiatkovo chránených území, • úbytok obyvateľov a pracovných síl na vidieku v sídlach s historickým pamiatkovým fondom, • strety záujmov rozvoja územia: trasy dopravy, vplyv ovzdušia – na stavebno-technický stav kultúrnych pamiatok, • nedostatok vnímania hodnôt pamiatkových objektov i napriek ich porušenému stavebno-technickému stavu, • vandalizmus, devastácia kultúrneho dedičstva, • nedostatok fondů a dotačných titulů pro péču o pamiatky, • nevyužitie objekty kultúrneho dedičstva, chátranie, statické poruchy, dezolátny stavebno-technický stav, • nedostatok finančných prostriedkov na živou kultúru, • nepružná legislatíva v oblasti péče o pamiatky, • nepružnosť a neprůhlednosť štátny pamiatkovej péče, • nezaujímavosť dotácií na kultúrne pamiatky ze strany podnikateľského sektoru (zejména ve srovnání s dotacemi na sport),

<p>jednotlivců ve prospěch podpory kulturně-historického dědictví,</p> <ul style="list-style-type: none"> • postupné zavádění nových technologií v péči o památky, • podpora malého a středního podnikání, tedy i takového, které přímo či nepřímo působí ve prospěch péče o památkové objekty, • aktivita samospráv, které se snaží zapojit podnikatelský sektor většího podílu péče o památky. 	<ul style="list-style-type: none"> • zatím nepříliš vysoká hodnotová orientace značné části obyvatel ve vztahu ke kulturnímu dědictví, • vliv globalizace a s tím související upozadování národních atributů.
---	---

10.4 Ochrana přírody a tvorba krajiny

TÉMA: OCHRANA PŘÍRODY A TVORBA KRAJINY	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • charakteristický vzhled krajiny - monumentální staré lužní lesy s loukami a mohutnými dubovými solitéry a místy i odhalenými písčnými břehy, exotická krajina vátých písků, drobné vinohrady a sady na okrajových svazích nivy, bělokarpatské doubravy s botanicky unikátními loukami, • nejrozsáhlejší a ekosystémově nejzachovalejší lužní lesy v ČR, místy pralesního charakteru, částečně chráněné jako maloplošná chráněná území nebo NATURA 2000, unikátní fauna a flóra, • variabilita přírodních podmínek a vysoká biodiverzita prostředí • světově unikátní hnízdiště a stanoviště zejména vodních ptáků, • vysoký podíl chráněných území, území sítě NATURA 2000, chráněných biotopů a chráněných rostlin a živočichů • v řešeném území sa nachádzajú viaceré mokrade zapísané v Ramsarskom dohovore ako aj mokrade, ktoré sú súčasťou trilaterálnej Ramsarskej lokality "Niva na Sútoku Morava - Dyje - Dunaj", • nivou Moravy a Dyje i hřebenem Bílých Karpat procházejí významné nadregionální biokoridory, • do řešeného území zasahuje svým jihovýchodním okrajem Lednicko - valtický areál - unikátní historická kulturní krajina – součást světového dědictví UNESCO, • v ČR jedinečné území vátých písků Hodonínská doubrava s přirozenými porosty a přírodní rezervace Váté písky, největší odkryté území vátých písků v ČR. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozsáhlé plochy orné půdy a intenzivních sadů a vinic jsou ekologicky značně nestabilní, obsahují minimum funkční zeleně a jsou ohroženy vodní a větrnou erozí, • absence pufrálních zón mezi urbanizovanou a přírodní krajinou • rozsáhlé plochy říční nivy (včetně osídlených a zemědělsky obdělávaných ploch) jsou ohroženy povodněmi, • řeka Morava je až na malý úsek mezi Rohatcem a Strážnicí regulována a zahloubena a tím i značně omezena ve svých ekologických funkcích, • nekoordinované rybářské využívání území. Rakušané loví větší množství ryb v řekách do vrší (u nás nepovoleno), nicméně nepřispívají rovným dílem ke zvýšení rybí obsádky v řekách, • nedostatek kvalitních zdrojů pitné vody v obcích, • nízké zastúpenie obcí s vybudovanou kanalizáciou a nedostatočné čistenie odpadových vôd niektorých obciach, • spalování nekvalitního lignitu v Hodoníně (teprve nedávno ukončené) způsobilo řadu negativních důsledků na životní prostředí, • existencia environmentálních záležitostí a nelegálních skládků odpadu, • myslivecké využití oborů Soutok je v rozporu se zájmy ochrany přírody.
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • nedávný vznik trilaterální Ramsarské lokality a biosférické rezervace Dolní Morava přispěje jednak k systematictější ochraně území, ale rovněž i ke zvýšení jeho atraktivity pro řízenou poznávací turistiku, • řada vodních cest umožňuje další rozvoj lodních výletů i vodáctví, které však musí být regulováno s ohledem na ochranu přírody, • přírodní a kulturní atraktivity území navazující přímo přes státní hranici nabízejí řadu koordinovaných možností přeshraniční spolupráce v ochraně i prezentaci jeho hlavních pozoruhodností, • přeshraniční spolupráce se může velmi příznivě projevit 	<ul style="list-style-type: none"> • ohrožení unikátní krajiny celého území záměrem stavby kanálu Dunaj - Odra - Labe může znamenat zásah do ekosystémů říčního kontinua, tak i omezení rekreační plavby po Moravě a Dyji, • záměr na vybudování přístavu v Břeclavi a Hodoníně a strategické průmyslové zóny a logistického centra v Břeclavi představuje další zastavěnost území a zábor neúrodnější půdy, • záměr výstavby R55 v současně navržené trase ohrožuje evropsky významnou lokalitu Hodonínská doubrava, • možné rozšíření těžby ropy a zemního plynu může značně narušit atraktivitu území,

TÉMA: OCHRANA PŘÍRODY A TVORBA KRAJINY

Silné stránky	Slabé stránky
<p>právě v koordinované ochraně proti povodním, ale i dalším živelným pohromám (vichřice, požáry, eroze atd.),</p> <ul style="list-style-type: none"> • hladina termálních vod v oblasti Lanžhota i jinde může vést k rozvoji termálního lázeňství, • postupné budování kanalizace a čistíren odpadních vod zlepšit hygienický stav obcí i čistotu povrchových vod v tocích, • využitie nástrojov územného plánovania a projektov pozemkových úprav pri tvorbe krajiny, • realizácia prvkov územného systému ekologickej stability územia najmä v poľnohospodársky intenzívne vyživanej krajine, • revitalizácia vodných tokov a plôch ako aj ich brehových porastov, • rozvoj ekologického poľnohospodárstva, • motivácia a aktívna účasť obyvateľov na ochrane prírody a krajiny a životného prostredia. 	<ul style="list-style-type: none"> • nevyřešené konflikty ohledně priorit v Lednicko - valtickém areálu mezi orgány památkové péče a ochrany přírody, • v říční nivě je nutno počítat s periodickými, zejména jarními povodněmi, • spontánní rozšiřování expanzivních neofytů (akáty, pajasany, křídlatky, kustovnice apod.), • znižovanie biodiverzity v dôsledku degradácie a likvidácie biotopov národného a európskeho významu, • záber poľnohospodárskej pôdy najvyššej kvality na nepoľnohospodárske účely, • dostavba chat v okolí Radějova a nevhodná činnosť kolem nich (vypalování trávy, skládkování, hluk) mají negativní dopad na evropsky významnou lokalitu Čertoryje.

10.5 Doprava a dopravná infrastruktúra

TÉMA: DOPRAVA INFRAŠTRUKTÚRA	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • strategická poloha regiónu v dopravnom spojení západ – východ (dialnica D2), • dobrá dopravná infraštruktúra tvoriaca hlavné dopravné koridory SR a ČR s napojením na transeurópsky dopravný systém, • optimálne podmienky pre synergický rozvoj dopravnej a sídelnej infraštruktúry v regióne • dobrá štruktúra sídelnej siete pre obsluhu územia, • z funkčného hľadiska prevažne vyhovujúci systém regionálnej autobusovej a železničnej dopravy, • systém MHD v regionálnych sídlach (okresoch), • existencia letísk (Břeclav, Strážnice, Holíč) • výhodné prírodné podmienky, již v súčasnosti existujúci rozsáhlá sieť cyklostezek, • rekreačný využití Baťova kanálu. 	<ul style="list-style-type: none"> • zatím nevyužitý potenciál existujúci multimodalitu především v prostoru Břeclavi jako přirozeného dopravního uzlu, zatím pouze v oblasti silnice-železnice, • poměrně okrajový zájem Rakouska o toto území z pohledu silniční dopravy, nedostatek financí způsobující odkládání řešení silniční osy Pomoraví, rychlostní silnice R55, • priedahy I. ciest cez centrálné časti miest (napr. Holíč) • postupný odklon od ekologickejších druhov prepravy osôb (železničná a hromadná) k doprave automobilovej a individuálnej, • zlý stavebný a technický stav väčšiny ciest a tratí, • pokračujúci úpadek a rušení regionálnych tratí, a to i medzi ČR a SR, • ohrozenie dopravnej obslužnosti okrajových území v regióne • trvalý trend presunu osobnej i nákladnej dopravy zo železnice na cesty, • cyklotrasy sú vedené po existujúcich cestách – chýba segregácia, • cyklostezek ubýva možností tras pro pěší turistiku, cyklostezky nemají patřičné zázemí, v území mezi Lanžhotem a Hodonínem neexistuje žádné přemostění řeky Moravy, ani přívoz, • zatím nedostatečný zájem o leteckou turistiku pro její nákladnost.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov • vybudování veřejného logistického centra s napojením na železnici a silnici (Břeclav), • urychlení dokončení rychlostní silnice R55 zvýší snazší přístupnost sledovaného území pro individuální turistiku a autokary, hledat řešení s Rakouskem o lepší, ale cílené spojení pro autoturistiku, • možnosti ďalšieho rozšírenia plavby, predĺženie Baťovho kanála o úsek Hodonín - sútok Morava/Dyje (spoločný projekt Juhomoravského kraja a Trnavského samosprávneho kraja) j • finančné prostriedky EÚ na dopravnú infraštruktúru • obchvat mesta Holíč v trase od severovýchodu pokračovanie cesty I/51 od kruhového objazdu po cestu do Kátova - napojenie na cestu II/ 426 • hľadání možností zapojení obcí pro provozování malé železniční dopravy s ohledem na rozvoj příhraničního cestovního ruchu, • využití opuštěných vleček k různým atrakcím (viz šlapací drezína Rohatec – Ratíškovice), • koordinácia rekonštrukcií a doplnení dopravných sietí pohraničných oblastí s Českou republikou s vplyvom na zvýšenie vzájomných väzieb, 	<ul style="list-style-type: none"> • možný nedostatečný atrakční obvod (konkurence Brna a Bratislavy), • oneskorenie výstavby a rekonštrukcia cestných a železničných tratí • dokončení R55 může díky špatné propagaci dotčeného území způsobit umrtvení přirozených zastávek motoristů kolem původní trasy silnice I/55 a sníženou návštěvnost sídel, očekávaná přestavba silnice I/40 může způsobit nežádoucí nárůst kamionové dopravy do LVA, • ďalšie rušenie regionálnych železničných tratí, • postupné pustnutí opuštěných tratí až postupně jejich zánik, čím déle pustnou, tím větší potřeba financí na jejich obnovu, rostoucí ekonomická bariéra, • obmedzenie finančných zdrojov kofinancovania v rámci štruktúrálnych fondov EÚ • útlm prepravy (železničnej, cestnej a i.) • vysoká dotačná náročnosť verejnej hromadnej dopravy • obmedzenie dostupnosti okrajových regiónov (nedobudovaná, resp. nekvalitná dopravná infraštruktúra) • nerovnomerný (disparitný) vývoj regionálnej dopravy, • problém složitosti agendy kolem potřebného statutu příslušného letiště, převážně soukromé activity.

<ul style="list-style-type: none"> • zajistit segregaci (oddělení) pěší a cyklistické dopravy v místech s intenzivním provozem, vhodným územím pro propojení přes řeku Moravu je lokalita Moravská Nová Ves (ČR) a Kopčany (SR), • možnost kooperace letišť v oblasti k turistickým přeletům (např. Břeclav – Holíč).	
--	--

11. Rozvojová stratégia

Na území pozdĺž slovensko – českého prihraničného územia priestor Pomoravia (severné Záhorie a Hodonínsko) predstavuje fenomén, ktorý má výnimočnú pozíciu vyplývajúcu z prírodných, kultúrno-historických a priestorových daností. Na rozdiel od ostatných priestorov v rámci celej slovensko-českej hranice, ktoré majú „pásový“ charakter, priestor Pomoravia vytvára priestorovú štruktúru s jasnou „kompozičnou osou“ - riekou Morava, rozdeľujúcou a zároveň spájajúcou obidve časti republík.

Na česko-slovenskej hranici existujú veľmi silné spoločenské a hospodárske väzby, ktoré majú dlhú tradíciu, a to aj napriek tomu, že tieto väzby utrpeli rozdelením republík v 90.-tych rokoch. Jedným z dôvodov je fakt, že táto hranica nie je limitovaná jazykovou bariérou a tiež to, že tradičné aktivity Čechov a Slovákov sú si prirodzene blízke. Od éry samostatnosti oboch republík, a predovšetkým od ich vstupu do EÚ sa tieto väzby obnovujú a upevňujú a získavajú novú dimenziu a kvalitu. V regióne existuje množstvo spoločenských, umeleckých a kultúrnych aktivít a akcií, ale ich želanému rozšíreniu bránia nedostatočné kapacitné a finančné prostriedky a tiež nevyhovujúca dopravná a technická vybavenosť.

Rozvojová stratégia územia riešeného v projekte „Pomoravie“ vychádza z uvedených špecifik územia, dokumentov územnoplánovacieho a strategického charakteru na regionálnej a komunálnej úrovni, realizovaných a pripravovaných cezhraničných projektov, SWOT analýzy spracovanej v rámci prvej fázy tohto projektu ako aj konzultácií na úrovni miest a obcí dotknutého územia.

Zásadným a vstupným podkladom pre formulovanie rozvojovej stratégie priestoru „Pomoravie“ bol spoločný projekt „Urbanistická štúdia rozvoja slovensko-českého prihraničného územia“, s výstupom vo forme publikácie „Štúdia rozvoja slovensko-českého prihraničného územia“ (2008) v slovensko-českej a anglickej verzii. Spoločná štúdia formulovala rozvojovú stratégiu pre celé slovensko-české prihraničie, ciele rozvoja a najdôležitejšie výzvy a oblasti spolupráce, ktoré tvorili vstupný rámec pre spoločný postup na projekte Pomoravie.

Stratégia rozvoja územia je orientovaná najmä na stanovený cieľ projektu, ktorým je: **Rozvoj územia v priestore Pomoravia s dôrazom na rekreáciu a cestovný ruch, pri využití sídelného, kultúrno-historického a krajinného potenciálu. Koordinácia a zosúladenie spoločných aktivít na obidvoch stranách rieky Moravy, pri zachovaní princípov vyváženého a trvalo udržateľného rozvoja.**

Stratégia je špecifikovaná pre oblasti:

- rekreácia a cestovný ruch
- sídelná štruktúra
- dopravná infraštruktúra
- ochrana a prezentácia kultúrno-historického dedičstva
- ochrana prírody a tvorba krajiny

11.1 Rekreácia a cestovný ruch

Pomoravie so svojimi bohatými prírodnými danosťami, kultúrnymi hodnotami, dôležitými historickými pamiatkami a početnými rekreačnými možnosťami spĺňa všetky kritéria pre úspešný

rozvoj v oblasti cestovného ruchu a má všetky predpoklady stať jeho cieľovou destináciou. Spoločne riešené územie, vymedzené hraničnou časťou rieky Moravy, je však v porovnaní s úspešne sa rozvíjajúcimi susednými regiónmi (Lednicko-Valtický areál, mikroregion Obce pro Bařův kanál) v súčasnosti ešte „málo“ objavenou turistickou destináciou. Napriek prevažujúcim spoločným črtám, je tento rozdiel evidentný a zdôvodniteľný najmä prihraničným charakterom územia a z toho vyplývajúcich nekoordinovaných postupov pri spoločnom využívaní a plánovaní rozvoja územia. Hlavným nedostatkom je najmä slabá vzájomná cezhraničná previazanosť kľúčových prvkov rekreácie a cestovného ruchu.

Strategickým zámerom v oblasti rekreácie a cestovného ruchu je spoločné využitie potenciálu rieky Moravy pre rozvoj rekreačnej vodnej plavby. Zámer predĺženia Bařovho kanála o úsek Hodonín – sútok Morava/Dyje, ako významný projekt nadregionálneho významu, má zásadný význam pre rozvoj udržateľného cestovného ruchu v dotknutom území a tvorí nosný spoločný impulz pre rozvoj ostatných foriem rekreácie a cestovného ruchu v dotknutom území. Tento zámer dáva predpoklady pre možnosť prepojenia priestoru Pomoravia prostredníctvom vodnej rekreačnej plavby s Lednicko-valtickým areálom.

Výhľadovo je možné uvažovať so splavnením Moravy aj na jej dolnom toku až po sútok s Dunajom, čo umožní napojenie priestoru Pomoravia na medzinárodnú sieť vodných ciest. Hlavnou víziou je „zmedzinárodnenie Bařovho kanála“ a moravskej vodnej cesty a jej napojenie na dunajskú vodnú cestu (rieka Morava je od sútoku s Dyje po sútok s Dunajom pre turistickú plavbu s určitými obmedzeniami splavná) a tým sprístupnenie Pomoravia pre turistov tak z Českej republiky, zo Slovenska, Rakúska a výhľadovo aj z Maďarska, prípadne z ďalších krajín ležiacich na dunajskej vodnej ceste.

Zabezpečenie spoločných podmienok pre realizáciu zámeru predĺženia Bařovho kanála

Pre zabezpečenie stanoveného cieľa – splavnenia toku rieky Morava po sútok s riekou Dyje – vyplýva potreba realizácie opatrení z hľadiska nového technického vybavenia a sprievodnej infraštruktúry. Na základe technických štúdií vypracovaných na oboch stranách, sú pre zabezpečenie dostatočnej plavebnej hĺbky a splavnenia rieky Moravy navrhované opatrenia v rozsahu úprav dna a vzdúvacích zariadení a inštalácia 5 plavebných komôr.

Prioritou je vybudovanie potrebnej siete prístavov a prístavísk na pravej a ľavej strane rieky Morava v lokalitách Kátov, Hodonín, Holíč, Mikulčice, Kopčany, Gbely, Lanžhot, Brodské, Kúty, Sekule, Moravský Svätý Ján.

Vytvorenie funkčného a previazaného systému, saturujúceho požiadavky cestovného ruchu zameraného na vodnú turistiku

Z palety potenciálnych druhov CR v území (rekreácia a šport, vidiecka turistika, poznávací turizmus) sa výhľadovo javí dominantnou vodná turistika, ktorá svojim významom prevýši v súčasnosti existujúce formy a stane sa ich zjednocujúcim prvkom. Prevažujúci sezónny charakter druhovej skladby cestovného ruchu, existujúcich a plánovaných rekreačných aktivít však výrazne obmedzuje celoročné využitie, čo kladie zvýšené nároky na management CR, t.j. dôraz na intenzitu, rozsah a rovnomerné rozloženie sezónnych aktivít v priestore a zároveň správne nastavenia systému CR z hľadiska jeho zachovania a dlhodobého udržania.

Vybudovaním prístavov, prístavísk a sprístupnením Moravy pre turistickú vodnú plavbu vznikne v regióne Pomoravia nový rekreačný fenomén, ktorý svojim významom zjednotí územie v súčasnosti riekou rozdelené. Vznikne hlavná turistická tepna, rovnomerne sprístupňujúca ciele cestovného ruchu na oboch stranách rieky, vytvárajúca zároveň priestor pre vznik nových sprievodných a doplnkových služieb a produktov rekreačného využitia územia. Umožní nazerať na územie ako celok a spoločne definovať komplexnú česko-slovenskú stratégiu cestovného ruchu.

Novovytvorená vodná cesta zároveň prepojí dva susedné, turisticky atraktívne regióny (L-V-A, ...) s aktívnym cestovným ruchom na báze vodnej turistiky. Týmto sa vytvárajú jasné predpoklady pre rast záujmu o región Pomoravia, umožňujúc širšie a intenzívnejšie rekreačné využívanie riešeného územia, ale zároveň aj požiadavka na vytvorenie komplexného a previazaného systému cestovného ruchu, zabezpečujúc kvalitné a dostatočné uspokojenie požiadaviek sektora.

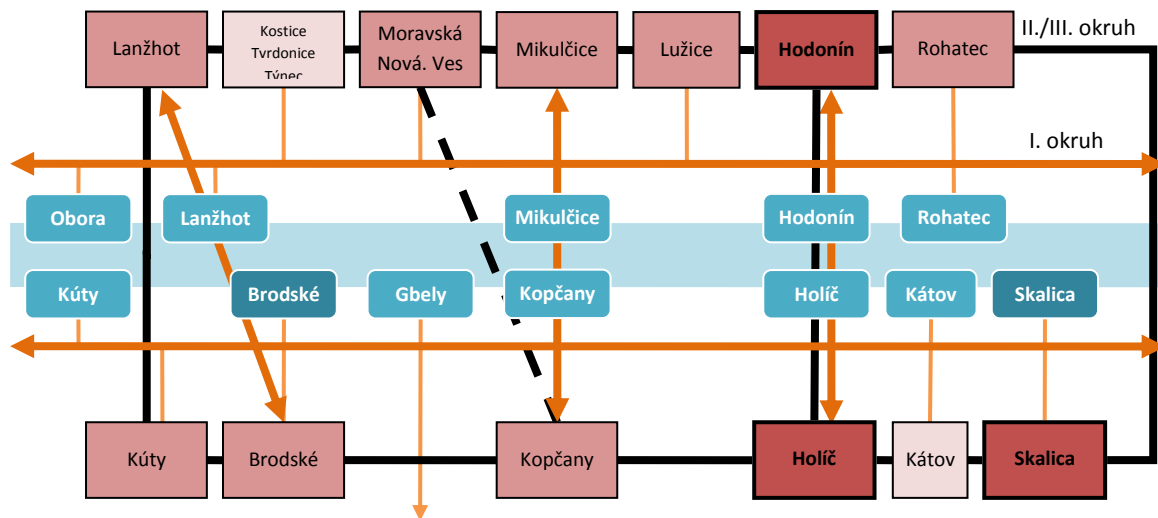
Prepoklady (východiská) pre definovanie spoločnej stratégie:

- vodná turistika
  - dobudovanie prístavov, prístavísk a splavnenie rieky Moravy po sútok s riekou Dyje
- poznávací turizmus
  - vybudovanie spoločného archeoparku Mikulčice-Kopčany
  - rekonštrukcia, obnova a permanentná údržba historických pamiatok v urbánnom a krajinnom prostredí,
  - prezentácia histórie technických pamiatok a spôsobu ich prevádzky (ťažba fosílnych palív, vodný transport uhlia, zavlážovacie systémy)
- vidiecka turistika a agroturistika
  - využitie potenciálu vychádzajúceho z rurálneho charakteru územia
- šport a rekreácia
  - vybudovanie nových športovo-rekreačných areálov, najmä v blízkosti prístavov
  - obnova, rozšírenie a dovybavenie existujúcich športových a voľnočasových areálov
  - využitie letísk pre rekreačné aktivity
- rekreácia v prírodnom prostredí
  - sprístupnenie a prezentácia prírodného bohatstva regiónu v obmedzenom režime
- podpora tradičných a moderných foriem turizmu
- rozšírenie a zvýšenie úrovne poskytovaných služieb v jednotlivých druhoch CR
- vytvorenie produktov CR integráciou a atraktívnou kombináciou služieb, foriem turizmu a daností regiónu na cezhraničnom princípe

Spoločná cezhraničná stratégia a návrh komplexného systému cestovného ruchu v regióne:

- Vytvorenie funkčnej siete vzájomným previazaním cieľov CR, produktov a služieb.
- Sprístupnenie a viacstupňové prepojenie cieľov CR kombináciou okruhov:
  - Primárny okruh: Infraštruktúra nemotoristickej dopravy (cyklo, hipo, turistické a náučné chodníky – potrebné dobudovanie)
  - Sekundárny okruh: Infraštruktúra cestnej dopravy
  - Terciárny okruh: Infraštruktúra železničnej dopravy
  - Doplnkové: Letecká doprava

Funkčná sieť cestovného ruchu – schéma sprístupnenia a využitia existujúcej a navrhovanej infraštruktúry pre potreby CR

Rozvoj rekreačných aktivít nadväzných na prístavy

Splavnenie rieky Moravy vytvára z hľadiska cestovného ruchu dôležitý impulz pre rozvoj športovo-rekreačných aktivít v nadväznosti na objekty prístavísk a prístavov. Existujúce vodné plochy pozdĺž toku (Skalické rybníky, Boričky, Adamovské rybníky,...) je v tejto súvislosti potrebné dovybaviť adekvátnou športovo-rekreačnou vybavenosťou (ubytovanie, športoviská, kempingy...) pre sprístupnenie širšej verejnosti, tak pre vodné športy, rekreáciu a voľnočasové aktivity ako aj pre rekreačný rybolov, so zachovaním prírodného charakteru lokalít. V blízkosti prístavov (Skalica, Brodské, Mikulčice) je potrebné počítať s vybudovaním nových športovo-rekreačných areálov.

Hlavným cieľom navrhovanej koncepcie je prepojiť prístavy a prístaviská po súši na sídla riešeného územia sieťou cykloturistických chodníkov a jazdeckých trás sa uľahčí ich vzájomná komunikácia a dostupnosť existujúceho športovo-rekreačného zázemia miest a obcí. Model cezhraničnej rekreačnej siete, podporenej cestnou a železničnou dopravou, by mal zahŕňať a sprístupňovať aj významné rekreačné a voľnočasové areály v celom záujmovom území (Zlatnícka dolina, „Moravská Sahara“ – viate piesky s náučným chodníkom, Oskorušový náučný chodník pri Radějove) mimo primárneho pásma dostupnosti vodného toku.

Rozvoj cestovného ruchu sprístupnením a prezentáciou prírodných a kultúrnohistorických hodnôt územia s dôrazom na ich zachovanie a ochranu

Osobitné miesto z hľadiska poznávacieho turizmu má unikátna lokalita ležiaca po oboch stranách rieky Moravy. Ide o archeologické náleziská z obdobia Veľkej Moravy, ktorých spoločná prezentácia je v súčasnosti v procese prípravy. Územie je chápané ako „živá archeologická lokalita“ (počíta sa s archeologickými výskumnými pracoviskami na oboch stranách), bude rovnako potrebný osobitný prístup pri využívaní územia pre rekreačné účely s potrebou regulovania rekreačnej návštevnosti.

Vzhľadom na unikátne územie z hľadiska ochrany prírody a krajiny (maloplošné chránené územia, NATURA 2000, biotopy a pod.) je potrebný rovnako osobitný prístup pri využívaní územia pre rekreačné účely. Sprístupnenie prírodného bohatstva lužných lesov v neporušenej forme je za stanovených podmienok ochrany prírody výrazným prínosom a zvýšením celkovej atraktivity územia z pohľadu cestovného ruchu. Podrobnejšie možnosti sú predstavené v kapitole 12.5 Ochrana prírody a tvorba krajiny.

Rozšírenie a dobudovanie cezhraničnej cyklistickej siete prepájajúcej cieľ cestovného ruchu

Zmena životného štýlu obyvateľov a s tým súvisiaci spôsob trávenia voľného času, prináša so sebou nevyhnutnosť reagovať na nové trendy v oblasti CR, čo vyvoláva potrebu rozširovania a budovania cykloturistických trás. Tento druh turizmu v poslednom období zaznamenáva veľký boom, na druhej strane je však chýbajúca sieť cyklotrás ale najmä nedostatočne vybudovaný systém cyklochodníkov, pričom cyklotrasy sú prevažne vedené po štátnych cestách. Cyklistická doprava predstavuje ekologickú formu dopravy založenú na pozitívnom vzťahu k ochrane prírody a tvorbe krajiny a k životnému prostrediu.

V zmysle ÚPN VÚC Trnavského kraja, plánovaná cyklotrasa medzinárodného charakteru využívajúca na slovenskej strane hrádzové objekty je vedená od hraničného prechodu s Rakúskom v Moravskom Svätom Jáne pozdĺž rieky Morava s navrhovanými prechodmi Brodské-Lanžhot, Kopčany-Mikulčice, Holíč-Hodonín až po prístav v Skalici do Českej republiky.

Súčasná infraštruktúra cykloturistiky by mala byť postupne rozšírená a dobudovaná na celom území Pomoravia formou samostatných cyklochodníkov v čo najväčšej miere nezávisle od cestnej siete. Kostru cyklistickej siete územia by mali tvoriť podľa navrhovanej koncepcie hlavné trasy, vedené obojstranne paralelne pozdĺž toku rieky Morava s hlavnými cezhraničnými prepojeniami v spomínaných uzloch. Od tejto kostry by sa mali odvíjať podružné prepojenia sprístupňujúce tok rieky spolu s prístavmi a prístaviskami a zároveň príslušné sídla a súčasné i navrhované rekreačné areály. Cieľom je vytvorenie komplexnej cykloturistickej siete, sprístupňujúcej dôležité cieľové body turizmu, prepájajúce a plne pokrývajúce celé riešenéprihraničné územie.

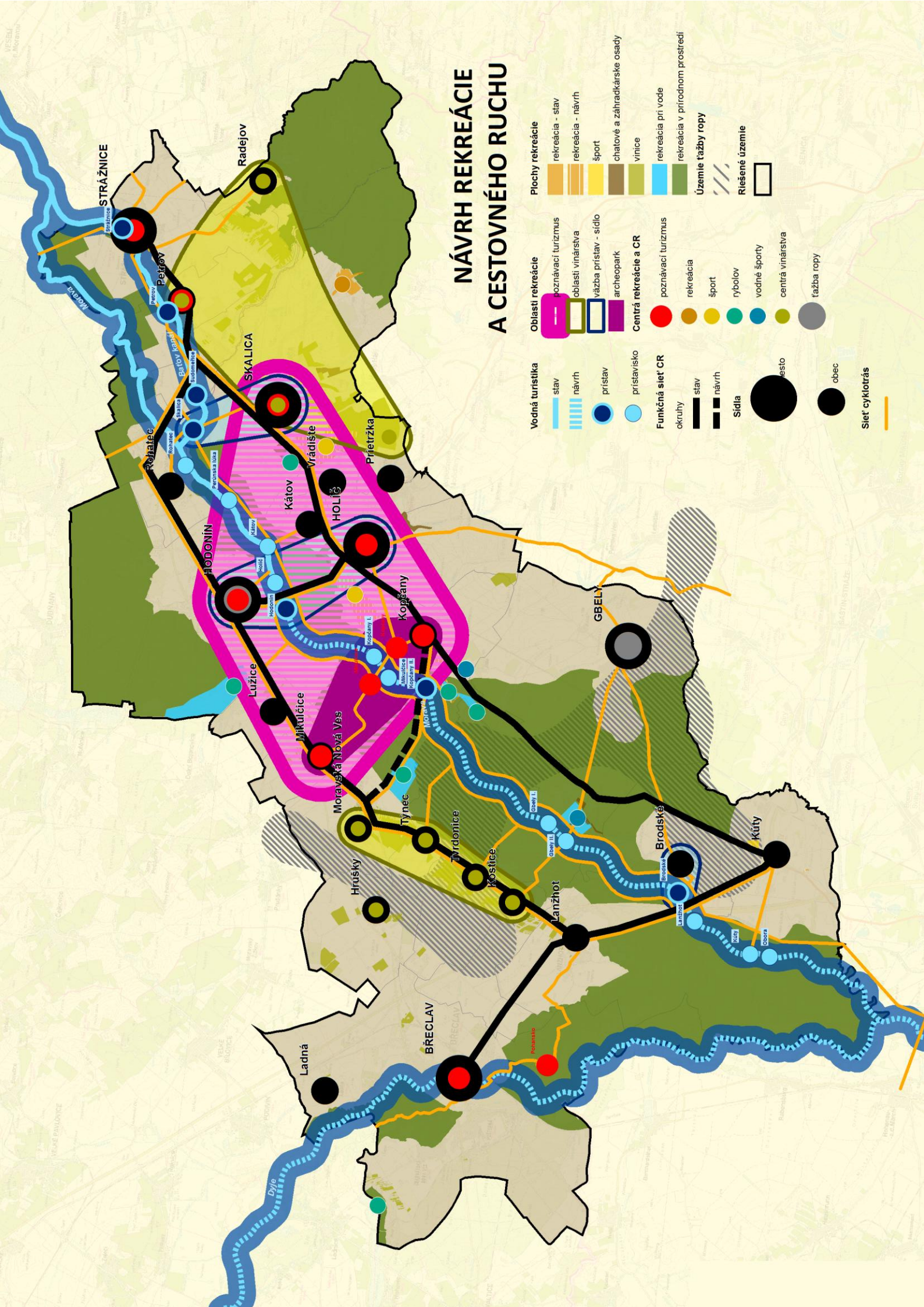
V priestore Pomoravie pôjde hlavne o nasledovné aktivity:

- realizácia nového premostenia rieky Morava (pešie a cyklo) v oblasti Kopčany – Moravská Nová Ves – Mikulčice,
- zámer cyklotrasy prepojenie Holíča na moravskú cyklotrasu (Zámok – mesto Holíč – Chvojnica – prístav Holíč – kompa cez rieku Morava – prístav Hodonín),
- zámer vybudovania samostatného cyklochodníka Holíč – Skalica,
- cyklochodník Lanžhot – Tvrdonice – Týnec na Moravě, Moravská Nová Ves – Mikulčice,
- cyklochodníky v meste Břeclav (v zmysle Generelu cyklo dopravy),
- dobudovanie siete cyklochodníkov návazne na existujúce a navrhované s cieľom vytvoriť fungujúci systém (viď schéma primárny okruh).

Rozširovanie a skvalitňovanie ponuky agroturizmu a vidieckeho turizmu

Škálu rekreačných možností v riešenom území dopĺňa agroturizmus a vidiecky turizmus, pre ktoré má riešené územie vhodné podmienky. Hlavnými princípmi rozvoja agroturizmu a vidieckeho turizmu je dôraz na ekonomické a sociokultúrne aspekty územia s cieľom revitalizácie vidieka a poskytnutie protipólu k mestskej forme turizmu. Predpoklady pre rozvoj sú:

NÁVRH REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU

- Vodná turistika**
- stav
  - navrh
  - pristav
  - pristavisko
- Funkčná sieť CR**
- okruhy
  - stav
  - navrh
- Sídla**
- mesto
  - obec
- Sieť cyklotrás**
-

- Oblasťi rekreácie**
- poznávací turizmus
  - oblasť vinárstva
  - vážba prístav - sídlo
  - archeopark
  - Centrá rekreácie a CR
- Funkčná sieť CR**
- poznávací turizmus
  - rekreácia
  - šport
  - rybolov
  - vodné športy
  - centrá vinárstva
  - ťažba ropy

- Plochy rekreácie**
- rekreácia - stav
  - rekreácia - návrh
  - šport
  - chatové a záhradkarské osady
  - vinice
  - rekreácia pri vode
  - rekreácia v prírodnom prostredí
  - Územie ťažby ropy
- Riešené územie**
-

- revitalizácia urbanistickej štruktúry a obnova domového fondu vo vidieckych sídlach pre účely vidieckeho turizmu (Brodké, Kúty, Hrušky, Tvrdonice, Týnec, Moravská Nová Ves a Mikulčice)
- transformácia nefunkčných hospodárskych areálov pre účely agroturizmu,
- využitie potenciálu chatových osád (Skalica, Břeclav, Hodonín) pre účely rozšírenia ubytovacích kapacít vidieckeho turizmu

Presadzovanie tradičných a moderných foriem rekreácie

Do siete infraštruktúry rekreácie a cestovného ruchu je potrebné zahrnúť aj špecifiká územia, medzi ktoré nepochybne patrí vínná turistika. Vínná cesta Záhorie patrí medzi 6 oficiálnych projektov vínných ciest na Slovensku. Na českej strane riešeným územím prechádza Vinárska cesta Podlužím, jeden z projektov siete Moravskej vínnej cesty.

Novú dimenziu do trávenia voľného času pre určitú skupinu rekreačnej klientely v súčasnosti nepochybne vnáša golf. Golf Resort Skalica predstavuje prvý mestský golfový areál na Slovensku s plnohodnotnou infraštruktúrou. V širšom zázemí riešeného územia (v oblasti Záhoria), vzniká dominantné golfové centrum Slovenska s novými golfovými areálmi v lokalitách, Šajdíkové Humence, Sekule, a pod. s výhodnou dostupnosťou k sídelno-hospodárskym centrámi (Bratislava a Brno).

V oblasti hipoturistiky je dôležité definovať na základe jestvujúcich, hlavnú sieť jazdeckých trás, ktorá by mohla vychádzať z navrhovanej kostry cyklistickej siete, s vybudovaním jazdeckých chodníkov na vytipovaných úsekoch. Sieť by sa mohla zároveň doplniť o nové konské stanice. Veľmi dôležité je umožnenie cezhraničného prepojenia najmä v priestore Kopčany-Mikulčice.

Na českej strane nie sú v riešenom území žiadne koňské stanice ani není vyznačená hipostezka. Najbližší hipofarma je v Dolných Bojanovicích (4 km na SZ od Lužic). Těž farma Růdník (5 km na SSV od Rohatce).

Rozširovanie a skvalitňovanie ponuky produktov CR

Priestor pre transformáciu existujúcich zariadení resp. vznik nových sprievodných a doplnkových produktov rekreačného využitia územia môžu poskytnúť nasledovné zámery:

- zámer prevádzkovania malej železničnej dopravy s dôrazom na rozvoj prihraničného cestovného ruchu v okruhu (pamiatky Břeclavska, Skalice, Holíč (okružné linky: Hodonín – Holíč – Skalica – Sodoměřice - Veselí nad Moravou - Bzenec – Kyjov – Mutěnice – Hodonín),
- využitie opustených vlečiek pre rozvoj CR (šľapajúca drezina Rohatec – Ratíškovice),
- využitie existujúcich letísk (Holíč, Břeclav...) pre účely rekreácie.

11.2 Sídelný rozvoj

Podpora rozvoja významných urbanizačných priestorov

Vychádzajúc z analýzy riešeného územia, dokumentov územnoplánovacieho a strategického charakteru, koncepcií na regionálnej a komunálnej úrovni, projekt Pomoravie ponúka víziu sídelného rozvoja riešeného územia bez bariéry administratívnych hraníc.

Priestor Pomoravia vzhľadom na jeho historickú cezhraničnú pôsobnosť aglomeračných aspektov je možné chápať ako cezhraničnú aglomeráciu, ktorá predstavuje významnú koncentráciu obyvateľstva,

ekonomického potenciálu, vybavenosti a služieb v danom priestore. Hlavným cieľom projektu je podpora rozvoja existujúcich podmienok s dôrazom na vytváranie širších stabilizujúcich priestorových štruktúr, rozvoj vzájomne výhodných kooperačných vzťahov a funkčných väzieb s cieľnou deľbou jednotlivých funkcií v rámci územia aglomerácie.

Priestorovú štruktúru aglomerácie je na slovenskej strane možné vymedziť v rozsahu katastrálnych území: Skalica, Holíč, Kátov, Vrádište, Kopčany, Prietržka a Trnovec. Na českej strane existujú dve reálne mestské aglomerácie: Hodonín a Břeclav. Hodonínska aglomerácia zahŕňa kromě vlastního města obce Lužice, Mikulčice a Rohatec. Z pohľadu intenzity širších meziměstských vzťahů lze tuto aglomeraci zařadit do **polycentrické aglomerace vyššího řádu s třemi jádry: Skalica – Holíč – Hodonín**. Druhá „nadobecní“ městská aglomerace na české straně řešeného území je břevclavská; zahrnuje město Břeclav a obce Ladnou.

V zmysle ESDP³ ide o **interregionálnu/mezo úroveň** uvažujúcu o oblastiach, v ktorých „si dve alebo viac miest môžu navzájom dopĺňať funkcie, ponúkajúc obyvateľom a spoločnostiam vo svojom prepojenom zázemí prístup k urbánnym funkciám, ktoré obyčajne ponúkajú iba hierarchicky vyššie mestá. Práve preto odporúča pri súťažení v budovaní tých istých urbánnych funkcií, aby mestá kooperovali spojením existujúcich čiastkových výhod, ktoré sa vzájomne dopĺňajú“.

Vymedzenie a špecifikovanie aglomerácie Skalica – Holíč – Hodonín potvrdzuje aj výskumná úloha „Polycentrická koncepcia osídlenia ako nástroj zabezpečenia funkčnej komplexnosti na regionálnej a lokálnej úrovni (AUREX, spol. s r. o., MVR SR, 2006). V rámci uvedenej úlohy je riešený priestor FUA⁴ z pohľadu typológie cezhraničnej polycentricity a z hľadiska morfológických aspektov (fyzickej blízkosti) možné chápať ako rozvíjajúcu a potenciálnu polycentrickú sústavu s regionálnym významom.

Priestory FUA sa vymedzili na základe poznania smerovania dochádzky za prácou zo sčítaní ľudu v roku 1991 a v roku 2001 do centier, ktoré sa pri sčítaní ľudu v roku 2001 prejavili ako centrá dochádzky za prácou. Pre dotknuté územie bude zaujímavé porovnanie s výstupmi zo sčítania z roku 2011, ktoré možno naznačí novú dimenziu v nazeraní na potenciálny rozvojový urbánny priestor.

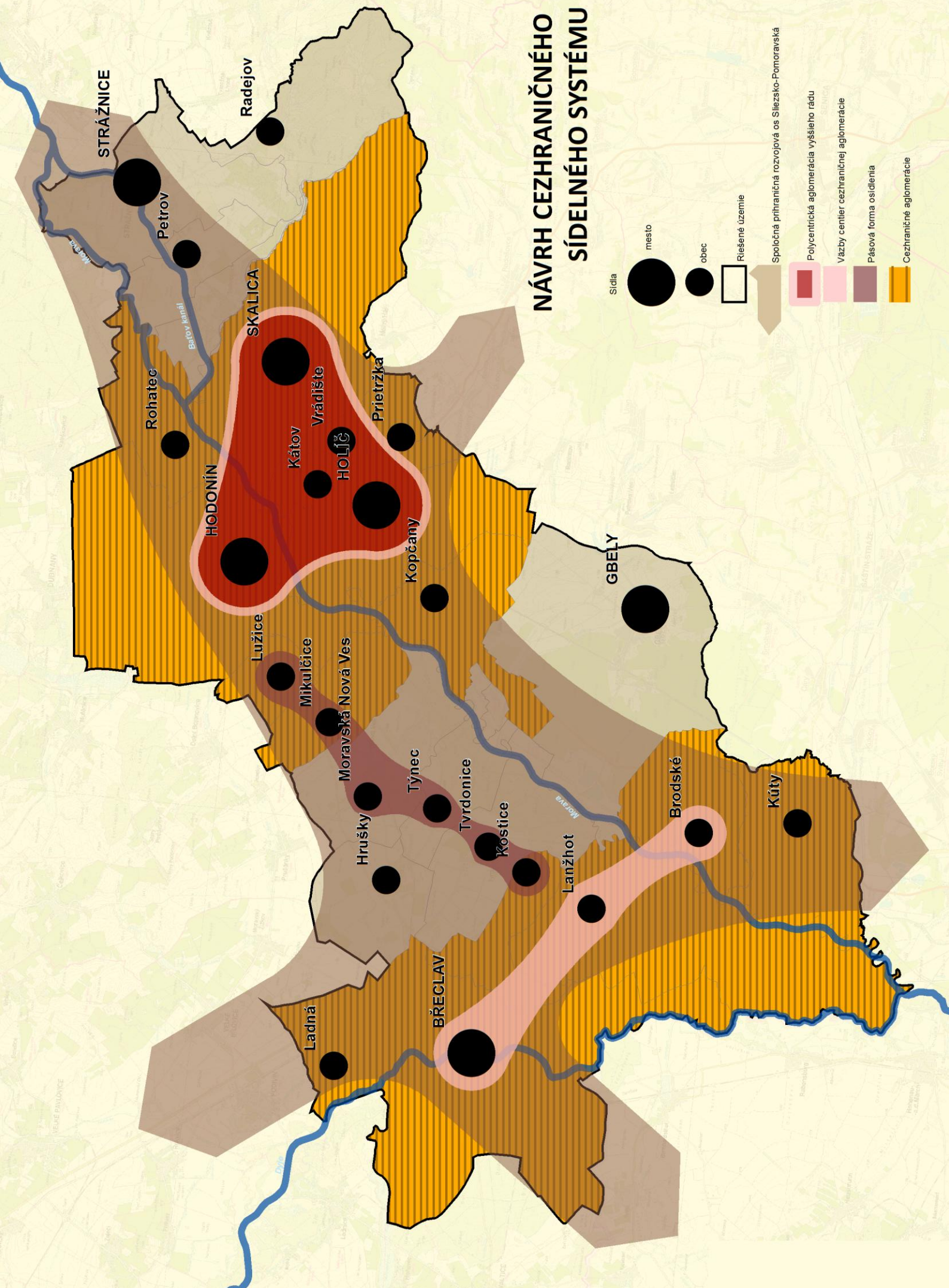
Ako vyplýva z výskumnej úlohy „Mestá v záujme získať vyššiu atraktivitu a zabezpečiť lepšiu efektívnosť nebudú v budúcnosti schopné vytvoriť dostatočné podmienky pre potenciálnych záujemcov iba v rámci svojho územia a v rámci svojich územných možností. Mestá budú musieť viacej „siahäť“ nielen po spolupráci a koordinácii svojho ďalšieho rozvoja s obcami v ich bezprostrednom zázemí, ale aj s inými mestami v záujme zabezpečenia vhodných a efektívnych rozvojových možností prosperujúcich všetkým zúčastneným. Znamená to, že v budúcnosti sa medzi sebou budú musieť naučiť žiť v tzv. kooperatívnej konkurencii, keď napriek svojej prirodzenej vzájomnej konkurencii budú musieť v spoločnom záujme vedieť pritiahnúť kapitálové zdroje a investície pre spoločný prospech. Inými slovami budú musieť vedieť ponúknuť spoločnú vyššiu funkčnú komplexitu, z ktorej budú nakoniec všetci účastníci profitovať spoločne“.⁵

³ European Spatial Development Perspective (ESDP, Potsdam, May 1999)

⁴ Funkčný urbánny areál (Functional Urban Areas, ďalej len FUA) termím prevzatý z ESPON 1.1.1.

⁵ Polycentrická koncepcia osídlenia ako nástroj zabezpečenia funkčnej komplexnosti na regionálnej a lokálnej úrovni. AUREX, spol. s r. o., MVR SR, 2006

NÁVRH CEZHRAŇIČNÉHO SÍDELNÉHO SYSTÉMU

Podpora rozvoja významných urbanizačných osí

Dôležitú úlohu pri rozvoji sídelného systému zohrávajú urbanizačné osi, ktoré prepájajú jednotlivé centrá osídlenia, pričom vytvárajú podmienky pre stabilizáciu širších priestorových štruktúr, vrátane posilňovania socioekonomických aktivít v území.

Na českej strane riešeného územia je definovaná silná rozvojová os (celoštátneho a mezinárodného významu) OS11 - Lipník nad Bečvou – Přerov – Uherské Hradiště – Břeclav – hranice ČR/Rakousko. Na slovenskej strane je špecifikovaná dolnomoravská sídelná rozvojová os 3. stupňa (regionálneho významu): Kúty - Holíč – Skalica, ktorá končí na hranici SR/ČR. Z hľadiska nazerania na územie Pomoravia ako na jeden prihraničný priestorový celok, sa javí potreba prehodnotenia klasifikovania dvoch rôznych kategórií rozvojových osí (na národných úrovniach) a definovania **spoločnej prihraničnej rozvojovej osi - Sliezske - pomoravská rozvojová os**.

Podpora rozvoja mikroregionálnych vzťahov

Pre rozvoj územia v prihraničnom priestore má mimoriadny význam vytváranie a fungovanie mikroregionálnych vzťahov, ktoré sú prevažne tvorené účelovo. V ČR v dotknutom území sú evidované tieto mikroregióny (v zmysle združení obcí resp. Miestnych akčných skupín): Lednicko-valtický areál, Podluží, Hodonínsko, Obce pro Baťův kanál a Strážnicko. Na Slovensku mikroregióny resp. združenia obcí absentujú. Mikroregióny sú často vytvárané za účelom získavania spoločnej podpory pre čerpanie prostriedkov zo štátnych fondov a z fondov EU. Je preto žiaduce v priestore Pomoravia podporovať vytváranie cezhraničných mikroregionálnych vzťahov, za účelom tvorby spoločných rozvojových koncepcií, stratégií a následne formulovania a realizovania spoločných projektov, ktoré napomôžu eliminovať atomizáciu finančných prostriedkov a spontánny charakter rozvoja územia.

Z hľadiska koordinovaného rozvoje území podél rieky Morava, chýbajú na slovenskej strane mikroregióny, ktoré by boli partnermi mikroregiónom (v pojetí dobrovoľných svazkov obcí) v ČR.

Podpora rozvoja lokálnych centier

Obce ležiace mimo priestoru cezhraničnej aglomerácie, prevažne ležiace na rozvojových osiach, resp. mimo nich, ktorých význam z hľadiska sídelnej, hospodárskej a vybavenostnej funkcie je nepopierateľný pre zabezpečovanie potrieb vidieckeho priestoru. Medzi takéto obce patria:

- obce s možnými cezhraničnými väzbami: Kúty, Brodské – Lanžhot
- obce – mesto napr. Gbely ležiace mimo rozvojových osí a cezhraničnej aglomerácie

11.3 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Strategická poloha regiónu v dopravnom spojení severozápad – juhovýchod (IV. transeurópsky multimodálny koridor) a severovýchod – juhozápad (VI.B transeurópsky multimodálny koridor, iba železnica), s dobrou dopravnou infraštruktúrou tvoriacou hlavné dopravné koridory SR a ČR s napojením na transeurópsky dopravný systém. Z hľadiska nadřazené dopravy chýba dokončiť a doplniť rýchlostnú silnicu R55 prevažne na pravom brehu Moravy (Rohatec – Hodonín – D 2 u Břeclavi).

Vzhľadom na hlavný cieľ projektu Pomoravie, ktorý je špecificky zameraný na podporu a rozvoj **rekreácie a cestovného ruchu, pri využití sídelného, kultúrno-historického a krajinného potenciálu**, priority rozvoja v oblasti dopravy sa orientujú hlavne na aktivity, ktoré slúžia ako prostriedok na zefektívnenie vzájomných dopravných vzťahov:

Podpora dopravného významu priestoru v širších súvislostiach

Priestor Pomoravia ako priestor na hraniciach troch štátov je potrebné chápať v širších súvislostiach, čo si vyžaduje vzájomnú súčinnosť pri tvorbe dopravných stratégií a koncepcií na národnej, krajskej a komunálnej úrovni. Z hľadiska posilňovania významu transeurópskych multimodálnych koridorov a zabezpečenia vzájomnej dostupnosti a kooperácie pôjde o posilnenie významného dopravného uzla Břeclav a vytvorenie podmienok pro zdokonaľovanie a vylepšovanie dopravného prestupného terminálu IDS JMK, ktorý bude mať významnú dopravnú pozíciu nielen v IDS JMK ale aj pre širšie ponímaný priestor. Z hľadiska vytvorenia podmienok pre podnikanie stredných a malých firiem v oblasti je potrebné podporiť umiestnenie verejného logistického centra do oblasti břeclavského dopravného uzlu.

Podpora zvyšovania kvality regionálnej a lokálnej dopravnej infraštruktúry

Nevyhnutným predpokladom pre vyvážený socioekonomický rozvoj sídelnej štruktúry v prihraničnom priestore je kvalitná dopravná obsluha územia jednak z vnútroštátneho ako aj cezhraničného pohľadu. Z hľadiska stabilizácie priestoru a posilnenia vzájomných väzieb dôležitými stimulmi sú:

- podpora zvyšovania úrovne dopravných prepojení jadier cezhraničnej aglomerácie Skalica – Holíč – Hodonín (obchvaty mesta Holíč, obce Kopčany), na českej strane sú obchvaty vybudované a pripravujú sa ďalšie (napr. Strážnice, podľa návrhu aktualizácie Zásad územného rozvoja Juhomoravského kraja),
- koordinácia pri rekonštrukciách dopravných prepojení v dotknutom území, zaistenie logickej dopravnej nadväznosti na blízke okolité turisticky významné areály (napr. LVA, templárske pivnice v Čejkovičiach a pod.)
- budovanie doplnkovej vybavenosti pre mototuristov hlavne parkoviská naviazané na rekreačné centrá, vyhlídkové odpočívadlá a pod),
- spoločný postup pri preverení možností doplnenia dopravných (cestných) prepojení (napr. Kopčany – Moravská Nová Ves),
- spoločný postup pri presadzovaní ekologickejších druhov prepravy osôb (železničná, hlavne v cezhraničnej oblasti, hromadná, sezónna vodná) a znižovanie zastúpenia individuálnej automobilovej dopravy,
- zabezpečiť koordinované budovanie prestupných dopravných terminálov k nově vznikajúci či obnovované dopravné infraštruktúre s príslušnými službami (turnikety na jízdenky či možnosť jednotného spoločného cestovného dokladu), zabezpečení služieb pro nemotorovú dopravu (zejména půjčovny jízdních kol).

Podpora a rozvoj rekreačnej vodnej dopravnej infraštruktúry

Riešené územie Pomoravia je z pohľadu rekreačnej vodnej dopravy súčasťou existujúcej vodnej cesty využívajúcej tok rieky Moravy (regulované aj prírodné úseky) a umelo vytvorené dielo Baťov kanál. Pri rozvoji rekreačnej vodnej dopravnej infraštruktúry ide o:

- ďalšie rozšírenie plavby, predĺženie Baťovho kanála o úsek Hodonín - sútok Morava/Dyje
- nové prístavy a prístaviská na oboch stranách rieky Morava v lokalitách Hodonín, Mikulčice, Lanžhot, Kátov, Holíč, Kopčany, Gbely, Brodské, Kúty, Sekule, Moravský Svätý Ján

Podpora a rozvoj nemotorovej dopravnej infraštruktúry

V priestore Pomoravie pôjde hlavne o nasledovné trasy:

- realizácia nového premostenia rieky Morava (pešie a cyklo) v oblasti Kopčany – Nová Ves – Mikulčice,
- zámer cyklotrasy prepojenie Holíča na moravskú cyklotrasu (Zámok – mesto Holíč – Chvojnica – prístav Holíč – kompa cez rieku Morava – prístav Hodonín),
- zámer vybudovania cyklochodníka Holíč – Skalica,
- cyklochodník Lanžhot – Tvrdonice – Týnec na Moravě, Moravská Nová Ves – Mikulčice,
- cyklochodníky v meste Břeclav (v zmysle Generelu cyklodopravy).

Rozvoj dopravnej infraštruktúry podporujúcej zvyšovanie úrovne rekreácie a cestovného ruchu

- zámer prevádzkovania malej železničnej dopravy s dôrazom na rozvoj prihraničného cestovného ruchu v okruhu (pamiatky Břeclavska, Skalice, Holíča (okružné linky: Hodonín – Holíč – Skalica – Sudoměřice – Veselí nad Moravou - Bzenec – Kyjov – Mutěnice – Hodonín)
- preveriť možnosť dopravnej obsluhy medzi stanovišťami vodnej dopravy a vybranými železničnými stanicami
- využitie opustených vlečiek pre rozvoj CR (šľapajúca drezina Rohatec – Ratíškovice),
- využitie existujúcich letísk (Holíč, Břeclav) aj pre účely rekreácie, zaistiť nadväznosť letísk na cyklotrasy, preveriť možnosť dopravnej obsluhy medzi letiskami a vybranými železničnými stanicami.

11.4 Ochrana a prezentácia kultúrno-historického dedičstva

Na základe zhodnotenia územia z hľadiska kultúrneho a prírodného dedičstva je evidentné, že riešené územie je charakteristické vysokou rozmanitosťou a atraktivitou historického a kultúrneho dedičstva, so slohovou rôznorodosťou, s kultúrnymi tradíciami, folklórom a ľudovými remeslami. V území sa vyskytuje viacero sídiel s historicky cennou urbanisticko-architektonickou štruktúrou so zachovaným fondom kultúrno-historických pamiatok - od sakrálnych cez profánne až po ľudovú architektúru. Územie je rovnako bohaté na archeologické lokality, prezentujúce najvýznamnejšie doby, osídlenia a kultúry.

Vychádzajúc zo záverov strategických dokumentov pre oblasť kultúry a ochrany kultúrno-historického dedičstva, spoločnej SWOT analýzy projektu Pomoravie, je strategickým zámerom rozvoja v oblasti ochrany a prezentácie kultúrno-historického dedičstva zlepšenie a zefektívnenie prístupu a dostupnosti kultúrnych hodnôt čo najširšej verejnosti a vytváranie podmienok pre vhodný a primeraný spôsob prezentácie formou flexibilných ponúk produktov a služieb. Dôležitým faktorom v rámci tvorby ponúk je spájanie a prepájanie kultúrnych hodnôt s inými oblasťami a subsystémami spoločnosti (hlavne rekreácia a cestovný ruch).

Obnova a permanentná ochrana a starostlivosť o kultúrnohistorické pamiatky

Obnova a permanentná ochrana a starostlivosť o kultúrnohistorické pamiatky musí predstavovať verejný záujem, potvrdený a realizovaný všetkými relevantnými subjektmi v dotknutom území tak z úrovne štátu, regiónu ako aj súkromného sektora. Najúčinnnejším nástrojom v tomto procese je vzájomná spolupráca, informovanosť, koordinácia, výmena poznatkov a skúseností, s cieľom zachovania identity a jedinečnosti kultúrnych pamiatok.

Podpora sprístupňovania a využívania kultúrohistorických pamiatok

Výnimočné kultúrohistorické hodnoty riešeného územia si vyžadujú stanoviť spoločné postupy pri ochrane, spôsoboch využívania a prezentovania dotknutého územia. Vzhľadom na územie ležiace na rozhraní troch štátov, vynaložiť úsilie na zabezpečenie trojstranných spoločných postupov

Špecifický fenomén riešeného územia tvoria archeologické náleziská z obdobia Veľkej Moravy po obidvoch stranách rieky Moravy, ktoré podľa množstva a významu stavieb možno považovať za hlavné politické centrum Veľkej Moravy. Vzhľadom na mimoriadne a jedinečné hodnoty územia v kultúrnej ako aj historickej rovine je nevyhnutné zdefinovať spoločné zásady a princípy pri odkrývaní a následnej prezentácii našej spoločnej minulosti. Pre ochranu a konzerváciu územia a pre udržanie a zviditeľnenie vynikajúcich univerzálnych hodnôt tohto kultúrneho miesta je nevyhnutné:

- spoločne presadzovať dvojicu území oddelených riekou Moravou - Mikulčicko – kopčiansku aglomeráciu na nomináciu do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO,

Významné miesto v historických dejinách územia má Holíčsko - Šaštínske panstvo založené Štefanom I. Lotrinským, ktorý v dotknutom území na vtedajšiu dobu vytvoril prosperujúci ekonomicko – hospodársky systém s väzbou na juhomoravské panstvá Hodonín a Velké Pavlovice a náväznú územie dnešného Rakúska a hlavne Viedeň. Z hľadiska územných aspektov v dotknutom území má špecifický význam kultúrna baroková krajina s unikátnymi objektmi z 18. storočia dotvárajúcimi krajinný obraz územia, ktorá pôvodne prepájala komplexy kaštieľa v Holíči a žrebčína v Kopčanoch s príľahlými hospodárskymi objektmi.

Vzhľadom na trilaterálny historický význam územia by bolo vhodné prezentovať územie v kontexte trojstranných historických väzieb Slovensko – Česko - Rakúsko. Do škály historickej obnovy resp. postupného zviditeľnenia tejto etapy historického vývoja na slovenskej strane dotknutého územia patria aj konkrétne zámery mesta Holíč a obce Kopčany, ktoré sa pripravujú postupne realizovať:

- zámery mesta Holíč postupnej rekonštrukcie zámku, príľahlej bažantnice, rekonštrukcia bývalej tabačiarne na kongresové centrum,
- revitalizácia parku v rozsahu cca 50 ha, obnova drevín, terénne úpravy,
- zámer regeneráciu a znovuoživenia kultúrnej barokovej krajiny pôvodných alejí v priestore Holíčsky zámok s prepojením na areál žrebčína v Kopčanoch
- zámer obce Kopčany postupnej rekonštrukcie žrebčína, pôvodnej kačenárne a rybníka, objektu horárne

Do území podél dolního toku Dyje v Česku se nesmazatelně zapsal knížecí rod Lichtenštejnů. V širším okolí zámků Lednice a Valtice vybudovali Lichtenštejnové v průběhu 18. a 19. století krajinářské a architektonické dílo, které je ojedinělé i ve světovém měřítku. Komplex Lednicko-valtického areálu byl v roce 1996 zapsán do Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Do řešeného území spadá východní okraj Lednicko-valtického areálu se dvěma z romantických staveb areálu – zpřístupněným empírovým zámkem Pohansko a nepřístupným loveckým zámečkem Lány. Vzhledem k významu Lednicko-valtického areálu se jeví jako vhodné a žádoucí:

- zpřístupnit lovecký zámeček Lány a vhodným způsobem jej využít, např. pro expozici o obornictví a myslivosti, zejména ve vztahu k Lichtenštejnům.

V okolí zámku Pohansko se rozkládá areál rozsáhlého velkomoravského hradiště, pravděpodobně sídla některého z příslušníků vládnoucího rodu Mojžírovců v 9. století. Archeologický výzkum hradiště (s rozlohou až 65 ha) stále pokračuje a jsou odkrývány četné další sakrální i profánní objekty. Vzhledem k velké rozloze a jeho vhodné poloze mezi lužními lesy, mimo komunikace a osídlené území se doporučuje:

- v návaznosti na již existující muzeum v přírodě zřídit procházkovou naučnou stezku hradištěm,
- podporovat výletní lodní trasu po Dyji Břeclav–Pohansko a zpět, vybudovat kvalitní pěší cestu od přístaviště k zámku a sousedícímu hradišti.

Rozšíření siete kultúrnej infraštruktúry územia o špecifiká územia

Do siete kultúrno-poznávacej infraštruktúry je potrebné zahrnúť aj špecifiká územia, ktorými sú vinohradníctvo, baníctvo, resp. ťažba, rekreačný rybolov, a pod.

- Vínna cesta Záhorie, Vinařská stezka Podlužím, historické vinné sklepy Plže v Petrově,
- História a prezentácia ťažby ropy in situ Gbely, Múzeum naftového dobývania a geológie v Hodoníne,

Cez riešené územie prechádzala dôležitá obchodná a vojenská spojnice medzi Budínom a Prahou tzv. Stredoveká Česká cesta, ktorá bola časťou európskej diaľkovej magistrály, vedúcej od brehov Bosporu k brehom Atlantického oceánu. V rámci riešeného územia v kontexte celej trasy by bolo vhodné:

- prezentovať ako tematickú kultúrno - poznávaciu cestu - starú českú cestu s vyznačením okruhu a obcí nachádzajúcich sa na trase,

Využívanie kultúrnej infraštruktúry územia a zabezpečenie jej dostupnosti na území

- spoločné postupy pri príprave kultúrno-poznávacích turistických trás na území,
- obnova a zachovanie regionálnych kultúrnych tradícií – zachovanie kultúrnej identity prostredia (duchovné, materiálne, intelektuálne a emocionálne črty spoločnosti, postoje, návyky, tradície, folklór, spôsob života, životný štýl, hodnotový systém, tradície a viera..),
- previazanosť informačných centier .

11.5 Ochrana prírody a tvorba krajiny

Podpora spoločnej ochrana prírody a krajiny

Prírodnú dominantu riešeného územia predstavuje rieka Morava s komplexom lužných lesov, mokradí a lúk s množstvom vzácných a chránených druhov rastlín a živočíchov. Veľká časť tohto územia je súčasťou chránených území, území NATURA 2000 a Ramsarských lokalít. Z dlhodobého hľadiska ochrany prírody a krajiny je potrebné zladenie spoločných cieľov a prístupov k prírode a krajine. Na zabezpečenie priaznivého stavu biotopov a druhov je potrebné vypracovanie programov starostlivosti o chránené územia, programov záchrany pre kriticky ohrozené druhy rastlín, živočíchov a území vrátane realizácie monitoringu druhov a biotopov. Viaceré územia (CHKO Biele Karpaty, Chránené vtáčie územie Záhorské Pomoravie/Chránená ptačí oblasť Bzenecká Doubrava - Strážnické Pomoraví a Ramsarská mokraď Niva na sútoku Morava - Dyje - Dunaj) tvoria bilaterálne a trilaterálne

cezhraničné územia. Hoci tieto územia majú štatút chránených území, je žiaduce vytvárať podmienky pre sprístupnenie a prezentáciu prvkov prírody pre verejnosť (náučné chodníky, expozície) formou udržateľného turizmu na základe trojstrannej spolupráce.

Zabezpečenie kvality životného prostredia

Kvalita životného prostredia riešeného územia je relatívne vyhovujúce, najmä znečistenie ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami je relatívne nízke. V dôsledku priaznivých klimatických a mikroklimatických podmienok je územie dobre prevetrávané, čím dochádza k pomerne rýchlemu a účinnému rozptylu emitovaných znečisťujúcich látok. V oblasti ochrany povrchových a podzemných vôd je nevyhnutné postupné dobudovanie kanalizácie a čistiarní odpadových vôd v obciach vrátane pravidelného monitoringu kvality a kvantity povrchových a podzemných vôd. V riešenom území predstavuje najväčšiu hrozbu možné rozšírenie ťažby ropy a zemného plynu. Z dlhodobého hľadiska je potrebné zabezpečiť trvaloudržateľný rozvoj územia s mimoriadnym dôrazom na zníženie rizika vzniku resp. zmiernenie negatívnych javov na kvalitu zložiek životného prostredia prostredníctvom budovania a rozvoja zariadení environmentálnej infraštruktúry. V tejto oblasti je potrebné vzít na vedomie zejména riziko povodní. Ochrana pred povodňami je koordinovaná a následne i riešená nástrojmi spadajúcimi do kompetencie vodného hospodárství. Plánovanie a usmernenie územného rozvoje ploch a koridorů v rámci protipovodňovej ochrany musí byť súčasne promítnuto do územných plánovacích dokumentácie.

Obnova a udržiavanie krajinného rázu

Riešené územie je tvorené prevažne poľnohospodársky využívanou krajinou s veľkoblokovou ornou pôdou a enklávami hospodársky využívaných lesov. Najhodnotnejšie územie predstavuje rieka Morava a komplex lužných lesov a mokradí, ktoré tvoria jadro riešeného územia, a južnú časť českej CHKO Bílé Karpaty. V intenzívne využívanej krajine je potrebná postupná optimalizácia krajinnej štruktúry, tak aby sa zvýšila ekologická stabilita územia a zachovala biodiverzita. Pozdĺž celého toku rieky Morava medzi poľnohospodársky využívanou krajinou (veľkobloková orná pôda) a prírodnou krajinou pôdou (rieka Morava a lesné komplexy) je potrebné doplnenie pufrálnych zón z travobylinných porastov a maloblokovej ornej pôdy. Dobrým príkladom pre ostatné obce môže byť mesto Skalica, ktoré pripravuje projekt „Podpora biodiverzity, budovanie biokoridorov a vetrolamov v prihraničnej oblasti“. Na sieť vetrolamov by mohli postupne nadviazať susedné obce Vrádište na slovenskej strane a Sudoměřice na českej strane.

S ohľadom na ochranu pred povodňami v oblasti povodí Moravy a v povodí Dyje je žiaducí postupovať s využitím technických a prírodě blízkých opatrení. Za tím účelom je potrebná napr. rekonstrukce suchých nádrží, dále využití řízených inundací a rovněž i zvýšení retence území. Problematika vyžaduje součinnost zejména správců vodních toků, správců dopravní infrastruktury, zemědělců.

Územie v rámci pripravovaného „Archeologického parku“ na slovenskej strane si vyžaduje zmenu využívania kultúry poľnohospodárskej pôdy z ornej pôdy na trvalé trávnaté porasty z dôvodu nenarúšania archeologických artefaktov.

Rozvoj trvaloudržateľného cestovného ruchu

Riešené územia má veľký potenciál na rozvoj cestovného ruchu najmä vďaka rôznorodým prírodným podmienkam, kultúrno-historickému bohatstvu a výhodnej strategickej polohe. Z hľadiska prírodných

hodnôt je najatraktívnejšie ale aj najzraniteľnejšie územie v okolí Moravy a okolitých lesov a mokradí. Preto je potrebné presadzovanie trvaloudržateľných foriem cestovného ruchu ako sú napríklad riadená turistika, cykloturistika, vodná turistika s reguláciou počtu návštevníkov v chránených územiach. V rámci zavedenia nových atraktívnych foriem cestovného ruchu má územie vynikajúce predpoklady na organizované pozorovanie vtáctva tzv. birdwatching na unikátnych lokalitách na rieke Morava a v jej okolí. Pre rozvoj organizovaného birdwatchingu bude nevyhnutné vybudovanie infraštruktúry (značené prístupové cesty/cyklochodníky, informačné tabule, pozorovacie veže, altánky), tak aby nedochádzalo k nekontrolovateľnému pohybu turistov po chránených územiach. Informácie o pozorovacích lokalitách, brožúrky, mapky by mali byť k dispozícii vo všetkých informačných centrách, vrátane existujúcich a navrhovaných prístavov a prístavísk.

Zvyšovanie informovanosti, environmentálneho povedomia obyvateľstva a propagácia územia

Obyvateľov obcí a miest riešeného územia je potrebné aktívne zapojiť do ochrany a tvorby životného prostredia, tak aby sa zvyšovala kvalita ich obytného a prírodného prostredia. Motiváciou obyvateľstva prispieť k vytváraniu priaznivých podmienok a prostredia pre turistov a návštevníkov, a prezentácia výhod, ktoré im z toho vyplynú napr. vo forme zvyšovania pracovných príležitostí, zvyšovania atraktivity územia.

- zvýšenie informovanosti a zlepšenie prístupu obyvateľov k informáciám o životnom prostredí, chránených územiach a prebiehajúcich projektoch,
- výmena týchto informácií medzi obcami, mestami - vytvorenie pozitívneho konkurenčného prostredia - atraktivita územia, väčšia návštevnosť atď.,
- zvyšovanie záujmu obyvateľov o územie, v ktorom žijú a vytvorenia väzieb so svojou obcou, mestom, mikroregiónom a regiónom,
- podpora rozvoja miestnych komunít,
- zlepšenie spolupráce organizácií, úradov a verejnosti, a to aj s ohľadom na ochranu pred povodňami,
- spoločné chránené územia (CHKO Biele/Bílé Karpaty, Biosférická rezervácia Dolná Morava, CHKO Záhorie) dávajú predpoklad na spoluprácu, propagáciu,
- informačné a propagačné aktivity nielen pre turistov ale aj pre obyvateľov,
- dôraz na propagáciu územia - publikovanie vzdelávacích a propagačných materiálov, tvorba spoločných webstránok, organizovanie vzdelávacích seminárov a projektov,
- vzájomné informovanie o podujatiach a projektoch,
- budovanie informačných centier so spoločnými informáciami/zdroje - prepojené,
- posilnenie kooperácie medzi mikroregiónmi - cezhraničná kooperácia medzi samosprávami,
- informovanosť obyvateľstva a turistov o prípadnom povodňovom nebezpečenstve.

12. Projekty

V súlade so strategickými cieľmi projektu vyplývajúcimi z územnoplánovacích a strategických dokumentov regionálnych a komunálnych na oboch stranách spoločnej hranice a na základe konzultácií s predstaviteľmi miest a obcí v dotknutom území, ako aj na základe vzájomných dohôd, sú v nasledujúcej časti uvedené zámery a potenciálne projekty, ktoré môžu byť na základe podrobnejšieho skúmania problémov spoločne riešené, v záujme zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja prihraničného územia.

Z hľadiska rozvoja rekreácie a cestovného ruchu pôjde o nasledovné projekty:

1. Štúdia možností rozvoja komplexnej siete cyklotrás,
2. Štúdia možností rozvoja hypotrás.

Z hľadiska sídelného rozvoja pôjde o nasledovné projekty:

1. Štúdia možností rozvoja prihraničných miest Hodonín – Holíč,
2. Štúdia možností rozvoja prihraničných miest Skalica – Strážnice,
3. Štúdia možností rozvoja prihraničných obcí Brodské – Lanžhot,
4. Študovanie spoločnej prihraničnej rozvojovej osi - Sliezske – pomoravská rozvojová os.

Cieľom spoločných projektov bude preukázať vytvorenie dostatočných územných možností pre rozvoj v širšom priestorovom kontexte, v záujme zvyšovania konkurencieschopnosti oboch miest a zvyšovania sídelného komfortu a obsluhy obyvateľov.

Z hľadiska rozvoja dopravnej infraštruktúry pôjde o nasledovné projekty:

1. Výhľadové cestné prepojenie obcí Moravská Nová Ves – Kopčany,
2. Zámer prevádzkovania malej železničnej dopravy s dôrazom na rozvoj prihraničného cestovného ruchu v okruhu (pamiatky Břeclavska, Skalice, Holíča (okružné linky: Hodonín – Holíč – Skalica – Sudoměřice – Veselí nad Moravou - Bzenec – Kyjov – Mutěnice – Hodonín)
3. Projekt na využitie opustených vlečiek pre rozvoj CR (šľapajúca drezina Rohatec – Ratíškovice).

Z hľadiska obnovy kultúrnohistorických hodnôt pôjde o nasledovné projekty:

1. Zámer rekonštrukcie zámku v Holíči a príahlej bažantnice, rekonštrukcia bývalej tabačiarne na kongresové centrum,
2. Revitalizácia parku v Holíči v rozsahu cca 50 ha, obnova drevín, terénne úpravy,
3. Zámer regenerácie a znovuoživenia kultúrnej barokovej krajiny pôvodných alejí v priestore Holíčsky zámok s prepojením na areál žrebčína v Kopčanoch,
4. Zámer obce Kopčany postupnej rekonštrukcie žrebčína, pôvodnej kačenárne a rybníka,
5. Zámer rekonštrukcie objektu horárne (podobná stavba existuje v obci Ladná na českej strane – možnosť pre vytvorenie spoločného projektu),
6. Spoločný projekt prezentácie ťažby ropy v priestory Gbely - Hrušky - Hodonín.

Z hľadiska rozvoja trvaloudržateľného cestovného ruchu

1. Projekt pre organizované pozorovanie vtáctva tzv. *birdwatching*,
2. projekt „Podpora biodiverzity, budovanie biokoridorov a vetrolamov v prihraničnej oblasti“,
3. Projekt pre sprístupnenie a prezentáciu prvkov prírody pre verejnosť (náučné chodníky, expozície) formou udržateľného turizmu na základe trojstrannej spolupráce.